

**Beleidsplan
Wet
maatschappelijke
ondersteuning
2008-2011**

Gemeente Hardinxveld-Giessendam

Colofon

**Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning 2008-2011
Gemeente Hardinxveld-Giessendam**

Tekst en vormgeving

D. Kole, projectleider Wmo gemeente Hardinxveld-Giessendam
Regionale projectgroep Wmo Alblasserwaard en Vijfheerenlanden

INHOUDSOPGAVE

	LEESWIJZER	Blz.
		1
	HOOFDSTUK 1	
1.	INLEIDING	2
1.1	Aanleiding en doelstelling beleidsplan	
1.2	Werkwijze	
1.3	Burgerparticipatie	
1.4	Inhoud beleidsplan	
	HOOFDSTUK 2	
2.	WETTELIJK KADER	4
2.1	Waarom de Wmo	
2.2	Waaruit bestaat de Wmo	
2.3	Hoofdpijnen Wmo	
2.4	Prestatievelden	
2.5	Maatschappelijke samenhang en procesverplichtingen	
2.6	Compensatieplicht	
	HOOFDSTUK 3	
3	UITGANGSPUNTEN GEMEENTELIJKE VISIE WMO	10
3.1	Inleiding	
3.2	Uitgangspunten gemeentelijke visie	
	HOOFDSTUK 4	
4.	PRESTATIEVELD 1: SOCIALE SAMENHANG EN LEEFBAARHEID	13
4.1	Omschrijving	
4.2	Visie	
4.3	Doelstellingen	
4.4	Regionaal beleid	
4.5	Lokaal beleid	
4.6	Welke prestaties moeten nog geleverd worden?	
	HOOFDSTUK 5	
5.	PRESTATIEVELD 2: PREVENTIEVE VOORZIENINGEN VOOR JEUGDIGEN	26
5.1	Omschrijving	
5.2	Visie	
5.3	Doelstellingen	
5.4	Regionaal beleid	
5.5	Lokaal beleid	
5.6	Welke prestaties moeten nog geleverd worden?	
	HOOFDSTUK 6	

6.	PRESTATIEVELD 3: INFORMATIE, ADVIES EN CLIËNTONDERSTEUNING	40
6.1	Omschrijving	
6.2	Visie	
6.3	Doelstellingen	
6.4	Regionaal beleid	
6.5	Lokaal beleid	
6.6	Welke prestaties moeten nog geleverd worden?	
	HOOFDSTUK 7	
7.	PRESTATIEVELD 4: ONDERSTEUNING MANTELZOR- GERS EN VRIJWILLIGERS	47
7.1	Omschrijving	
7.2	Visie	
7.3	Doelstellingen	
7.4	Regionaal beleid	
7.5	Lokaal beleid	
7.6	Welke prestaties moeten nog geleverd worden?	
	HOOFDSTUK 8	
8.	PRESTATIEVELD 5: BEVORDEREN DEELNAME AAN HET MAATSCHAPPELIJK VERKEER EN ZELFSTANDIG FUNCTIONEREN	54
8.1	Omschrijving	
8.2	Visie	
8.3	Doelstellingen	
8.4	Regionaal beleid	
8.5	Lokaal beleid	
8.6	Welke prestaties moeten nog geleverd worden?	
	HOOFDSTUK 9	
9.	PRESTATIEVELD 6: VOORZIENINGEN	64
9.1	Omschrijving	
9.2	Visie	
9.3	Doelstellingen	
9.4	Regionaal beleid	
9.5	Lokaal beleid	
9.6	Welke prestaties moeten nog geleverd worden?	
	HOOFDSTUK 10	
10.	PRESTATIEVELDEN 7, 8 EN 9	72
10.1	Dordrecht: centrumgemeente	
10.2	Lokaal beleid	
	HOOFDSTUK 11	
11.	SAMENVATTING PRESTATIES EN SPEERPUNTEN PER PRESTATIEVELD (incl. actieplan welzijn, wonen en zorg)	75

BIJLAGE 1 Verklarende woordenlijst	78
BIJLAGE 2 Adviesstructuur Wmo	82
BIJLAGE 3 Alle reacties uit het interactieve voortraject en de formele inspraakperiode gebundeld per prestatieveld	83
BIJLAGE 4 Actieplan welzijn, wonen en zorg	90
BIJLAGE 5 Samenvatting Plan maatschappelijke Zorg Zuid-Holland Zuid 2008- 2010	
BIJLAGE 6 Wet maatschappelijke ondersteuning	

LEESWIJZER

Voor u ligt het vierjarig beleidsplan van de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Dit beleidsplan geeft de beleidskaders en –voornemens aan ten aanzien van de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in onze gemeente voor de periode 2008 tot en met 2011. Het beleidsplan bouwt verder op het regionaal voorbereide éénjarige beleidsplan 2007.

Bij de ontwikkeling van dit beleidsplan is voor de basis en de opzet nauw samengewerkt met de gemeenten in de regio Alblasserwaard & Vijfheerenlanden. Gebleken is dat met een combinatie van regionaal en lokaal beleid het beste ingespeeld kan worden op de doelstellingen van de Wmo. Uitgangspunt bij de ontwikkeling van dit beleidsplan is dan ook geweest het zo goed mogelijk combineren van lokale en regionale beleidsvoornemens. Op deze wijze kunnen we een hoogwaardige invulling van de Wmo voor onze inwoners realiseren.

Over de inhoud:

Het inleidende eerste hoofdstuk geeft in het kort weer wat de aanleiding, de doelstelling en de werkwijze is geweest bij het opstellen van dit beleidsplan.

Hoofdstuk twee gaat dieper in op het wettelijk kader, de hoofdlijnen van de Wmo en de prestatievelden waarvan de gemeenten verplicht zijn om een samenhangend beleid te formuleren en uit te voeren. Ook worden hierin een aantal basiseisen aangegeven. Zo dient er een vierjaarlijks beleidsplan op- en vastgesteld te worden, zal de burgerparticipatie moeten zijn geregeld en zal er verantwoording moeten worden afgelegd.

Hoofdstuk 3 beschrijft de algemene uitgangspunten die de regiogemeenten AV leidend achten voor de verdere uitwerking van de verschillende prestatievelden van de Wmo. De 14 uitgangspunten worden in dit hoofdstuk in algemene zin toegelicht en worden verder uitgewerkt bij de verschillende prestatievelden.

De hoofdstukken 4 t/m 10 gaan dieper in op de verschillende prestatievelden van de Wmo. Bij ieder prestatieveld wordt het regionale beleid, het lokale beleid en de voorgenomen acties voor de komende jaren aangegeven. De prestatievelden, 7, 8 en 9 worden tezamen beschreven.

Hoofdstuk 11 bevat een samenvatting van alle nieuwe prestaties en speerpunten per prestatieveld.

In **bijlage 1** is een verklarende begrippenlijst opgenomen.

HOOFDSTUK 1.

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling beleidsplan

De aanleiding voor dit beleidsplan is de “Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)”. Volgens deze wet (¹) moet de gemeente telkens voor een periode van ten hoogste 4 jaar een of meer plannen vaststellen die richting geven aan de door de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders te nemen beslissingen betreffende maatschappelijke ondersteuning. Met dit beleidsplan heeft de gemeente de volgende doelstellingen:

- het geven van een beschrijving van het wettelijk kader van de Wmo;
- een visie op het gemeentelijk beleid in het kader van de Wmo;
- het vastleggen van de beleidskaders;
- het zo concreet mogelijk aangeven van de doelstelling voor de komende vier jaar;
- een inventarisatie per prestatieveld van de visie, de stand van zaken, de knelpunten en de acties die moeten worden ondernomen om tot uitvoering van het beleid op de prestatievelden te kunnen komen.

1.2 Werkwijze

In goed overleg met de acht gemeenten in de AV regio is in 2006 een eenjarig Regionaal Beleidsplan Wmo opgesteld. Dit regionale beleidsplan is door de afzonderlijke gemeenten binnen de AV-regio benut voor het opstellen van het eigen gemeentelijke beleidsplan. In alle gemeenten is dit beleidsplan in najaar 2006 vastgesteld, zodat op grond van dit beleidsplan de verordening Wmo kon worden vastgesteld.

Mede op basis van de positieve ervaringen bij de totstandkoming van het eenjarig beleidsplan, is in 2007 opnieuw gekozen voor intensieve samenwerking bij de ontwikkeling van het meerjaren beleidsplan.

Er is gewerkt in een kleine projectorganisatie met een projectgroep (vanuit elke gemeente de beleidsmedewerker Wmo) en een stuurgroep (vanuit elke gemeente de wethouder Wmo). Een gemeentesecretaris is namens de gemeentesecretarissen van de acht gemeenten waar nodig betrokken geweest bij de coördinatie van werkzaamheden. Een externe onafhankelijke procesmanager is ingeschakeld als procesbegeleider.

Vanuit deze projectorganisatie is een plan van aanpak en planning gemaakt. Het actief betrekken van de inwoners (de zogenaamde burgerparticipatie) was een belangrijk onderdeel bij de beleidsontwikkeling. De resultaten zijn benut bij het opstellen van dit meerjaren beleidsplan en waar mogelijk gebundeld tot regionale actiepunten.

Gebleken is dat door de gevolgde werkwijze de aanwezige ambtelijke deskundigheid op een efficiënte manier is ingezet en op een constructieve manier gebruik is gemaakt van elkaar expertise. Bestuurlijk is de samenwerking tussen de acht betrokken gemeenten verdiept.

Vervolgens is per gemeente een puur lokaal voorbereidingsproces gestart. In onze gemeente zijn heel veel reacties en gegevens gebruikt om te komen tot een voldragen gemeentelijke beleidsplan. Naast een uitgebreid traject van interactieve beleidsvorming (zie hierna

¹) artikel 3 lid 1 en 2

burgerparticipatie) en inspraak is ook bestaande informatie gebruikt uit verschillende bronnen, waaronder de wijkbezoeken van het college.

1.3 Burgerparticipatie

Burgerparticipatie en interactieve beleidsvorming zijn belangrijke middelen bij het vormgeven van Wmo-beleid. Het deelnemen van burgers is met de Wet maatschappelijke ondersteuning nauw verweven.

Om vóór de eerste Wmo-beleidsvorming een voldoende breed burgeradviesorgaan te kunnen consulteren, is reeds in april 2006 een Wmo-adviesraad i.o. geïnstalleerd. De Wmo-adviesraad is onderverdeeld in adviescommissies volgens gebundelde prestatievelden. Later dat jaar is ook een Professiegroep Wmo geformeerd, zodat naast burgers en maatschappelijke organisaties ook lokaal actieve professionals op het terrein van welzijn, wonen en zorg kunnen worden geraadpleegd. Zie voor de totale adviesstructuur **bijlage 2**.

In het regionale voortraject en de lokale uitwerking van het beleid zijn burgers en organisaties formeel en informeel betrokken. Er zijn regionale debatbijeenkomsten gehouden en lokale presentaties en interactieve bijeenkomsten met de Wmo-adviesraad i.o. en de professiegroep Wmo. Daarna zijn de adviescommissies van de Wmo-adviesraad i.o. aan de slag gegaan en is er per prestatieveld advies uitgebracht aan de hand van het regionale basismodel van het beleidsplan.

Na verwerking van alle verkregen beleidsinformatie is het gehele concept-beleidsplan opnieuw voorgelegd aan de Wmo-adviesraad i.o en de professiegroep Wmo. Ook is er een interactieve presentatie gehouden voor de raadscommissie Samenlevingszaken. Na de voorlopige vaststelling van het beleidsplan is formeel advies gevraagd aan de Wmo-adviesraad i.o. en in een interactieve inspraakavond is voor alle geïnteresseerde burgers en organisaties een definitieve inspraakreactie opgesteld. In **bijlage 3** zijn alle reacties gebundeld in een overzicht per prestatieveld.

1.4. Inhoud beleidsplan

De gemeente heeft voor de periode 2008 t/m 2011 dit voorliggende beleidsplan opgesteld. Dit plan geeft richting aan voorgenomen besluiten van de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders betreffende maatschappelijke ondersteuning. Overeenkomstig de wettelijke verplichtingen ⁽²⁾ bevat het beleidsplan de volgende elementen:

- de hoofdzaken van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning;
- doelstellingen op de verschillende onderdelen van maatschappelijke ondersteuning;
- de wijze waarop het samenhangend beleid wordt uitgevoerd en welke acties er worden ondernomen in de planperiode;
- de beoogde resultaten (c.q. prestaties) in de planperiode;
- de maatregelen ter borging van de kwaliteit van de wijze van uitvoering van maatschappelijke ondersteuning;
- het bevorderen van de keuzevrijheid m.b.t. activiteiten van maatschappelijke ondersteuning.

²⁾ artikel 3 lid 3 en 4

HOOFDSTUK 2.

WETTELIJK KADER

In dit tweede hoofdstuk wordt op hoofdlijnen de Wmo beschreven. Op de volgende aspecten wordt nader ingegaan:

1. de motieven en de hoofdlijnen van de Wet maatschappelijke ondersteuning;
2. de achterliggende visie met betrekking tot de ontwikkeling van samenleving vanuit lokaal en regionaal perspectief.

2.1 Waarom de Wmo?

Er zijn diverse maatschappelijke trends die een rol hebben gespeeld bij de ontwikkeling van de Wmo:

- door vergrijzing en individualisering wordt de AWBZ te duur;
- er is een toenemende disbalans tussen werkenden en niet-werkenden;
- burgers nemen onvoldoende zelf verantwoordelijkheid;
- niet-zorgbehoevenden zijn te weinig solidair met zorgbehoevenden;
- er is te weinig samenhang tussen voorzieningen;
- vanuit 'Den Haag' valt die benodigde samenhang niet te regelen.

Dit alles is reden om de Wet maatschappelijke ondersteuning in het leven te roepen.

2.2 Waaruit bestaat de Wmo?

De Wmo omvat de huidige Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten en de huishoudelijke verzorging uit de AWBZ. Daarnaast zijn een aantal subsidieregelingen overgegaan naar de Wmo. Ook een klein deel van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg, dat nu onder de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid valt, is onder de Wmo gebracht (denk aan het thema 'huiselijk geweld').

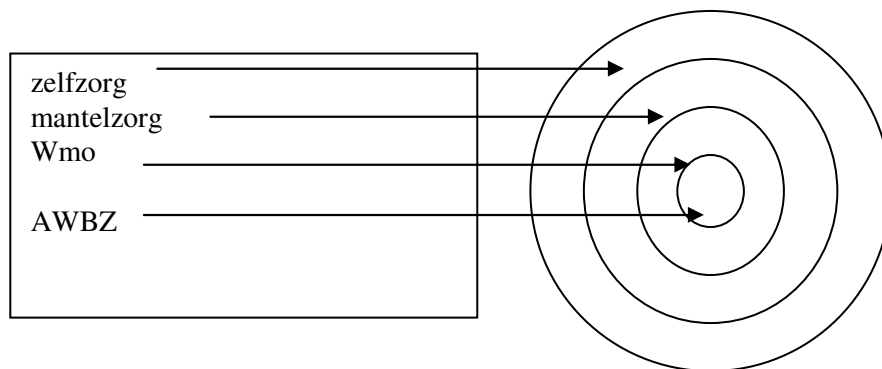
2.3 Hoofdlijnen Wmo

Globaal genomen is het doel en de aanpak van de Wmo als volgt:

- 'Meedoen' aan de samenleving is de kortst mogelijke samenvatting van het maatschappelijke doel van de Wmo. Met de Wmo wil de wetgever bereiken, dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en werken en daardoor de regie over hun eigen leven kunnen houden. Kwetsbare mensen moeten daarbij een steuntje in de rug hebben. Het samenhangende beleid dat hiervoor nodig is, kan het best dicht bij de burger worden uitgevoerd, door daarvoor goed toegeruste gemeenten.
- Versterken van de onderlinge betrokkenheid van mensen voor hun naasten in de vorm van mantelzorg en vrijwilligerswerk: het gaat dus om 'meedoen' in brede zin. Aldus opgevat stimuleert de Wmo actieve participatie van alle burgers in de samenleving, jong en oud, mensen met en mensen zonder beperking.
- De zorg aan mensen met een ernstige, zeer langdurige hulpvraag waarborgen en betaalbaar houden – ook op langere termijn. De AWBZ moet weer een volksverzekering worden voor risico's, die niet particulier te verzekeren zijn, zoals de gevolgen van chronische ziekten, lichamelijke en verstandelijke handicaps en verpleeghuiszorg. De 'lichte' vormen van zorg, die van lieverlee onder de AWBZ gebracht zijn, worden naar de Wmo overgeheveld. De Wmo heeft twee overeenkomsten met de Wet Werk en Bijstand

(WWB). Ten eerste leggen beide wetten een grote nadruk op de eigen verantwoordelijkheid. Ten tweede is er in financieel opzicht een risico komen te liggen bij de gemeenten.

Schema positie en verantwoordelijkheid van de gemeente in kader van Wmo:

Het bovenstaande schema laat zien waar de verantwoordelijkheid van de gemeente begint voor bieden van ondersteuning en zorg:

- Op de eerste plaats komt de eigen verantwoordelijkheid (zelfzorg)
- dan volgt de ondersteuning door naaste omgeving
- ten derde kan door inwoners (burgers) een beroep gedaan worden op de Wmo voor een vorm van ondersteuning
- tenslotte volgt het beroep op zorg via AWBZ.

De Wmo is een ingrijpende wet voor alle gemeenten. De rijksoverheid is slechts 'systeemverantwoordelijke'. Bij de uitvoering van de Wmo is de gemeente het eerste aan zet. De gemeente is verantwoordelijk voor de randvoorwaarden. Zij zet een organisatie op voor de uitvoering van de wet. De wet noemt in dat kader negen prestatievelden. Bij de invulling en vormgeving heeft de gemeente een redelijke beleidsvrijheid. Het dominante sturingsconcept is als volgt samen te vatten: regel het lokaal en horizontaal. Zorgvragers en maatschappelijke ondersteunende organisaties dragen bij aan het bepalen en uitvoeren van het beleid. De gemeenteraad krijgt in dit wetvoorstel dus een grote verantwoordelijkheid.

2.4 Prestatievelden

In de wet zijn negen prestatievelden beschreven waarop de gemeente samenhangend beleid moet formuleren en waarover verantwoording wordt afgelegd aan de inwoners.

De prestatievelden waarvoor de gemeente de verantwoordelijkheid heeft, zijn:

1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. Het geven van informatie en advies en bieden van clientondersteuning;

4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder sociale pensions en vrouwenopvang;
8. Het voeren van verslavingsbeleid.
9. OGGZ, Openbare Geestelijke GezondheidsZorg

Prestatieveld 1 gaat vooral over het bestaande welzijns- en accommodatiebeleid.

Prestatieveld 2 is onderdeel van het bestaande jeugdbeleid.

De prestatievelden 3 tot en met 6 betreffen de zorgbehoevende burgers; dat is deels bestaand en deels nieuw beleid.

De prestatievelden 7, 8 en 9 zijn bestaande taken ten aanzien van dak- en thuislozen, vrouwenopvang, verslavingszorg en openbare geestelijke gezondheidszorg, die nu worden uitgevoerd door de centrumgemeente Dordrecht en de regiogemeenten die op deze prestatievelden steeds meer samenwerken. De gemeenten in de AV regio willen vanuit een gedegen inzicht in de eigen lokale situatie meedenken en meedoen in de beleidsontwikkeling op deze prestatiegebieden. Concrete acties in dit verband zijn: input voor beleid, monitoring en terugkoppeling.

2.5 Maatschappelijke samenhang en procesverplichtingen

De Wmo is gebaseerd op eigentijdse verhoudingen tussen aan de ene kant de burgers en hun organisaties en aan de andere kant de overheid. Dit betekent enerzijds ruimte bieden voor burgers en hun organisaties voor het uitvoeren van hun taken en anderzijds daar waar er specifieke taken zijn voor de overheid voorwaarden creëren voor een goede dienstverlening. Verder gaat de Wmo uit van een moderne sturingsvisie, gebaseerd op het Actieprogramma modernisering overheid.

Relevante actielijnen voor de Wmo zijn:

- de rijksoverheid gaat minder en anders regelen: in plaats van gedetailleerde sturing, zal de overheid zich meer concentreren op globale kaderstelling, waardoor er meer ruimte ontstaat voor uitvoeringsorganisaties en burgers. In dit kader past ook minder een systeem van verticale verantwoording, controle en toezicht ten gunste van horizontale verantwoording en controle;
- Meer betrokkenheid van de burger bij beleidsvorming. Voorwaarde daarvoor is een voldoende mate van kenbaarheid van overheidshandelen door het verstrekken van voldoende informatie;
- Betere dienstverlening door de overheid door het gebruik maken van “best practices” en het inzichtelijk maken van prestaties (bijvoorbeeld door deelname aan benchmark onderzoeken);
- Moderne interbestuurlijke verhoudingen waarbij het Rijk meer afstand bewaart tot taken die naar aard en schaal tot de competentie van de lokale overheid behoort.

Deze uitgangspunten vinden hun weerslag in de Wmo in de vorm van procesverplichtingen.

De Wmo kent vier procesverplichtingen voor de gemeente:

1. participatie van burgers bij het tot stand komen van het beleid;
2. opstellen van een vierjaarlijks beleidsplan in samenhang met andere prestatievelden;
3. opstellen van een verordening voor huishoudelijke verzorging en andere individuele voorzieningen (³);
4. de gemeente heeft een horizontale verantwoordingsplicht door middel van het publiceren van evaluatiegegevens (voortgang rapporteren over resultaten aan de burgers en eigen gemeenteraad).

2.5.1. Burgerparticipatie

‘Meedoen’ is het uitgangspunt van de Wmo. Deelname aan de samenleving, ook voor kwetsbare burgers, moet de basis van het beleid zijn. De wet wil daartoe de maatschappelijke ondersteuning beter laten aansluiten bij de behoeften en de directe leefomgeving van mensen. Kenmerkend voor de Wmo is het sturingsmodel van horizontalisering. Dit betekent dat de burger meer directe invloed op het beleid krijgt en de gemeenteraad verantwoording aan de burgers aflegt voor het gevoerde beleid.

Burgerparticipatie is een brede, algemene term voor alle activiteiten die de overheid onderneemt om burgers te betrekken bij haar activiteiten. De term burgerparticipatie sluit beter aan bij de insteek van de Wmo. De participatie van burgers in het kader van de Wmo moet dan ook niet worden opgevat als een afgebakend interactief proces, maar als een punt van voortdurende aandacht. Bij burgerparticipatie gaat het de wetgever niet louter om belangenbehartiging, maar om betrokkenheid van burgers bij een bredere visie op maatschappelijke ondersteuning in de gemeente. Daarnaast is de betrokkenheid van allerhande instellingen zoals welzijnsinstellingen, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, maatschappelijk werk en dergelijke van belang.

De Wmo stelt twee eisen aan gemeenten, namelijk participatie en verantwoording. Dit betekent dat gemeenten de burgers en instellingen die betrokken zijn bij de maatschappelijke ondersteuning, betrekken bij het opstellen van beleid en bij de uitvoering daarvan. Voor de beleidsvoorbereiding en planvorming door het college is dit zelfs bij wet verplicht. Ook legt de gemeente verantwoording af aan zijn burgers en lokale instellingen door de bereikte resultaten inzichtelijk te maken.

Formele en informele inbreng

De inbreng van belanghebbenden kan op verschillende wijzen in het proces worden ingebracht. In de formele structuur van beleidsvorming zal er tenminste een formeel geïnstitutionaliseerde vorm moeten worden gekozen. Het kan van belang zijn om ook op andere wijzen dan formeel inzicht te verkrijgen in de knelpunten die mensen in de dagelijkse praktijk ervaren. Zeker bij het onderhavige onderwerp van maatschappelijke ondersteuning waar mensen mogelijkheden worden geboden om optimaal hun eigen verantwoordelijkheid te nemen om een zelfstandig bestaan in te richten.

2.5.2 Vierjaarlijks beleidsplan

³) Alle acht samenwerkende gemeenten in de AV regio hebben in september 2006 een Wmo verordening vastgesteld, waarin naast de nieuwe taken rond hulp bij het huishouden ook de voormalige individuele verstrekkingen zijn opgenomen. Op basis van de verordening zijn ook een besluit en beleidsregels opgesteld. Deze beleidsdocumenten worden de komende jaren als dynamisch beschouwd, omdat praktijkervaringen en jurisprudentie aanleiding zullen zijn voor herziening.

De gemeenten in de AV-regio hebben in 2006 al een eenjarig beleidsplan opgesteld. In 2007/2008 is op basis van regionale samenwerking en vervolgens door lokale aanvulling via een interactief proces het nu voorliggende meerjaren beleidsplan tot stand gekomen.

2.5.3 Verordening Wmo

De gemeenteraad heeft bij verordening ⁽⁴⁾ de regels voor het verlenen van individuele verstrekkingen vastgesteld. Deze regels worden door het college van burgemeester en wethouders toegepast. Dit houdt in dat de individuele voorzieningen woningaanpassing, vervoer, rolstoelen en huishoudelijke verzorging op basis van een verordening worden verstrekt. In de verordening is ook het persoonsgebonden budget de eigen bijdrage geregeld. De voormalige Wvg-verordening en het Verstrekkingenbeleid zijn vervallen en ondergebracht in de nieuwe Wmo-verordening.

Deze verordening vormt naast de wet de juridische basis voor de individuele verstrekkingen. De verordening wordt verder uitgewerkt in een Besluit en de Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning.

2.5.4 Horizontale verantwoording

De bedoeling is dat burgemeester en wethouders jaarlijks publiceren ⁽⁵⁾ over de prestaties op het gebied van maatschappelijke ondersteuning over het voorgaande kalenderjaar. Een dergelijke evaluatie kan gebaseerd worden op een klanttevredenheidsonderzoek en eigen bevindingen in de dagelijkse uitvoeringspraktijk.

Daarmee vindt verantwoording plaats aan de gemeenteraad en de inwoners over de bereikte (tussentijdse) resultaten van het beleid en de uitvoering. De gemeenteraad kan op basis van deze verantwoording, gehoord de inwoners en belanghebbenden en na ontvangen advies van de Wmo-adviesraad, het beleid aanpassen.

De bedoeling is dat de burgers en belanghebbenden daarmee maximale invloed op het beleid kunnen uitoefenen.

2.6 Compensatieplicht

Bij de uitvoering van de Wmo neemt het begrip “compensatieplicht” een centrale plaats in. Daarom staan we uitgebreid stil bij onze interpretatie van dit begrip.

Doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning is dat iedere burger, ook zij met een beperking, zelfredzaam is en maatschappelijk kan participeren.

De gemeente biedt burgers met een fysieke, verstandelijke of sociale beperking voorzieningen aan die zelfredzaamheid en/of maatschappelijke participatie bevorderen. Dit heet de compensatieplicht. In de wet is deze compensatieplicht nader omschreven. De compensatieplicht moet mensen met een beperking in staat stellen om:

- een huishouden te voeren
- zich te verplaatsen in en om de woning
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan aangaan van sociale contacten.

De gemeente is verplicht om iemand compensatie aan te bieden, wanneer deze persoon niet zelf de verantwoordelijkheid kan dragen voor het vinden van een passende oplossing voor zijn beperking en als ook zijn omgeving geen oplossing biedt.

Bij de compensatieplicht telt het resultaat. Dat betekent dat de voorziening die door de gemeente wordt aangeboden iemand in staat stelt om zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren. Niet

⁴) artikel 5 uit de Wmo

⁵) artikel 9 uit de Wmo

iedereen met dezelfde beperking krijgt dezelfde voorziening. De aangeboden oplossing moet adequaat zijn. Dat wil zeggen: de voorziening draagt bij aan het oplossen van de problemen van iemand met een beperking op het gebied van het voeren van een huishouding, zich verplaatsen of het ontmoeten van medemensen. De voorziening kan zowel een collectieve als een individuele voorziening zijn.

De compensatieplicht van gemeenten geeft burgers geen recht op een voorziening. Het geeft burgers recht op een inspanning van de gemeente om compensatie te bieden voor een beperking. Die inspanning dient 'normaal' functioneren mogelijk maken. Wat als 'normaal' wordt beschouwd hangt af van wat iemand in een vergelijkbare situatie zonder beperking kan.

De praktische vertaling van de compensatieplicht vraagt een situationele benadering en zal (net als in het verleden rondom de Wvg) verder vormgegeven worden door de ontwikkeling van jurisprudentie.

HOOFDSTUK 3

UITGANGSPUNTEN GEMEENTELIJKE VISIE WMO

3.1 Inleiding

Meedoen en erbij horen is het uitgangspunt van de Wmo. De gemeente heeft met de Wmo meer verantwoordelijkheden ten aanzien van het brede veld van zorg, wonen en welzijn. Gezien de maatschappelijke trends en het profiel van de gemeente moet met deze verantwoordelijkheid op een zorgvuldige en creatieve wijze worden omgesprongen. Deze overwegingen hebben geleid tot het formuleren van een aantal uitgangspunten die leidend zijn voor de verdere uitwerking van de verschillende prestatievelden van de Wmo. De uitgangspunten worden in dit hoofdstuk in algemene zin toegelicht en worden verder uitgewerkt bij de verschillende prestatievelden.

3.2 Uitgangspunten gemeentelijke visie

1. De Wmo is er voor alle burgers
2. Nadruk op eigen verantwoordelijkheid van de burger
3. Vergroten zelforganiserend vermogen samenleving
4. Inzet op preventie en vroegtijdige signalering
5. Collectief waar mogelijk, individueel waar nodig
6. De vraag van de burger staat centraal
7. Keuzevrijheid voor de burger.
8. Burgers vanaf begin betrekken bij beleid
9. Inclusief beleid waar mogelijk, exclusief waar het niet anders kan
10. Marktwerving maar niet ten koste van alles
11. Invulling regierol varieert per prestatieveld
12. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten
13. Lokale autonomie, regionale samenwerking waar mogelijk
14. De zorgvraag is leidend, maar deze vindt zijn beperking in de beschikbare financiën voor zover het geen compensatieplicht betreft

Ad 1 De Wmo is er voor alle burgers

Om de kwetsbaren te ondersteunen wordt betrokkenheid en inzet van alle burgers verwacht. Zonder betrokkenheid van grote groepen burgers mislukt de maatschappelijke ondersteuning van kwetsbare groepen en mensen. De Wmo gaat gepaard met een mentaliteitsverandering over zorg en maatschappelijke ondersteuning. Die raakt een ieder.

Ad 2 Nadruk op eigen verantwoordelijkheid van de burger

Er is een balans nodig tussen de eigen verantwoordelijkheid (roeien met de riemen die je hebt) en de ondersteuning die de lokale overheid biedt. Veel mensen pakken zelf de verantwoordelijkheid op om voor zichzelf, wanneer nodig, maatschappelijke ondersteuning te organiseren. Anderen kunnen dat om uiteenlopende redenen niet. Denk aan kwetsbare groepen. Voor deze groepen heeft de overheid een verantwoordelijkheid. De gemeente wil dat zij met een bepaalde mate van ondersteuning blijven deelnemen aan de samenleving.

Ad 3 Vergroten zelforganiserend vermogen samenleving

Het stelsel van maatschappelijke ondersteuning is niet houdbaar zonder de vrijwillige verbanden in de samenleving: verenigingen, stichtingen, kerken, burgerinitiatieven. De gemeente stimuleert deze verbanden. Veel zorg wordt verleend door mantelzorgers. Dat is essentieel voor de houdbaarheid van het stelsel. De gemeente gaat meer aandacht besteden aan het ondersteunen van mantelzorgers en aan het faciliteren van vrijwilligers en versterken van de sociale cohesie.

Ad 4 Inzet op preventie en vroegtijdige signalering

De gemeente zet sterk in op preventie en vroegtijdige signalering. Dit betekent preventief beleid om te voorkomen dat mensen in een kwetsbare positie geraken en vroegtijdige signalering van kwetsbaarheid zodat verdere escalatie van problematiek voorkomen wordt.

Ad 5 Collectief waar mogelijk, individueel waar nodig

De gemeente is gehouden om mensen met beperkingen te compenseren in hun activiteiten op een aantal leefgebieden. Vanuit het oogpunt van kosten en effectiviteit zullen de gemeenten sterk inzetten op het in stand houden van algemene en collectieve voorzieningen. Grotere groepen mensen kunnen dan immers gecompenseerd worden tegen lagere kosten. Waar cliënten met gebruik van algemene en collectieve voorzieningen niet voldoende adequaat gecompenseerd zijn worden individuele maatregelen getroffen. Het uitgangspunt voor de gemeente is: 'collectief waar mogelijk, individueel waar nodig'.

Ad 6 De vraag van de burger staat centraal.

De vraag van de burger staat centraal bij de organisatie van de uitvoering van de maatschappelijke ondersteuning. Dit impliceert het integraal benaderen en behandelen van de vraag van de burger en het voorkomen dat burgers tussen wal en schip belanden. De gemeente zorgt voor een sluitende aanpak en samenwerking in ketens van dienstverlening. Daarnaast kan de burger op één herkenbaar punt terecht met al haar vragen. Het ene loket zal vanuit dit perspectief worden opgezet en geëvalueerd.

De vraag van de burger staat centraal, dit betekent dat de gemeente ernaar streeft om de werkprocessen dusdanig in te richten, dat vragen snel en transparant worden afgehandeld.

Ad 7 Keuzevrijheid voor de burger.

Alle burgers krijgen de zorg die zij nodig hebben. Hierbij is de keuzevrijheid voor de burger het uitgangspunt. Burgers kunnen kiezen voor een persoonsgebonden budget. Ook bij de keuze voor zorg in natura is er keuze tussen verschillende aanbieders.

Ad 8 Burger vanaf begin betrekken bij beleid

De gemeente hecht sterk aan burgerparticipatie. Enerzijds bevordert dit vraagsturing, anderzijds zijn burgers dan ook op een bepaalde manier georganiseerd om de gemeente achteraf te bevragen op geleverde prestaties. Wanneer er namelijk geen sprake is van burgerbetrokkenheid op alle niveaus, dan is er ook geen vraaggestuurde maatschappelijke ondersteuning. Dit is dan ook de reden dat de burger vanaf beleidsvorming betrokken wordt bij de Wmo.

Ad 9 Inclusief beleid waar mogelijk, exclusief waar het niet anders kan

Inclusief beleid is beleid dat rekening houdt met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van mensen. Resultaat is dat algemene voorzieningen ook beschikbaar zijn voor mensen met een beperking. Een voorbeeld van inclusief beleid: Bij het bouwen van een nieuwe woonwijk wordt al bij het ontwerp rekening gehouden met mensen met een

beperking. Het doel van inclusief beleid is dat mensen met beperkingen vanzelfsprekend op een gelijkwaardige manier kunnen deelnemen aan alle aspecten van het maatschappelijke leven.

De inzet van de gemeente is dus: 'inclusief beleid waar mogelijk, exclusief waar het niet anders kan'. Dit betekent ook dat de gemeente kiest voor een integrale beleidsbenadering en optimale afstemming van de voorzieningen op het domein van welzijn, wonen en zorg.

Ad 10 Marktwerking, maar niet ten koste van alles

De individuele verstrekkingen in de Wmo die de vorm van zorg in natura hebben, zal de gemeente volgens de Europese regelgeving moeten aanbesteden, net als onder de Wet voorzieningen gehandicapten. Aanbesteden is een goede zaak voor de gemeenten en voor de belastingbetalende burger: door eisen scherp te formuleren en door de concurrentie ontstaat een goede prijs-kwaliteitverhouding. Dit mag echter niet ten koste gaan van de keuzevrijheid van de burger.

Ad 11 Invulling regierol varieert per prestatieveld

De gemeente krijgt in de Wmo formeel de regierol toegewezen. De gemeente kan haar doelen niet alleen bereiken en moet dus samenwerken met haar burgers en met maatschappelijke partners. De rol van regisseur kan sterker (sturen) en zwakker (faciliteren) worden ingevuld. De invulling van de regierol verschilt per prestatieveld. Dit hangt samen met de uiteenlopende inhoud van de prestatievelden en de verschillende instrumenten die de gemeente op deze velden tot haar beschikking heeft. Op een aantal prestatievelden wordt de regierol in samenspraak bij centrumgemeente Dordrecht gelegd.

Ad 12 De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten

De Wmo is geen wet die alles regelt. De gemeente mag zelf het een en ander invullen. Bij de wijze waarop zij invulling geeft aan de Wmo moeten soms keuzes gemaakt worden. Bij het hanteren van een eigen bijdrageregeling is het uitgangspunt dat dit op inkomensafhankelijke wijze plaatsvindt.

Ad 13 Lokale autonomie, regionale samenwerking waar mogelijk.

De Wmo gaat uit van de autonomie van gemeenten. Samenwerking met andere gemeenten kan echter meerwaarde hebben. Daarom werkt de gemeente op relevante onderdelen samen met andere gemeenten, bijvoorbeeld op het gebied van beleidsontwikkeling, inkoop, huishoudelijke verzorging, organisatie backoffice, participatie en communicatie en opstellen uniforme kwaliteitsnormen.

De samenwerking wordt gezocht binnen het werkgebied Alblasserwaard & Vijfheerenlanden, bestaande uit de gemeenten Nieuw-Lekkerland, Graafstroom, Liesveld, Giessenlanden, Zederik, Leerdam, Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem.

Ad 14 De zorgvraag is leidend, maar deze vindt zijn beperking in de beschikbare financiën voorzover het geen compensatieplicht betreft.

De zorgvraag van de burger is leidend voor de beleidsontwikkeling van de gemeente. De mogelijkheden tot beleidsuitvoering vinden echter hun beperking in de financiële positie van de gemeente en de integrale afweging bij het bepalen van de prioriteiten in het gemeentebeleid. De compensatieplicht is echter wettelijk vastgelegd.

HOOFDSTUK 4

PRESTATIEVELD 1: SOCIALE SAMENHANG EN LEEFBAARHEID

Wettekst

Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.

Toelichting wettekst:

Het prestatieveld 'bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten', is ruim en breed geformuleerd. De gemeente heeft hier dan ook een grote vrijheid om lokaal invulling te geven en prioriteiten te stellen. De verschillen in behoeften variëren immers tussen gemeenten, onder meer vanwege bevolkingssamenstelling en lokale tradities. Er zijn bovendien vele manieren waarop gemeenten de sociale samenhang kunnen bevorderen.

Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid raakt ook andere sectoren als wonen, ruimtelijke ordening, integratiebeleid, veiligheid en economie.

4.1 Omschrijving

Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten. Het vereist een omslag in de aanpak: van aanbod naar vraag en van categoriaal naar gebiedsgericht. Daarbij moet een andere organisatie van de zorg, welzijn en dienstverlening, van categoriaal naar gebiedsgericht, zich richten op 3 componenten:

- Huis
- Diensten/ voorzieningen
- Omgeving

Dus: een goede toegankelijke - aanpasbare of aangepaste - woning, betaalbare en bereikbare haal- en brengdiensten en een veilige, toegankelijke openbare ruimte. Het spreekt dan ook vanzelf dat het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid raakt aan andere sectoren als wonen, ruimtelijke ordening, veiligheid en economie.

Om de leefbare woonomgeving tevens zodanig te maken dat het de sociale samenhang bevordert, kent dit beleidsterrein twee belangrijke uitgangspunten.

1. Ten eerste ontstaat het bevorderen van de sociale samenhang en de leefbaarheid niet alleen door de inzet van de door de gemeente gefinancierde professionele organisaties. Ook en met name gaat het om de inzet van de bewoners zelf. Een leefbare woonomgeving heeft immers geen vast format maar wordt bepaald door de bewoners zelf. Het ligt dan ook voor de hand, dat de gemeente bij de uitwerking van dit beleidsterrein aansluit bij initiatieven van de bewoners, of dergelijke initiatieven stimuleert, om ervoor te zorgen dat de voorzieningen in de wijk optimaal aansluiten bij de wensen en behoeften van de bewoners.
2. Ten tweede wordt de sociale samenhang bevorderd door het hanteren van het principe “van bijzonder naar algemeen” (oplossingen voor leefbaarheid voor iedereen in de wijk). Vaak is het (op de lange termijn) voordeliger om oplossingen te kiezen die niet voor

specifieke doelgroepen maar voor iedereen bruikbaar zijn. Dit zorgt er tevens voor dat mensen meer mogelijkheid krijgen om direct of meer op afstand elkaar tegen te komen en/of elkaar te ontmoeten.

Effect van de inzet op dit prestatieveld kan zijn dat hiermee het beroep op zorg en individuele ondersteuning voorkomen wordt.

4.2 Visie

In de Wmo ligt enerzijds het accent op de individuele burger en anderzijds op gemeenschappen. In dit prestatieveld worden met name gemeenschappen aangesproken. Daarbij dient de woonomgeving als de buurt en/of de wijk als aangrijpingspunt. Er is overigens een duidelijke relatie tussen het individuele niveau en de gemeenschap.

Onder hoofdstuk 3: Uitgangspunten Gemeentelijke Visie zijn de algemene uitgangspunten voor de gemeentelijke visie geformuleerd. De volgende uitgangspunten zijn met name voor dit prestatieveld relevant, te weten:

- Vergroten zelforganiserend vermogen samenleving.
- De vraag van de burger staat centraal.
- Inclusief beleid waar mogelijk, exclusief waar het niet anders kan

4.3 Doelstellingen

1. De sociale samenhang in de wijken bevorderen door het stimuleren van gezamenlijke inzet voor wederzijdse betrokkenheid, aanmoedigen en beantwoorden van initiatieven van wijkbewoners en door het voor en tijdens de planvorming het betrekken van wijkbewoners bij activiteiten van de gemeente in de wijk.
2. De leefbaarheid in de wijken bevorderen door op basis van medeverantwoordelijkheid samen met de wijkbewoners te streven naar veiligheid, netheid, begaanbaarheid en samenhang.
3. Alle in de gemeente beschikbaar zijnde voorzieningen op het terrein van cultuur, recreatie, sport, religie, zorg- en dienstverlening en informatie en advies zijn bereikbaar voor alle wijkbewoners. Zorg- en dienstverlening aan huis is voor iedere wijk beschikbaar met naar behoefte in iedere wijk een spreekuur voor informatie, advies en aanvragen betreffende welzijn, woon- en zorgvoorzieningen.

4.4 Regionaal beleid

Vanuit de Bestuurscommissie Ablasserwaard & Vijfheerenlanden is door de regiogemeenten en de provincie voor 2006-2008 een Regionale Agenda Samenleving 2006-2008 opgesteld. Deze agenda heeft betrekking op een gezamenlijke en regionale aanpak van samenlevingsvraagstukken. De regionale agenda stelt zich de versterking van de sociale en culturele infrastructuur in de regio ten doel en de realisatie van een meer integrale en sluitende aanpak van samenlevingsvraagstukken om problemen te verminderen of op te lossen.

De agenda 2006-2008 bestaat uit de volgende thema's: het Pact van Bleskensgraaf, de Wmo, cultuurparticipatie en jeugd. Door de provincie is inmiddels besloten dat men doorgaat met de facilitering en financiering van de RAS en de thema's:

- Jeugd/jeugdbeleid/jeugdzorg (m.n. preventieve jeugdhulp)
- Cultuur/cultuurparticipatie
- Sociale infrastructuur op het gebied van Wonen, Zorg en Welzijn

4.4.1 Regionale activiteiten

Thema:	Doelstelling
Pact van Bleskensgraaf:	Het komen tot een levensloopbestendige A&V om senioren, zorgvragers en mensen met een beperking zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen.
Wet Maatschappelijke Ondersteuning:	Het faciliteren van samenwerkende gemeenten bij de voorbereiding en implementatie van de Wmo
Cultuurparticipatie en bibliotheekvernieuwing:	Vergroten van cultuurparticipatie en cultureel bewustzijn van burgers en de culturele infrastructuur in de regio versterken. Vorming basisbibliotheek Zuid-Holland Zuidoost en kwaliteitsverbetering van het openbaar bibliotheekwerk. Voor het onderdeel Cultuur wordt op lokaal niveau de uiteindelijke afbakening bepaald.
Jeugd:	Jeugd en sociale veiligheid: <ol style="list-style-type: none">1. Het verminderen van overlast en criminaliteit van rondhangende jongeren 10 – 18 jaar in Giessenlanden, Graafstroom, Liesveld, Nieuw-Lekkerland en Zederik.2. Het versterken van sociale competenties van overlast gevende rondhangende jongeren van 10 – 18 jaar.3. Het verminderen van overlast en criminaliteit van rondhangende jongeren in Gorinchem, Leerdam en Hardinxveld-Giessendam.4. Het versterken van sociale competenties van jongeren. Het verbeteren van de verstandhouding tussen buurtbewoners en jongeren.5. Leefbaarheid en veiligheid verbeteren op en rond de Merwede-Lingelijn door versterking van samenwerking tussen betrokken partijen.

4.5 Lokaal beleid

Collegeprogramma 2006-2010

De volgende passages uit het collegeprogramma zijn relevant voor dit hoofdstuk.

Een goed communicerende gemeente

“De gemeente communiceert op verschillende manieren met haar burgers en staat daar ook open voor. Door middel van tijdige, duidelijke en begrijpelijke voorlichting en communicatie, zowel bij plan- en beleidsvorming als bij dienstverlening dienen de inwoners te worden geïnformeerd.

- De gemeentelijke voorlichting en informatievoorziening wordt geoptimaliseerd door actief en open te communiceren om de beleidsvoornemens en bestuurlijke intenties bekend te maken aan burgers en andere belanghebbenden, daarbij gebruik makend van de belangrijkste

communicatiekanalen, zoals internet (website en in de nabije toekomst het digitale gemeenteloket) gemeentepagina in huis-aan-huisblad, berichtgeving in de regionale media (dagbladen, Merweradio en – tv) en door middel van publiekspresentaties.

- In goed overleg met de gemeenteraad zullen de huidige vergaderstructuur van raad en commissies worden heroverwogen en voorstellen worden gedaan om te komen tot verruiming van de inspraakmogelijkheden voor burgers; het college zal actief meewerken aan de instelling van een ‘raadsmarkt’ die voorafgaand aan de raadsvergaderingen gehouden kan worden en waar burgers in de gelegenheid worden gesteld rechtstreeks in contact te treden met raads- en collegeleden.
- Het college van burgemeester en wethouders zal actief meewerken aan intensivering van de contacten met burgers door het afleggen van wijkbezoeken door raad en college.

NR	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLAN	STATUS
1	Optimaliseren van de gemeentelijke voorlichting en informatievoorziening	Middellang	In uitvoering
2	Verruimen van de inspraakmogelijkheden voor burgers	Kort	Nog opstarten
3	Intensiveren van contacten met burgers door wijkbezoeken van de gemeenteraad; vergezeld van collegeleden	Middellang	In uitvoering

Een bouwende gemeente

Een evenwichtige groei van de gemeente maakt Hardinxveld-Giessendam een prettig dorp om in te wonen en werken. Hierbij is het uitgangspunt dat er een evenwichtige verdeling van nieuwbouw plaatsvindt over de beide kernen Boven- en Neder-Hardinxveld/Giessendam.

- De woningvoorraad in de gemeente zal worden uitgebreid.. Het gaat hier voor wat betreft Neder-Hardinxveld/Giessendam om het ontwikkelen van de gebieden Giessendam-West III, Troelstrastraat, Uranusstraat, Koningin Wilhelminaschool en het Centrumplan. Voor Boven-Hardinxveld worden, naast de al geplande locatie Tienmorgen-Noord, de mogelijke woningbouwlocaties geïnventariseerd.
- Daarbij komt er meer aandacht voor betaalbare starterswoningen in beide dorpskernen, met name in Giessendam-West III en Tienmorgen-Noord. Er wordt in Giessendam-West III gestart met de bouw van 20 goedkope woningen en 14 betaalbare huurappartementen, 12 sociale koopeengezinswoningen en 14 betaalbare eengezinswoningen.

N R	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLAN
1	Uitbreiding woningbouw: Ontwikkelen van West III, Tienmorgen-Noord, Troelstrastraat, Uranusstraat, Koningin Wilhelminaschool, Centrumplan.	Kort/ML
2	Meer aandacht voor betaalbare starterswoningen in beide dorpskernen Met name in West III en Tienmorgen-Noord	Kort/ML

Een jeugdige en sportieve gemeente

Zonder de jeugd geen toekomst. In samenspraak met jongeren en sportverenigingen wordt het jeugd- en sportbeleid verder vorm gegeven. Het rijke verenigingsleven binnen Hardinxveld-Giessendam wordt daarbij gekeesterd.

- Er wordt meer aandacht gegeven aan de mogelijkheden om jongeren mee te laten praten over onderwerpen die hen zelf of gemeente aangaan. De wijze waarop dit gebeurt zal worden opgenomen als onderdeel van het jeugdbeleid.
- Er wordt gekeken naar de mogelijkheid voor particuliere betrokkenheid en exploitatie van de kinderboerderij en/of speeltuin (evt. combinatie met zorgboerderij). Dit wordt opgenomen als onderdeel van herbestemming terrein voormalige kinderboerderij/speeltuin aan de Sluisweg.

- Er wordt gewerkt aan snelle bouw van een sporthal in Giessendam-West III en de verkoop van sporthal de Wielewaal. De verkoop van sporthal de Wielewaal dient te gebeuren onder strikte voorwaarden.

NR	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLAN
1	Jongeren mogelijkheid aanbeiden mee te praten over onderwerpen die henzelf of gemeente aangaan. Onderzoeken in welke vorm.	Kort/ML
2	Mogelijkheid onderzoeken van particuliere betrokkenheid en exploitatie kinderboerderij en/of speeltuin (evt. combinatie met zorgboerderij)	ML
4	Snelle bouw sporthal G'West III, realisatie MFC in Boven-H'veld en verkoop Wielewaal. Afstemming Wielewaal onder strikte voorwaarden met gemeenteraad afstemming	Kort/ML
6	Stimuleren van de instelling van een lokale sportraad als gespreksplatform voor sportverenigingen onder elkaar en met de gemeente (ontwikkeling lokale sportagenda)	ML

Een veilige gemeente

Een veilige gemeente is voor iedereen prettig. Een belangrijke doelstelling hierbij is de handhaving van de openbare orde en (verkeers)veiligheid. In een zo optimaal overleg tussen gemeentebestuur en politie wordt er naar oplossingen gezocht om overlast in openbare ruimte terug te dringen.

- Er wordt naar mogelijkheden en of oplossingen gezocht om het Wijkveiligheidsproject met wijkbeheer opnieuw in gang te zetten.
- Er wordt gestreefd naar meer vandalismebestrijding. Vandalisme bestrijden gebeurt niet alleen door bestraffen, maar waar mogelijk ook door ontmoedigen en voorkomen. Om dit te bewerkstelligen is nauwlettend monitoren van de overlastlocaties een pré.
- In overleg met horecaondernemers en politie wordt er gekeken in hoeverre er oplossingen zijn te bedenken om eventuele problematiek met betrekking tot de relatie tussen uitgaan en overlast te kunnen oplossen.
- Er vindt een inventarisatie plaats van knelpunten ten behoeve van meer veilige schoolroutes. Bij reguliere werkzaamheden zullen mogelijkheden worden benut om maatregelen te treffen.
- Zorgvuldigheid is geboden bij het aanbrengen van verkeersdrempels in wegen. Hierbij geldt dat bij het aanbrengen hiervan moet worden voldaan aan de landelijke richtlijnen voor uitvoering maatregelen duurzaam veilig. Daarbij wordt rekening gehouden met de bodemgesteldheid, zoals een slappe ondergrond en niet onderheide woningen. De bereikbaarheid voor de hulpdiensten wordt steeds meegenomen bij de afweging óf, en wáár, de drempels geplaatst moeten worden.

NR	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLAN	STATUS
1	Handhaving van de openbare orde zal waar mogelijk de nodige aandacht krijgen.	Kort	In uitvoering
2	Wijkveiligheidsproject	Middellang	Nog opstarten
3	Vandalismebestrijding	Kort	In uitvoering
4	Veilige schoolroutes bevorderen	Gerealiseerd	Gerealiseerd
5	Zorgvuldigheid aanbrengen verkeersdrempels	Kort	In uitvoering (met onderh.)

Een droge en mobiele gemeente

Een prettige gemeente om in te wonen en werken is een gemeente die er netjes uitziet met een goede infrastructuur. Onderhoud van wegen, riolering en afwatering moeten op orde zijn en wateroverlast moet worden bestreden en zo mogelijk voorkomen.

- De openbare ruimte moet schoon, heel en veilig zijn. Actuele beheerplannen op het gebied van wegen, riolering, openbare verlichting en bruggen/duikers vormen de basis voor een goed beheer en onderhoud. Alle beheerplannen zijn gebaseerd op beleidskeuzes die de raad maakt (kwaliteitsniveau, technische- en financiële planning). De financiële haalbaarheid van de uitvoering van de beheerplannen is een belangrijk aandachtspunt. Door planmatig werken worden de beheerplannen uitgevoerd. Achterstallig onderhoud willen wij voorkomen omdat dit in de toekomst leidt tot hogere kosten.

NR	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLAN	STATUS
1	Kordate uitvoering van de plannen ter bestrijding van wateroverlast en rioleringsproblemen.	Kort	Gerealiseerd
2	Voldoende middelen ter beschikking stellen voor meerjaren onderhoud van wegen en fietspaden.	Kort	Gerealiseerd

Een natuurlijke en recreatieve gemeente

Tenslotte heeft een prettige leefomgeving veel te maken met de recreatiemogelijkheden die een gemeente biedt en de aanwezigheid van bomen, planten en parken. Kwalitatieve kenmerken die een dorp tekenen.

- Het onderhoud van het openbaar groen wordt op peil houden. Hiervoor wordt het groenbeleidsplan op korte termijn geactualiseerd. Het behoud en de verdere ontwikkeling van het bomenbestand krijgt in het groenbeleidsplan bijzondere aandacht.
- Wij streven naar reserveringen voor de uitvoering van het Masterplan Giessenzoom, vooruitlopend op verdere planvorming voor het gebied.
- Monumentale panden en karakteristieke dorpslocaties dienen waar mogelijk in stand te worden gehouden. Het monumentenbeleid wordt geactualiseerd. Daarbij worden beschikbare middelen zo optimaal benut mogelijk benut en afgestemd op de ambities.

N R	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLAN
1	Bomenbeleid gericht op behoud van het bomenbestand	<i>Kort</i>
2	Zorg voor monumentale panden en karakteristieke dorpslocaties.	Kort
3	Reserveringen aanleggen voor project Giessenzoom.	ML

Programmabegroting 2008-2011

De volgende passages uit de programmabegroting zijn relevant voor dit hoofdstuk.

Een goed communicerende gemeente

wijkavonden en burgerparticipatie

Voor de versterking van de lokale democratie is communicatie tussen gemeentebestuur en burgers van wezenlijk belang. Daarom worden burgers uitgenodigd om mee te denken over de totstandkoming en uitvoering van het beleid. Dit leidt tot een grotere betrokkenheid en een breder draagvlak bij de burgers. In 2008 zet de gemeente de lijn door om, naast inspraak, ook ruimte te bieden voor medezeggenschap en meedenken.

De bevolking kiest periodiek haar volksvertegenwoordigers (raad) en de raad benoemt periodiek een bestuur (B&W). De raad bepaalt de doelstellingen en randvoorwaarden (kaders) en controleert het bestuur op de uitvoering. Het bestuur bereidt voor, voert uit en legt verantwoording af.

De bestuurskracht van de gemeente wordt bepaald door de mate waarin de gemeente in staat is de problemen in de samenleving te herkennen, te onderkennen en op te lossen.

Vrijwel alle beslissingen die het bestuur in het kader van haar uitvoerende taak neemt zijn onderhevig aan bezwaar en beroep.

De wijkavonden zoals die nu worden georganiseerd hebben nagenoeg geheel betrekking op uitvoering en individuele dossiers en dus op bestuur. Zij zijn zeker nuttig, leveren veel concrete informatie op en er vallen soms trends te herkennen die van belang zijn voor het beleid. Maar in de vorm waarin de wijkavonden nu plaatsvinden lopen de rollen en verantwoordelijkheden van volksvertegenwoordiging en bestuur door elkaar. Dat scheidt verwarring en leidt tot teleurstelling bij de actoren en vooral bij de burgers.

De informatie waarover raadsleden en raadsfracties beschikken komt op dit moment vooral tot stand via eigen acties en vanuit de eigen politieke achterban. Door de raad is daarom de wens geuit om de bevolking óók op een andere wijze te betrekken bij de te maken keuzes, zodanig dat de collectieve betrokkenheid van de burgers en de samenleving als geheel wordt bevorderd en de raad beter in staat wordt gesteld een brede(re) afweging te maken van alle relevante belangen.

De vorm waarin dit dient te gebeuren, is onderwerp van gesprek in de door de raad ingestelde werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing. Verwacht wordt dat in 2007 op initiatief van deze werkgroep de eerste stappen gezet worden om te komen tot interactieve beleidsvorming en de verdere ontwikkeling. Door de griffie zal in 2008 een discussienota worden voorbereid aan de hand waarvan raad en college in onderlinge afstemming tot een nieuwe aanpak c.q. opzet kunnen komen die meer recht doet aan de wensen van burgers en samenleving enerzijds en bestuur en volksvertegenwoordiging anderzijds.

Onderzocht wordt of de bestaande invulling van wijkavonden e.d. en informatieverstrekking aangepast kan worden zodat voor 2008 de gemeentelijke voorlichting nog beter voldoet. De kosten van de wijkavonden worden uit het reguliere budget bekostigd.

website, raads- en bestuurlijk informatie systeem (ris/bis)

Het behoeft geen betoog dat goede digitale communicatie van groot belang is in onze samenleving. De gemeente heeft daarbij drie 'doelgroepsites' ter beschikking: de website (voor de burger), het raadsinformatiesysteem (voor het gemeenteraadslid), en het intranet (voor de medewerkers). Zij hebben alle drie hun basis in één en hetzelfde systeem.

Op vijf hoofdthema's wordt gestreefd naar goede en actuele informatieinhoud:

- website;
- digitaal loket;
- bestuurlijke informatievoorziening;
- interne informatievoorziening;
- interactieve beleidsvorming.

Enerzijds zijn het de burgers die steeds meer en betere kwaliteit (mogen) verwachten van de gemeente op het vlak van digitale communicatie, anderzijds stelt ook de rijksoverheid steeds meer eisen.

Om aan de wensen en behoeften te kunnen voldoen is inmiddels de basis gelegd voor een eigentijds digitaal loket, waar op termijn de klant 24 uur per dag terecht kan voor informatie en voor afhandeling van zijn aanvragen, inclusief een operationele betaalfunctie. Voorts wordt gewerkt aan verbetering van de bestuurlijke informatievoorziening (in combinatie met het raadsinformatiesysteem). Voor de interne communicatie is de ontwikkeling van een goed intranet gewenst.

Een voortvarende én gedegen aanpak van de ontwikkeling van de website, het digitale loket, het bestuurlijk informatiesysteem en het intranet. In het huidige budget zullen prioriteiten worden gesteld om de nodige vervolgstappen te kunnen zetten.

In het kader van de samenwerking met de gemeente Gorinchem is het voornemen uitgesproken om met name de relevante zaken voor het digitale loket in één gezamenlijk project te doorlopen waarbij rond het 4e kwartaal 2008 de eerste resultaten zichtbaar zullen zijn.

In een gezamenlijk project zal verder aandacht moeten worden gegeven aan invulling en uitvoering van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, Basisregistratie adressen en gebouwen etcetera. Ook de WMO-zorgloketfunctie zal in 2008 aandacht krijgen.

Een bouwende gemeente

Realisatie Tienmorgen-Noord

De planontwikkeling zal in 2008 worden gestart. Vooral nog wordt gedacht aan een fasering waarbij elke twee jaar een deel van Tienmorgen-Noord wordt gerealiseerd.

Realisatie overige woningbouwplannen (binnen de bebouwde kom)

De belangrijkste locaties binnen de bebouwde kom die voor herontwikkeling in aanmerking komen zijn de locatie Calvijn, de gereformeerde kerk Buitendams, Thorbeckehuys, Wilgenzoom, de locatie Giessenschool, locatie Het Fort, de Koningin Wilhelminaschool en delen van het Centrumplan. Dit laatste betreft naast appartementen ook winkels en openbare (ondergrondse) parkeervoorzieningen.

Door de winkelruimten en parkeervoorzieningen wordt een forse impuls aan het centrale winkelcentrum gegeven en vindt invulling plaats van het door de raad gekozen haltermodel.

Door de realisatie van de herontwikkelings- en uitbreidingslocaties wordt voldoende gebouwd voor het realiseren van het beleidsuitgangspunt migratiesaldo nul. Het in ontwikkeling nemen van andere locaties (inclusief de strategische ruimte het oog) in de periode tot 2015, waarbij substantiële uitbreiding van het aantal woningen plaatsvindt, is vanuit dit gezichtspunt derhalve ongewenst.

Een jeugdige en sportieve gemeente

Herijking speelruimtebeleid

In maart 2007 is een nieuw investeringsplan speelplaatsen voor de jaren 2006–2010 vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma en de voorstellen die hieruit voortvloeien zullen uitgaan van het vastgestelde investeringsschema tot 2010.

Het doel is te zorgen een zodanig ingerichte ruimte te creëren, dat de jeugd in de gemeente kan beschikken over voldoende mogelijkheden voor lichamelijke, geestelijke en sociale ontplooiing door middel van spel en ontmoeting. Hierbij wordt initiatief en zelfwerkzaamheid van de inwoners door de gemeente gesteund.

Natuurspeeltuin

Op initiatief van een aantal buurtbewoners en andere enthousiaste inwoners wordt op de oude locatie van de kinderboerderij en speeltuin een nieuwe natuurspeeltuin gerealiseerd. In 2007 is begonnen met de grondwerkzaamheden om te komen tot een natuurspeeltuin aan de Sluisweg. De gemeente heeft met een bijdrage van € 30.000 laten zien het initiatief van Stichting De Knotwilg te ondersteunen.

Naar verwachting zal in 2008 de speeltuin geopend kunnen worden. Doel is om een natuurspeeltuin te realiseren op de locatie van de voormalige kinderboerderij met speeltuin. De natuurspeeltuin zal een voorziening zijn voor alle jeugd in de gemeente. In de toekomst wordt bekeken of het creëren van dan wel participeren in een zorgboerderij, het geven van educatie en het aanbieden naschoolse opvang deel kunnen gaan uitmaken van de activiteiten. De natuurspeeltuin wordt op advies van het Gehandicaptenplatform toegankelijke gemaakt voor mensen met een beperking.

Sporthal

Eind 2006 is door de gemeenteraad besloten om sporthal De Wielewaal niet te verkopen aan gymnastiekvereniging OKK en te behouden in haar huidige vorm en functionaliteit. Hieraan gekoppeld is het besluit genomen om de nieuw te bouwen sporthal in De Blauwe Zoom, meer het karakter van een trainingshal te geven, dus zonder tribune en horeca. Wel moet het naar de toekomst toe mogelijk zijn en blijven om er alsnog een beperkte tribunecapaciteit en een horeca voorziening aan te bouwen.

In de loop van 2007 is door het college een aanvullend besluit genomen over de maatvoering van de sportvloer. Mede vanuit kostenoverweging is gekozen voor de afmeting 44,2 x 26 meter (in plaats van de oorspronkelijk afmeting 48 x 28 meter). Als trainingshal voldoet de maatvoering prima aan de behoefte. Nagenoeg alle wedstrijden kunnen in deze hal gespeeld worden. Voor wedstrijden met veel publiek wordt primair gebruik gemaakt van De Wielewaal.

Project onder één dak Boven-hardinxveld

Begin 2007 heeft de stichting Multifunctioneel Centrum in oprichting zich ontbonden. De betrokken partijen (korfbalvereniging HKC, dorps huis Drijvershof en de SKEW) hebben aangegeven wel individueel bereid te zijn om daar waar gewenst mee te denken en mee te werken aan het revitaliseren van accommodaties in Boven-Hardinxveld.

De gemeente heeft in de loop van 2007 het initiatief genomen om een proces tot clustering van verschillende maatschappelijke functies onder één dak op te starten, waarbij ook woningstichting Omnivera, de beide basisscholen en de Rivas Zorggroep zijn betrokken. Vanuit de gemeenteraad is bij amendement krediet beschikbaar gesteld voor de planvorming en de voorbereiding tot realisering van een geclusterde voorziening in Boven-Hardinxveld.

Onderhoud gymnastieklokalen

Het voornemen is om het gymnastiekgebouw aan het Peulenplein te slopen, zodra de sporthal in De Blauwe Zoom wordt opgeleverd (medio september 2008). De gymzaal in Boven-Hardinxveld wordt meegenomen in het revitaliseringsproces.

Bij nieuwbouw of verbouw van één of beide basisscholen in Boven-Hardinxveld kan overwogen worden om een gymzaal te integreren. Dit betekent dat voor beide locaties geldt dat alleen de meest noodzakelijke werkzaamheden worden uitgevoerd.

Sportaccommodaties

Een weloverwogen aanbod van voorzieningen op het gebied van sport en spel, waarbij specifiek aandacht is voor de doelgroepen jong, oud en gehandicapt. Een aanbod van sportvoorzieningen dat betaalbaar is en blijft voor de verenigingen (tarievenstelsel), waarbij een evenredige verdeling van middelen plaats vindt en waarbij de mogelijkheden van zelfwerkzaamheid (bijvoorbeeld onderhoud van velden) door verenigingen wordt meegenomen.

Op interactieve wijze – met raadpleging van de betrokken sportverenigingen – zal er een sportnota worden samengesteld waarin de hierboven beschreven doelstellingen worden uitgewerkt.

Bibliotheek

In maart 2006 is de gemeentelijke bibliotheek opgegaan in de nieuwe Stichting Bibliotheeknetwerk Zuid-Holland Zuidoost. Beide bibliotheekgebouwen blijven eigendom van de gemeente en zijn in gebruik gegeven aan de nieuwe stichting.

Een veilige gemeente

integraal (lokaal) veiligheidsbeleid

Veiligheid staat hoog op de politieke agenda van de rijksoverheid. Via het Gemeentefonds zijn structureel middelen beschikbaar gesteld om aan het integrale lokale veiligheidsbeleid uitvoering te kunnen blijven geven.

Het veiligheidsbeleid treedt momenteel meer op de voorgrond dan de andere kerntaken van de lokale overheid. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties scherpt de discussie ook aan ten aanzien van een toleranter samenleving. Onder andere door een onderwerp als radicalisering maatschappelijk bespreekbaar te maken.

openbare orde en handhaving

De inzet van bevoegde opsporingsambtenaren (BOA's) bij het bestrijden van vandalisme is nog noodzakelijk en zal worden voortgezet. Er wordt onderzocht of handhaving in combinatie met de inzet van een jongerenwerker van SKEW soulaas biedt, om bestrijding van overlast tegen te gaan. Er is momenteel echter geen budget om extra capaciteit bij de SKEW te claimen voor extra inzet tijdens schoolvakanties.

Integraal lokaal veiligheidsbeleid

Het integraal lokaal veiligheidsbeleid, zoals dat eind 2008 van kracht wordt is op een realistisch en realiseerbaar ambitieniveau gebaseerd. Lokale aandachtspunten zoals de aanpak van overlast van jongeren vragen om een gedegen aanpak waarbij (wijk)veiligheid een centrale rol krijgt.

Uitbouw van wijkveiligheid wordt in beperkte mate voorzien. De toepassing van cameratoezicht op de Merwede-Lingelijn vraagt om structurele inzet gelet op de resultaten die geboekt worden.

Ook is het de bedoeling dat er een pilotproject wordt gestart voor het aantrekken van SUS-wachten waarmee wordt beoogd om met name in het weekend de vernielingen en andere effecten in en om het uitgaansgebied tegen te gaan.

Uit te werken veiligheidsthema's op grond van het meerjarig integraal lokaal veiligheidbeleidsplan en speerpunten uit het regionaal beleidsplan van de Politie Zuid-Holland Zuid, vormen jaarlijks de hoeksteen van het lokale veiligheidsbeleid. Met het aannemen van het regionaal politiebeleidsplan Zuid-Holland Zuid, getiteld waakzaam en duurzaam, hebben de gemeenten in de regio zich gecommitteerd aan het begrip actieve wederkerigheid. Binnen de beschikbare budgetten zal gekeken worden hoe Hardinxveld-Giessendam hierin kan participeren.

Een droge en mobiele gemeente

wegen, straten paden en pleinen

Door de raad is in 2006 het beheerplan wegen 2006-2010 vastgesteld. Hierin staat dat het opgelopen achterstallig onderhoud van wegen in de genoemde periode zal worden weggewerkt. Het plan voorziet in de differentiatie van kwaliteitsniveaus voor verschillende gebieden. Per locatie blijft echter wel de mogelijkheid bestaan te kiezen voor een ander dan het in principe gekozen kwaliteitsniveau.

Op basis van een jaarlijkse wegininspectie wordt voor het onderhoud een detailplanning opgesteld. Door uitstel van onderhoud verkeert de Parallelweg in slechte staat. Reconstructie daarvan is daarom vervroegd naar 2008.

aanleg rotonde kruispunt nieuweweg wieling

Voor de verbetering van de luchtkwaliteit is subsidie aangevraagd. Om voor subsidie in aanmerking te komen moet de rotonde uiterlijk in 2009 aangelegd worden. De rotonde wordt opgenomen in de planning voor 2009.

Een natuurlijke en recreatieve gemeente

groenbeleidsplan

Er is een nieuw groenbeleidsplan vastgesteld. Het gaat in dit plan om de realisatie van een prettige en aangename woon- en leefomgeving met aandacht voor bomen, beplantingen en parken.

In het groenbeleidsplan zijn maatregelen opgenomen en plannen uitgewerkt om het groen te verfraaien efficiënter te beheren en te onderhouden. De uit te voeren werkzaamheden worden afgestemd met andere projecten die uitgevoerd worden of in voorbereiding zijn.

Dit resulteert in onderstaande planning:

1. Planten bomen Parallelweg tussen Nieuweweg en Sluisweg	2008
2. Planten bomen (waar mogelijk) Thorbeckestraat	2009
3. Rotonde afrit maken ontwerp en uitvoering	2009
4. Renovatie plantvakken industrieterrein De Peulen	2009
5. Planten bomen langs A15	2007-2009
6. Beplantingsvakken en uitrenged gebied Wielwijk aanpassen	2008
7. Uitrenged gebied honden inrichten	2009
8. Plantvakken renoveren en bomen planten industrieterrein De Peulen	2010
9. Plan opstellen en inrichten ovonde Schapedrift	2010
10. Aanpassen kruising Rivierdijk-Rembrandtstraat	2010
11. Renoveren plantvakken Giessendam-West	2010
12. Renoveren plantvakken en aanleg natuurvriendelijke oevers Boven-Hardinxveld	2010+ 2012
13. Renoveren park rond wetering Wielwijk en aanleg natuurvriendelijke oevers	2011+ 2012

4.6 WELKE PRESTATIES MOETEN NOG GELEVERD WORDEN?

De interacties met de burgers, de maatschappelijke organisaties en de lokale professionals (al dan niet via de Wmo-adviesraad en de Professiegroep Wmo) hebben heel veel reacties opgeleverd. Voor een overzicht van alle reacties gebundeld per prestatieveld wordt korthedshalve verwezen naar **bijlage 3**.

Op deze plaats is het voor de noodzakelijke prestaties in de planperiode of op de langere termijn van belang dat de reacties worden vertaald in gebundelde activiteiten die thematisch gegroepeerd worden volgens de opzet van het collegeprogramma, zoals reeds hiervoor gehanteerd. Op deze wijze kan vervolgens duidelijk worden gemaakt welke prestaties noodzakelijk worden gevonden en nog niet zijn gepland in de programmabegroting. Tevens wordt voor dit prestatieveld belangrijk voorgenomen beleid benoemd als speerpunt. Tot slot treft u in **bijlage 4** het “Actieplan Welzijn, Wonen en Zorg” aan, waarin op deze terreinen ook prestatieafspraken zijn opgenomen. De prestatieafspraken uit het actieplan worden in hoofdstuk 11 als totale samenvatting met de prestaties en speerpunten uit dit beleidsplan gebundeld.

Een goed communicerende gemeente

Wijkgerichte burgerparticipatie

“De gemeente moet stimuleren om wijkverenigingen op te zetten om de sociale samenhang te bevorderen.”

“De wijkbezoeken van het college structureel maken, actie ondernemen op aangedragen punten, samen met de wijk controleren en evalueren. Ook informeren met opgaaf van redenen waarom zaken niet worden gerealiseerd.”

Door college en gemeenteraad (werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing) worden nieuwe vormen van communicatie, inspraak en interactieve beleidsvorming voorbereid. Bovenstaande uitspraken wijzen op een wens om beleid voor wijk- en buurtbeheer c.q. burgerparticipatie en de daarmee gepaard gaande opzet van wijkforums, stimuleren van burgerinitiatieven in de wijk en meer interactie over beheer en onderhoud, wijkveiligheid enz. Ook op het terrein van jeugdbeleid kan een wijkgerichte aanpak een positief effect hebben op de acceptatie van het gemeentelijk beleid door een gestructureerde participatie van de direct betrokken burgers in de wijk.

PRESTATIE: Het is aan te bevelen nader onderzoek te doen naar de mogelijke introductie van wijkgerichte burgerparticipatie. PLANNING: 2009

Een bouwende gemeente

Starterswoningen

Er zijn wensen geuit ten aanzien van meer starterswoningen c.q. meer woningen in de goedkope sector. Hiervoor zijn echter in samenspraak met woningstichting Omnivera voldoende plannen gemaakt. Hiervoor kan worden verwezen naar de lokale Nota Wonen, de regionale woonvisie en het lokale actieplan welzijn, wonen en zorg.

Een jeugdige en sportieve gemeente

Multifunctionele accommodatie

Een goed voorzieningenniveau in elke kern is gewenst dat passend is voor die kern. In dat verband wordt in Boven-Hardinxveld gewerkt aan een nieuwe multifunctionele accommodatie waarin verschillende functies (zoals scholen en sociaal-cultureel werk) onderdak kunnen vinden.

SPEERPUNT: Voor het einde van 2008 ligt er een concreet plan welke functies en voorzieningen gecombineerd gaan worden.

Combifunctie

Sociale samenhang is een belangrijke doelstelling van het huidige kabinet. Zowel school, sport als cultuur kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan die sociale samenhang. Een samenhangend aanbod van onderwijs sport en cultuur bieden een rijke leeromgeving, waarin kinderen en jongeren de kans krijgen om hun talenten optimaal te ontplooien, sociale vaardigheden op te doen en plezier te hebben.

De samenwerking tussen onderwijs, sport en cultuur krijgt bij uitstek vorm en inhoud met de realisering van combinatiefuncties. Hierover is tussen de betrokken partijen (Ministerie van OCW, Ministerie van VWS, VNG, NOC*NSF en de Cultuurformatie) een convenant afgesloten dat de komende vier jaar moet leiden tot 2.500 fte's aan combinatiefuncties, waarvan de helft in de sector sport.

De financiering van de combinatiefuncties is in het eerste jaar voor 100% door het rijk. In de daarop volgende jaren is de bijdrage van rijkswege 40%. Deze bijdrage is structureel.

PRESTATIE: de mogelijkheden voor het uitvoeren van de combifunctie onderzoeken in 2009

Een veilige gemeente

Er zijn veel klachten geuit over hangjeugd en de daarmee gepaard gaande overlast voor de omgeving. Tevens wordt aangegeven dat er weinig surveillance van de politie in Giessendam-West plaatsvindt. Ook wordt aangedrongen op verbetering van de wijkveiligheid door meer buitenverlichting in stegen en brandpaden.

Jeugdoverlast, politieursurveillances en wijkveiligheid door verlichting in achterpaden krijgen voldoende aandacht via het meerjarig integraal lokaal veiligheidbeleidsplan en de speerpunten uit het regionaal beleidsplan van de Politie Zuid-Holland Zuid, zodat hiervoor geen actiepoint behoeft te worden opgenomen. In het kader van het Integraal Lokaal Veiligheidsbeleid is het de bedoeling dat met inzet van o.a. woningstichting Omnivera, SKEW, politie en andere interne en externe organisaties een structurele impuls te geven aan een verbeterde leefomgeving waar het veilig en plezierig wonen is. Bovendien kan de uitvoering van veiligheidsbeleid lokaal een extra dimensie worden gegeven door de hiervoor bedoelde introductie van wijkgerichte burgerparticipatie. Het is de bedoeling dat er een pilotproject wordt gestart voor het aantrekken van SUS-wachten waarmee wordt beoogd om met name in het weekend de vernielingen en andere effecten in en om het uitgaansgebied tegen te gaan.

Vanuit het convenant "Aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg" heeft de provincie tot en met 2008 gelden voor de AV regio beschikbaar gesteld ten behoeve van een ambulante jongerenwerker. Vanaf 2009 zullen gemeenten zelf het besluit moeten hebben genomen of ze hier zelf structureel geld voor willen begroten. Gezien de toegevoegde waarde van deze functie ligt een beleidsaanbeveling op basis van een evaluatie voor de hand.

SPEERPUNTEN: Evaluatie van het ambulante jongerenwerk met de intentie te komen tot een structurele beleidsaanbeveling en starten pilotproject SUS-wachten in het uitgaansgebied.

Een droge en mobiele gemeente

Er is een opmerking gemaakt over de verbetering van de verkeersveiligheid bij zebra's. De zebra's zijn aangelegd conform de wettelijke eisen. Daarnaast is er structureel aandacht voor verbetering van de veiligheid door bovenwettelijke maatregelen en proefprojecten. Enkele jaren geleden zijn bij de zebra's op de gebiedsontsluitingswegen fluorescerende borden geplaatst. Daar waar mogelijk worden zebra's op een plateau aangelegd om de attentiewaarde te vergroten.

Een natuurlijke en recreatieve gemeente

Door het succes van de recreatieruimte in de Jupiterflat wordt een dergelijke recreatieve voorziening in de Peulenlaanflat gemist. Woningstichting Omnivera heeft echter voor de Peulenlaanflat ruimte voor recreatieve voorzieningen bedacht in het nieuwe plan Peulenhof aan de overzijde van de Peulenlaanflat.

Overzicht prestaties en speerpunten prestatieveld 1

Nieuwe prestaties	Door wie	Wanneer gereed
onderzoek naar mogelijke introductie van wijkgerichte burgerparticipatie	Gemeente en burgers	Eind 2009
Onderzoek combifunctie school, sport en cultuur	Gemeente en onderwijs, sport en cultuur	Eind 2009
Speerpunten	Door wie	Wanneer gereed
Ontwikkeling concreet plan voor multifunctionele accommodatie	Gemeente en betrokken organisaties	Eind 2008
Evaluatie ambulant jongerenwerk met intentie structurele beleidsaanbeveling	Gemeente/SKEW	Eind 2008
pilotproject SUS-wachten in het uitgaansgebied	Gemeente/politie	Eind 2008

HOOFDSTUK 5

PRESTATIEVELD 2: PREVENTIEVE VOORZIENINGEN VOOR JEUGDIGEN

Wettekst

Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden

Toelichting wettekst

Het prestatieveld 'op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden' gaat over de in een gemeente wonende jeugdigen – en in voorkomende gevallen hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of uitval, zoals schooluitval of criminaliteit, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op in andere wetgeving, zoals de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv) en de Leerplichtwet, vastgelegde taken.

5.1 Omschrijving

Doel is invulling te geven aan de landelijk vastgestelde functies van preventief jeugdbeleid die er op lokaal niveau tenminste moeten zijn. Naast informatie en advies (afzonderlijk geregeld in prestatieveld 3) gaat het om:

1. Signaleren van problemen, waaronder coördinatie van signalerende instanties;
2. Toeleiding tot het zorgaanbod, zoals schoolmaatschappelijk werk, vroeg- en voorschoolse educatie of HALT-voorzieningen;
3. Licht-pedagogische hulp, zoals opvoedingsondersteuning aan ouders en gezinnen waar problemen zijn of dreigen te ontstaan en schoolmaatschappelijk werk;
4. Coördinatie van zorg, te weten het afstemmen en zo mogelijk bundelen van zorg wanneer meerdere hulpsoorten nodig zijn voor ondersteuning van een jeugdige of gezin voor zover deze niet reeds onder de Wcpv (basistaken jeugdgezondheidszorg) is gebracht.

Bij de vormgeving van deze functies is een goede aansluiting met de uitvoering van de provinciaal aangestuurde jeugdzorg van groot belang. De gemeenten in de Alblasserwaard & Vijfheerenlanden hebben daarom op 24 maart 2005 een convenant afgesloten met de provincie Zuid-Holland. Binnen dit kader zijn afspraken gemaakt over versterking van de aansluiting tussen lokaal jeugdbeleid en jeugdzorg in de regio.

In de uitvoering van de afspraken zoeken de gemeenten in de Alblasserwaard & Vijfheerenlanden nadrukkelijk de samenwerking.

Dit heeft geleid tot een structureel aanbod van preventieve voorzieningen én een aantal projecten en methodieken die als pilot zijn uitgezet. Deze worden uitgevoerd door de regionale partners en na een vooraf gesteld periode geëvalueerd. Bij een evaluatie zal worden bezien of de projecten en methoden structureel kunnen worden ingebed in de uitvoering van die partners. De pilots worden in dit hoofdstuk afzonderlijk aangegeven.

5.2 Visie

De gemeenten willen met hun jeugdbeleid bereiken dat kinderen en jongeren kunnen opgroeien in een stimulerende en veilige omgeving en kunnen uitgroeien tot volwassenen, die zelfstandig kunnen functioneren in de maatschappij, tot mensen die hun eigen keuzes kunnen maken en respectvol met elkaar kunnen omgaan. Het beleid is gericht op het voorkomen van problemen. Speciale aandacht gaat uit naar die kinderen of jongeren die vanwege hun situatie niet kunnen voldoen aan de eisen die de maatschappij aan hen stelt.

5.3 Doelstellingen

- versterking van het aanbod opvoedingsondersteuning en gezinsondersteuning;
- verbetering van de aansluiting onderwijs-jeugdzorg, in het bijzonder het voorkomen van schooluitval;
- jeugdcriminaliteit en kindermishandeling op een effectieve wijze gezamenlijk met externe partijen aanpakken.

5.4 Regionaal beleid

1. Convenant aansluiting preventief jeugdbeleid - jeugdzorg

Op 24 maart 2005 hebben de gemeenten uit de Alblasserwaard & Vijfheerenlanden en de provincie Zuid-Holland, zoals eerder aangegeven, in het kader van de Wet op de jeugdzorg een convenant “aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg” tot en met 2008 gesloten. Speerpunten zijn de versterking van het aanbod opvoedingsondersteuning en gezinsondersteuning, verbetering van de aansluiting onderwijs – jeugdzorg (in het bijzonder het voorkomen van schooluitval) en de aanpak van jeugdcriminaliteit / kindermishandeling.

Afhankelijk van de ontwikkeling op het gebied van Centrum Jeugd en Gezin en de rol die de provincie in de toekomst wenst te hebben op het grensgebied jeugdbeleid - jeugdzorg wordt bekeken of het afsluiten van een nieuw convenant een toegevoegde waarde heeft.

2. Versterking van het aanbod opvoedingsondersteuning en gezinsondersteuning

a. De gemeenten hebben een regionaal dekkend netwerk opvoedingsondersteuning gerealiseerd middels het aanbieden van oudercursussen en opvoedingsondersteunende huisbezoeken. Hierover zijn afspraken gemaakt met de thuiszorginstelling (Rivas Zorggroep) en de GGD Zuid-Holland Zuid. De activiteiten worden gefinancierd vanuit de maatwerkpakketten van de jeugdgezondheidszorg.

Om beter zicht te hebben op de organisatie, uitvoering en resultaten van de themabijeenkomsten en oudercursussen door GGD Zuid-Holland Zuid en Rivas (jeugdgezondheidszorg inclusief opvoedbureau, maatschappelijk werk en gezondheidsservice) heeft het expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding JSO met vertegenwoordigers van de GGD Zuid-Holland Zuid en Rivas Zorggroep op verzoek van de gemeenten een onderzoek gedaan. Antwoord is gezocht op de volgende vragen

In het kort komt het er op neer dat de registratie van deze bijeenkomsten beter kan, het meer duidelijk moet zijn onder welke noemer een medewerker bijeenkomsten organiseert gelet op de financieringsbron en de afstemming in het aanbod beter kan. Er zijn inmiddels afspraken gemaakt met de GGD Zuid-Holland Zuid en Rivas Zorggroep over het registreren van het aantal bijeenkomsten en de deelnemers daaraan. Verder is er afgesproken dat het opvoedbureau meer aandacht aan pubers zal geven.

Uit het onderzoek blijkt in zijn algemeenheid dat het open aanbod van Rivas gezondheidsservice minder deelnemers trekt dan het vraaggerichte aanbod aan groepen

(Rivas maatwerk, GGD plus en opvoedbureau). Over de bijeenkomsten van RIVAS gezondheidsservice zijn verder geen specifieke registratiegegevens aanwezig. JSO beziet de verbetermogelijkheden.

Naast RIVAS/GGD zijn er meer aanbieders, zoals Rivas schoolmaatschappelijk werk, stichting MEE en Arkelstad. Deze zijn in het onderzoek niet meegenomen. De gemeenten zullen de mogelijkheden benutten om meer te sturen op deze afstemming en op het aanbod.

b. Regionaal Opvoedbureau

In 2005 is gestart met een regionaal opvoedbureau. Ook deze activiteit wordt, naast een driejarige bijdrage van de provincie Zuid-Holland, gefinancierd vanuit de maatwerkpakketten van de jeugdgezondheidszorg en voor een deel uit de uitkering preventief jeugdbeleid die gemeenten ontvangen (€ 50,- regeling). Het opvoedbureau biedt pedagogische hulp aan ouders van kinderen van 0 tot 18 jaar met opvoedingsvragen. Uitgangspunt is dat de hulp zo laagdrempelig mogelijk is. Er wordt gewerkt vanuit de vraag van ouders, kortdurend en zonder wachtlijsten. Het advies bestaat uit maximaal zes gesprekken. Er worden op vier plaatsen in de regio spreekuren gehouden, te weten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Leerdam en Streefkerk. Daarnaast biedt het regionale opvoedbureau:

- een mobiel spreekuur met pedagogische huisbezoeken aan ouders voor wie het spreekuur niet gemakkelijk bereikbaar is;
- telefonisch advies als aanvulling op het spreekuur en de pedagogische huisbezoeken;
- groepsgerichte activiteiten voor ouders in risicovolle situaties;
- consultatie aan intermediairen (werkers in de kinderopvang, peuterspeelzaal, leerkrachten);
- pedagogisch advies op plaatsen waar ouders al komen (koffieochtenden van de peuterspeelzalen, ouderkamers, buurthuizen enz.);
- voorlichting en thema-avonden op basisscholen en op het voortgezet onderwijs.

Resultaten tot nu toe:

In 2005 zijn er 125 nieuwe gezinnen aangemeld bij het opvoedbureau. Er zijn 283 gesprekken gevoerd met deze gezinnen. De gezinnen waren afkomstig uit bijna alle gemeenten uit de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Er zijn 16 groepsgerichte activiteiten uitgevoerd in 2005.

In 2006 zijn er door de vier spreekuren 195 klantcontacten geregistreerd. In 79 gevallen betrof het één gesprek.

c. Het Jeugdzorgcentrum Gorinchem e.o. heeft in september 2005 officieel haar deuren geopend. In het complex aan de Touwbaan 11 te Gorinchem zijn de volgende organisaties gevestigd:

- Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland
- Rivas Zorggroep (afdeling Jeugd- en Schoolmaatschappelijk Werk)
- De Grote Rivieren (circuit Kinderen en Jeugdigen)
- Het Regionaal Bureau Leerplicht
- Het Zorgloket voor Risicoleerlingen in het Voortgezet Onderwijs (VO)
- Het Meldpunt Gezinscoach
- Het Opvoedbureau

Bij het Jeugdzorgcentrum kan men terecht voor nagenoeg alle diensten op het gebied van (jeugd)zorg, welzijn en onderwijs voor kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar, onder

andere Jeugdbescherming, Jeugdhulpverlening, Jeugdmaatschappelijk werk, Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Ambulante begeleiding, Opvoedingsondersteuning en Leerplicht. Er zijn contacten met de integrale Jeugdgezondheidszorg van Rivas en de GGD.

Door al deze zorg- en hulpvormen op één herkenbaar en goed bereikbaar adres aan te bieden is er duidelijkheid voor ouders en kinderen. Tevens is er betere onderlinge afstemming tussen de participerende organisaties mogelijk. Hierdoor zijn minder hulpverleners per gezin nodig en kunnen cliënten rekenen op een snellere dienstverlening en een betere kwaliteit van de zorg. De aansluiting tussen de jeugd(gezondheids)zorg en onderwijs is binnen het Jeugdzorgcentrum goed vorm gegeven. (zie verder 3.c)

Momenteel is er een regionale werkgroep (ambtenaren, teamleiders en coördinator van het jeugdzorgcentrum) gestart om te bezien hoe het Jeugdzorgcentrum Gorinchem e.o. verbreed kan worden tot Centrum voor Jeugd en Gezin. Het jeugdzorgcentrum en de gemeenten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden doen hun uiterste best om er voor te zorgen dat het jeugdzorgcentrum als dienstverlener breed bekend is in het gehele gebied onder gebruikers en verwijzers als huisartsen en scholen.

d. Gezinscoach (project; pilot)

In de gemeente Gorinchem wordt de coördinatie van zorg gerealiseerd door de inzet van de gezinscoach. De door de provincie gefinancierde pilot gezinscoach heeft als doel bij multi-probleem gezinnen de zorg zodanig te regelen, dat zo min mogelijk hulpverleners binnen een gezin werkzaam zijn. In plaats daarvan worden generalisten ingezet die op de achtergrond worden ondersteund door een multidisciplinair team. Op deze wijze wordt nagestreefd de effectiviteit van de hulpverlening te verhogen. Onderdeel van de pilot vormt de inrichting van een meldpunt voor multi-probleem gezinnen. Het meldpunt is gevestigd in het jeugdzorgcentrum in Gorinchem. Mede naar aanleiding van de resultaten van de pilot wordt de zorg aan multi-probleemgezinnen nader uitgewerkt. In 2006 is de pilot verbreed naar de andere gemeenten in de regio Alblasserwaard & Vijfheerenlanden.

In 2006 zijn er uiteindelijk 17 gezinnen door de gezinscoach begeleid.

De pilot gezinscoach wordt in 2007 voortgezet. De verwachting is dat er ongeveer 35 multi probleem gezinnen voor de gezinscoaching in aanmerking komen.

De pilot gezinscoach loopt tot en met 2008.

De gemeenten streven ernaar dat het meldpunt in de regio Alblasserwaard en Vijfheerenlanden breed bekend is en gebruikt wordt alsmede de gezinscoach zich bewijst en als structureel onderdeel van de jeugdzorg kan worden ingezet.

e. Begeleiding risicogezinnen 'Reset; samenwerken aan perspectief' (project; pilot)

Rivas Zorggroep is met een financiering van de provincie Zuid-Holland gestart met het project 'Reset; samenwerken aan perspectief'. In het project worden risicogezinnen begeleid. Gezinnen worden in praktische zin ondersteund door gespecialiseerde gezinsverzorging. Er wordt uitgegaan van begeleiding van 71 gezinnen per jaar. In het eerste kwartaal 2007 zijn reeds 31 gezinnen in begeleiding (geweest). Bij voortzetting van deze lijn wordt het begrote aantal ruim overschreden.

f. Stevig ouderschap (project)

Vanaf 2006 stelt het ministerie van VWS aan gemeenten subsidie beschikbaar voor preventief jeugdbeleid (gekoppeld aan Rsu-regeling jeugdgezondheidszorg). De uitkering betreft een bedrag van € 50,- per pasgeboren kind. Regionaal hebben negen gemeenten afgesproken om een gedeelte van deze uitkering te besteden aan het programmat Stevig Ouderschap, een effectief bewezen methode voor opvoedingsondersteuning voor ouders met jonge kinderen. Het programma bestaat uit signaleringsmethodiek (vragenlijst) met daaraan gekoppeld een interventie in de vorm van huisbezoeken. Het aanbod start 6 weken na de geboorte en loopt door tot ongeveer 18 maanden. In die tussenliggende periode vinden 6 huisbezoeken plaats. Uitbreiding door een extra huisbezoek in het 5^e levensjaar. Doel van de methode is het ondersteunen van ouders bij opvoedingsproblematiek en psychosociale problemen bij kinderen om verder problemen zoals kindermishandeling te voorkomen. Het is dus duidelijk preventief! Regionaal is afgesproken om de folder over stevig ouderschap aan ouders mee te geven op het moment dat zij aangifte komen doen van hun kind op het gemeentehuis bij de afdeling burgerzaken. Het programma is gestart op 1 april 2007 en loopt tot en met het jaar 2008.

Het project Stevig ouderschap wordt tussentijds geëvalueerd en betrokken in een brede beoordeling van de totale producten van de Rivas Zorggroep die met inzet van de middelen voor het maatwerk jeugdgezondheidszorg tot stand worden gebracht. Het zal moeten leiden tot een gerichte keuze van inzet van het jgz-maatwerk voor preventieve opvoed- en opgroeivoorzieningen. De pilot gezinscoach wordt medio 2008 geëvalueerd.

3. Verbetering van de aansluiting onderwijs – jeugdzorg, in het bijzonder het voorkomen van schooluitval

a. Voorschoolse periode

In het convenant hebben de gemeenten en de provincie afgesproken dat er aandacht moet zijn voor het signaleren van problemen in de voorschoolse periode (0-4 jaar). Dit wordt nagestreefd door structureel overleg te organiseren tussen het consultatiebureau (incl opvoedbureau), de peuterspeelzalen en de kinderopvang. Alle gemeenten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden hebben de insteek om door inzet van het jgz-maatwerk (0-4 jarigen) een lokaal voorschools MD team te vormen. Dit beleidsspeerpunt wordt op lokaal niveau verder vormgegeven. In een aantal gemeenten functioneert er inmiddels een signaleringsnetwerk.

b. Multidisciplinaire teams

In de regio Alblasserwaard & Vijfheerenlanden zijn er 58 basisscholen. Naast de zorgstructuur binnen de basisscholen zijn er lokale (Nieuw-Lekkerland) of regionale multidisciplinaire teams aanwezig. De gemeenten Giessenlanden, Leerdam, Liesveld, Zederik en Gorinchem maken binnen het samenwerkingsverband gebruik van een regionaal md team. Het md team houdt zich bezig met signalering, afstemming van zorg en begeleiding van leerlingen in het basisonderwijs, die te kampen hebben met meerdere problemen. In het team zijn de volgende partijen vertegenwoordigd: GGD Zuid-Holland Zuid, Schoolmaatschappelijk Werk, De Grote Rivieren (geestelijke gezondheidszorg), Schoolbegeleidingsdienst, SBO scholen en de samenwerkingsverbanden Weer Samen Naar School. In de gemeenten Graafstroom en Hardinxveld-Giessendam is de totstandkoming van een md team danwel aansluiting bij het regionale md team in

ontwikkeling. Gestreefd wordt in de regio een dekkend aanbod van md teams voor het basisonderwijs te realiseren.

c. Zorgloket

De meeste VO scholen hebben een eigen zorgadviesteam. Daarnaast zijn de 13⁶ VO scholen in het samenwerkingsverband 41.1 aangesloten bij het zorgloket (een bovenschools md team). Het zorgloket is een bovenschoolse zorgstructuur voor risicoleerlingen in het voortgezet onderwijs. In 2006 zijn er enkele wijzigingen doorgevoerd m.b.t. de bovenschoolse zorgstructuur. Doordat de zorgcoördinator van het Samenwerkingsverband van alle scholen voor Voortgezet Onderwijs en het Regionaal Bureau Leerplicht in het Jeugdzorgcentrum zit zijn de lijnen tussen zorginstanties en het onderwijsveld heel kort. Potentiële risicokinderen zijn in een vroeg stadium in beeld en er kan adequaat gehandeld worden. Er is een wekelijks overleg (kleine PCL = permanente commissie leerlingzorg) van 2 uur waarbij de zorgcoördinator SWV 41.1, het Schoolmaatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg het Bureau Leerplicht en (wanneer nodig) de Grote Rivieren bij elkaar komen om deze zorgvragen te behandelen. Uiteraard zit hier ook voorbereidingstijd en nazorg aan vast. De kosten samenhangend met deze bovenschoolse zorgstructuur worden gezamenlijk gedragen. De gemeenten betalen op declaratiebasis aan de gemeente Gorinchem een bedrag per bij het zorgloket aangemelde leerling.

d. Bureau Leerplicht en voortijdig Schoolverlaten

De uitvoering van de leerplichttaak gebeurt op basis van samenwerking binnen twee leerplichtbureaus, te weten het Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten voor Leerdam, Gorinchem en Hardinxveld-Giessendam als onderdeel van het Bureau Leerplicht Drechtsteden. De gemeenten Giessenlanden, Graafstroom, Nieuw-Lekkerland en Zederik vormen eveneens een leerplichtbureau met een gezamenlijke consulent. De gemeente Liesveld voert de leerplichttaak weliswaar zelfstandig uit, maar heeft de administratie afgestemd op regio. Er wordt nadere afstemming gezocht met de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie in de gezamenlijke aanpak van de bestrijding van het voortijdig schoolverlaten en de vermindering van het aantal schoolverlaters zonder startkwalificatie.

e. Rebound voorziening (project)

De gemeente Gorinchem heeft het initiatief genomen voor de opzet van een rebound voorziening voor zorgleerlingen uit de regio AV, waarin jongeren hulp, ondersteuning en onderwijs wordt gegeven. De Rebound is voorlopig gerealiseerd in Leerdam. Gezocht wordt naar een geschikte locatie voor het huisvesten van een permanente voorziening. De ervaringen in 2006 met de Reboundvoorziening zijn positief. Er zijn 27 leerlingen in de voorziening geplaatst. Na een time-out periode keert ongeveer 65% van de leerlingen terug in het reguliere onderwijs, een deel gaat naar het speciaal onderwijs (cluster 4 onderwijs, voor leerlingen met ernstige gedragsproblemen) en er gaan ook leerlingen naar een intensief zorgtraject. Vanwege de enorme behoefte aan een time-out voorziening is er vanaf 1 januari 2007 gestart met een tweede groep op dezelfde locatie. De gemeenten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden hebben de ontwikkeling van deze voorziening ondersteund en deze opgenomen als doel voor de inzet van middelen in de regionale agenda samenleving 2006-2008.

Voor MBO-leerlingen is er ook behoefte aan een vorm van time-out. Het streven is dat deze leerlingen vanaf september 2007 ook kunnen instromen in de Reboundvoorziening.

⁶ van de 17 scholen voor voortgezet onderwijs in de regio Alblasserwaard & Vijfheerenlanden

4. De aanpak van jeugdcriminaliteit / kindermishandeling

a. Jeugdpreventieteam

De gemeenten en de provincie investeren in de preventie van jeugdcriminaliteit middels de methode Jeugd Preventie Team (JPT). De doelstelling van het JPT is het vroegtijdig signaleren van probleemgedrag bij jongeren en het daarop aanbieden van een preventief (vrijwillig) aanbod. Dit vanuit het idee dat probleemgedrag vaak vooraf gaat aan delictgedrag. Een jongere kan worden aangemeld voor het JPT door de politie. Het hulpaanbod van het JPT is kort en intensief, een traject duurt maximaal 3 maanden. Het JPT wordt gefinancierd door de provincie, de politie en de gemeenten. De gemeenten hebben de organisatie en financiering ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling Zuid-Holland Zuid. Hiermee is een gestructureerde basis ontstaan voor het JPT.

b. Preventieproject HALT

De gemeenten subsidiëren structureel het preventieproject HALT dat ten doel heeft herhaling van lichte delicten onder jongeren te voorkomen. Dit project heeft ook een taak in het kader van de bestrijding van schooluitval en voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Met het opmaken van een proces-verbaal wegens relatief verzuim kan in plaats van een geldboete worden gekozen voor een HALT-afdoening.

c. Driemensschappen

De gemeenten nemen deel aan de werkgroep politie-gemeenten Alblasserwaard & Vijfheerenlanden. De overige deelnemers zijn de politie Zuid-Holland Zuid, het JPT, Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland en de provinciale steunfunctie PJ Partners. De werkgroep houdt zich zeer actief bezig met de uitwerking van de intentieverklaring regionaal jeugdbeleid district II (regio Alblasserwaard & Vijfheerenlanden). In 2004 is de regio gestart met de inzet van de zgn. 'driemensschappen'. Het betreft een samenwerkingsverband tussen politie, gemeenten en jongerenwerk. De driemensschappen zijn in de hele regio werkzaam en hebben als doel te komen tot het verbeteren van de sociale veiligheid en leefbaarheid (zie ook prestatieveld 1). De driemensschappen hebben in de uitvoering direct contact met buurtbewoners over dit onderwerp. In dat kader is in 2006 gestart met het overlastregistratiesysteem Jongeren in Beeld. De functie van de driemensschappen zal in de toekomst worden versterkt door de uitbreiding van het lokale netwerk van zorgaanbieders (koppeling prestatieveld OGGZ).

d. Jeugd- en sociale veiligheid (project)

De gemeenten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden hebben met inzet van middelen uit de Regionale Agenda Samenleving Alblasserwaard en Vijfheerenlanden 2006-2008 besloten in gezamenlijkheid de problematiek rondom jeugd en overlast aan te pakken in het project Jeugd en sociale veiligheid.

Van belang is dat er een samenhang ontstaat in de aanpak van jeugdproblematiek tussen de jeugd, het jongerenwerk, de gemeenten, de politie en de buurt. Het ligt in de bedoeling dat het een voor de regio Alblasserwaard en Vijfheerenlanden dekkende aanpak zal opleveren.

Het driemenschap van politiefunctionaris, gemeenteambtenaar en jongerenwerker dat in alle gemeenten actief is heeft een centrale rol in de aanpak.

e. Tegendraadse Jeugd (project; pilot)

Binnen de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden is in Hardinxveld-Giessendam voorzichtig begonnen met het traject 'Tegendraadse jeugd', waarin

groepsbijeenkomsten en -workshops aan ouders wordt aangeboden. In navolging van de afspraken rondom de start van Tegendraads in Dordrecht wordt bezien hoe de instellingen (met name JPT en HALT) ook in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden een samengesteld aanbod onder de noemer ‘tegendraadse jeugd’ kunnen doen.

f. VIOS- convenant.

Aan de hand van het convenant Veiligheid In het Onderwijs en op Scholen zoals dat een jaar geleden is afgesloten wordt in gezamenlijk overleg met politie gericht werk gemaakt om de veiligheid in en om de scholen in het voortgezet onderwijs aan te pakken. De scholen nemen daartoe zelf het initiatief en de buurtgenoten nemen regelmatig contact op met de schoolleiding om op basis van signalen uit de schoolgemeenschappen repressief of preventief activiteiten te ondernemen. Vanuit de regierol van de gemeente zal er op worden toegezien dat er jaarlijks een verslag opgesteld wordt zodat de uitkomsten van het convenant gemonitord kunnen worden.

5. Overig regionaal jeugdbeleid

a. Informatieverstrekking

De gemeenten zijn na de invoering van de Wet op de jeugdzorg onder andere verantwoordelijk voor het bieden van informatie aan opvoeders, kinderen en jongeren over opvoeden en opgroeien. Belangrijke informatieverstrekking op dit gebied zijn de Rivas Zorggroep (consultatiebureau, organisatie cursussen en themabijeenkomst, algemeen maatschappelijk werk (waaronder jeugd) en schoolmaatschappelijk werk) en de GGD ZHZ (verzorgen cursussen op scholen, houden themabijeenkomsten en plaatsen folderrek in gemeentehuizen, bibliotheken enz.). Bij de beschrijving van prestatieveld 3 komt dit eveneens aan de orde.

b. Integrale Jeugdgezondheidszorg

In de preventieve voorzieningen voor jeugdigen en hun ouders ligt een directe relatie met de collectieve preventie jeugdgezondheidszorg. De GGD Zuid-Holland Zuid heeft daarin gelet op de overgedragen taken door de gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling Zuid-Holland Zuid een belangrijke rol. In Zuid-Holland Zuid-verband worden gezondheidsbeleiditem regionaal voorbereid. Over het algemeen vindt de voorbereiding plaats in een werkgroep waarin ambtenaren en instellingen vertegenwoordigd zijn. De gemeenten bereiden de nota gezondheidbeleid voor die voor 1 juli 2007 voor vier jaren per gemeente dient te worden vastgesteld. De directe raakvlakken met preventief beleid gericht op jeugd en gezin zijn de jeugdgezondheidsmonitor, psychosociale problemen bij jeugdigen, verslavingspreventie en het integrale beleid (0-19 jaar) voor de jeugdgezondheidszorg.

5.4.1 Regionale activiteiten

<p>1. Aansluiten preventief jeugdbeleid – Jeugdzorg</p> <ul style="list-style-type: none"> · uitvoeren van actiepunten uit het convenant · vaststellen regiovisie op preventief jeugdbeleid · opnemen van regiovisie in het convenant met de provincie · Versterken van contacten met bureau Jeugdzorg in de regio (o.a. deelname netwerken) 	<p>Na 2008 mogelijk nieuw convenant 2008 2008 Vanaf 2008</p>
---	--

<p>2.Versterking van het aanbod opvoedingsondersteuning en gezinsondersteuning</p> <ul style="list-style-type: none"> · De totstandkoming van Centra voor Jeugd en Gezin in de regio wordt voorbereid. · De gemeenten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden geven de uitvoerders opdracht te registreren en het aanbod af te stemmen. Het betreft het aanbod van Rivas Zorggroep (jgz, mw, gezondheidsservice en opvoedbureau), stichting MEE, GGD Zuid-Holland Zuid en JSO (aanbod specifieke groepen zoals in HaGi en Nieuw-Lekkerland). Dit wordt vastgelegd in een nieuw convenant Jeugdgezondheidszorg. · Continueren van afspraken die gemaakt zijn met de GGD Zuid-Holland Zuid en Rivas Zorggroep over het registreren van het aantal bijeenkomsten en de deelnemers daaraan. · Het opvoedbureau moet meer aandacht aan pubers geven. · Jaarlijks agenda vaststellen in (Alblasserwaard en Vijfheerenlanden) overleg jeugdbeleid. Een goede afstemming met JGZ is noodzakelijk. · Het aanbod opvoed- en opgroei-ondersteuning is bekend gemaakt bij verwijzers en de werkers in de genoemde instellingen. Men is alert op vragen. Vragen worden centraal verzameld en doorgeleid naar aanbieders, zodat een samengesteld passend aanbod kan worden gedaan. Het aanbod is met name gericht op groepsaanpak. · (Regio) Gemeenten beginnen de discussie over ‘Digitale informatie verstrekking en/of hulpverlening’ via internet aan ouders en jongeren 	<p>Vanaf 2007</p> <p>Vanaf 2007</p> <p>Vanaf 2007</p> <p>Vanaf 2007 Jaarlijks</p> <p>Vanaf 2007 en jaarlijks</p> <p>2008-2010</p>
<p>2b Regionaal opvoedbureau Er vindt jaarlijks een evaluatie van de opvoedbureaus plaats. De uitkomsten worden besproken met partners en zonodig wordt (regionaal) beleid bijgesteld.</p>	<p>Jaarlijks bijstellen</p>
<p>2c Gezinscoach De pilot gezinscoach loopt tot en met 2008. Over een vervolg, evt. als structureel onderdeel van de jeugdzorg, wordt dan regionaal besproken.</p>	<p>2008 en later</p>
<p>2d Reset (project) Na de evaluatie bepalen wat en of er een rol kan zijn van de AV/gemeenten</p>	<p>Vanaf 2008</p>
<p>2f Stevig ouderschap</p> <ul style="list-style-type: none"> · Het project Stevig ouderschap wordt tussentijds (medio 2008) geëvalueerd en betrokken in een brede beoordeling van de Beleidsplan Wmo 2008-2011 21 <p>totale producten van Rivas Zorggroep die met inzet van de middelen voor het maatwerk jeugdgezondheidszorg tot stand worden gebracht. Het zal moeten leiden tot een gerichte keuze van inzet van het jgz-maatwerk voor preventieve opvoed- en opgroei-voorzieningen.</p>	<p>2008</p>

<ul style="list-style-type: none"> · Regionaal is afgesproken om de folder over stevig ouderschap aan ouders mee te geven op het moment dat zij aangifte komen doen van hun kind op het gemeentehuis bij de afdeling burgerzaken. Het programma is gestart op 1 april 2007 en loopt tot en met het jaar 2008. · Bij de evaluatie wordt betrokken of de methode van werving goed is en men daarmee de doelgroep bereikt die men vooraf had willen bereiken. 	<p>Vanaf 2007</p> <p>Vanaf 2008</p>
<p>3. Verbetering van de aansluiting onderwijs – jeugdzorg, in het bijzonder het voorkomen van schooluitval</p> <p>a. Voorschoolse periode</p> <ul style="list-style-type: none"> · In de hele regio komen er signaleringsnetwerken (0-4 jaar). <p>b. Multidisciplinaire teams (MD Teams)</p> <ul style="list-style-type: none"> · Gestreefd wordt in de regio een dekkend aanbod van mdteams voor het basisonderwijs (lokaal of regionaal) te realiseren (afhankelijk van de scholen uit Onderwijsachterstandenbeleid). <p>c. Zorgloket</p> <ul style="list-style-type: none"> · Jaarlijks worden de Zorgadviesteams (ook de bovenschoolse zorgstructuur) geëvalueerd. <p>d. Bureau Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten</p> <ul style="list-style-type: none"> · Er wordt nadere afstemming gezocht met de Regionale Melden Coördinatiefunctie in de gezamenlijke aanpak van de bestrijding van het voortijdig schoolverlaten en de vermindering van het aantal schoolverlaters zonder startkwalificatie. <p>e. Reboundvoorziening (project)</p> <ul style="list-style-type: none"> · De gemeenten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden hebben de ontwikkeling van deze Rebound voorziening ondersteund en deze opgenomen als doel voor de inzet van middelen in de regionale agenda samenleving 2006-2008. In die tijd bekijken hoe de inbedding regulier gestalte gaat krijgen. 	<p>Vanaf 2007 tot 2011</p>
<p>4. De aanpak van jeugdcriminaliteit / kindermishandeling</p> <ul style="list-style-type: none"> · Voortzetten van de methode JPT · Voortzetten deelname Preventieproject HALT · De functie van de driemensschappen zal in de toekomst worden versterkt door de uitbreiding van het lokale netwerk van zorgaanbieders (koppeling prestatieveld OGGZ). · De status van het driemenschap moet binnen de politieorganisatie en de gemeenten duidelijker worden door profilering en het nut van deze samenwerkingsverbanden. · Evaluatie driemensschappen en JIB systeem · Gezamenlijke aanpak jeugdproblematiek doorvoeren en gezamenlijk leren van deze, steeds nieuwe, aanpak en ontwikkelingen op dit gebied. · Besluiten of het project Tegendraadse Jeugd in de regio wordt ingezet 	<p>Vanaf 2007</p> <p>Vanaf 2008</p> <p>2008</p> <p>Vanaf 2007</p> <p>2007</p>

5. Overige regionale activiteiten: · Afstemming (preventief) jeugdbeleid en integrale jeugdgezondheidszorg · Knelpunten (regionaal) bespreekbaar maken en proberen op te lossen	Doorlopend

5.5 Lokaal beleid

Collegeprogramma 2006-2010

De volgende passages uit het collegeprogramma zijn relevant voor dit hoofdstuk.

Een jeugdige en sportieve gemeente

Zonder de jeugd geen toekomst. In samenspraak met jongeren en sportverenigingen wordt het jeugd- en sportbeleid verder vorm gegeven. Het rijke verenigingsleven binnen Hardinxveld-Giessendam wordt daarbij gekoesterd.

- Er wordt meer aandacht gegeven aan de mogelijkheden om jongeren mee te laten praten over onderwerpen die hen zelf of gemeente aangaan. De wijze waarop dit gebeurt zal worden opgenomen als onderdeel van het jeugdbeleid.
- Aandacht en zorg voor de jongste jeugd ter voorkoming van latere problemen.
- Het faciliteren van opvoedingsondersteuning wordt voortgezet. Dit is gerealiseerd in de zin van een opvoedspreekuur in Hardinxveld-Giessendam als onderdeel van regionaal opvoedbureau van Rivas en GGD Zuid-Holland Zuid.

N R	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLAN
1	Jongeren mogelijkheid aanbeiden mee te praten over onderwerpen die hen zelf of gemeente aangaan. Onderzoeken in welke vorm.	Kort/ML
2	Facilitering van opvoedingsondersteuning	Kort

Een zorgzame gemeente

Ook de inwoners die extra zorg nodig hebben, verdienen de aandacht bij het besturen van deze gemeente. Met aandacht voor en solidariteit met sociaal zwakkeren en kwetsbaren in onze gemeente, wordt gestreefd om iedereen zo optimaal mogelijk mee te kunnen laten doen in onze gemeenschap.

- De aandacht voor preventief gezondheidsbeleid (o.a. voorlichting over verslavingen) wordt voortgezet als uitwerking van de nota Jeugdbeleid (2000) en nota Volksgezondheid (2003): onder meer door verslavingspreventieproject op scholen voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs. Ondersteuning en uitvoering van de activiteiten in het jeugd- en jongerenwerk wordt uitgevoerd door Bouman GGZ en stichting Voorkom.

N R	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLAN
1	Aandacht voor preventief gezondheidsbeleid (o.a. voorlichting over verslavingen)	Kort

Programmabegroting 2008-2011

Onderwijs en sociaal economische problemen

De gemeente streeft ernaar om onderwijskansen van kinderen en jongeren, die op grond van sociale, economische en culturele factoren in een achterstandssituatie verkeren, te verbeteren.

Ouderbetrokkenheid

De betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs en de desbetreffende school dient gestimuleerd te worden.

Preventie schoolverzuim

Schoolverzuim dient zoveel mogelijk bestreden te worden met als doel het verbeteren van onderwijs op maat voor risicoleerlingen. Ook dient te worden voorkomen dat leerlingen vroegtijdig de school verlaten. Vanaf 1 augustus 2007 geldt de kwalificatieplicht voor iedereen die de volledige leerplicht heeft afgerond, nog geen achttien jaar is en geen startkwalificatie heeft. Tijdens de kwalificatieplicht moet elk kind elke dag naar school of kiezen voor de combinatie van leren en werken. Een startkwalificatie is een HAVO of VWO diploma of een MBO diploma niveau 2.

Het Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten voert de werkzaamheden betreffende de leerplicht voor onze gemeente uit.

Gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid

De onderwijskansen van kinderen en jongeren in de gemeente, die op grond van sociale, economische en culturele factoren in een achterstandssituatie verkeren, dient te worden verbeterd.

Het gerealiseerde beleid inzake het Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid en Voor en Vroegtijdige school Educatie in de periode 2002-2006 is geslaagd. Er zijn goede afspraken gemaakt met de verschillende partners. Dit betreft met name het behoud van de inzet van het schoolmaatschappelijk werk (op school én voorschools), educatie in de voorschoolse periode, structurele afstemming tussen voorschoolse instellingen en de scholen én een doorgaande lijn in de afstemming en samenwerking met de jeugdgezondheidszorg (consultatieburo en schoolarts) en advies- en ondersteuning aanbiedende instellingen (zoals het opvoedbureau).

In overleg met de verschillende partners dienen afspraken te worden gemaakt over de doelstellingen (van gemeente en schoolbesturen afzonderlijk én gezamenlijk) alsmede over de precieze verdeling van inzet tussen gemeente en schoolbesturen en de rol van de stuurgroep GOA / VVE. Het gaat hierbij over de periode tot 2010. Het bestendigen van het ingezette beleid 2002-2006 staat daarbij voorop. Duidelijk is wel dat in het jeugd(gezondheids)beleid, zeker ten aanzien van de ontwikkeling van het jonge kind, bij de gemeenten een steeds belangrijkere rol wordt neergelegd. De stuurgroep GOA/VVE kan hierbij een zinvolle inbreng hebben.

Leerplicht

Het Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten voert onder andere voor onze gemeente de leerplichtfunctie uit. Dit bureau levert een belangrijke bijdrage aan het verbeteren van het onderwijs op maat voor risicoleerlingen, waardoor minder leerlingen de school voortijdig verlaten.

Deze taak is door de aanpassing van de leerplichtwet per 1 augustus 2007 uitgebreid met de registratie van personen tot 23 jaar en het handhaven van de leerplicht voor alle jongeren, zolang zij nog geen startkwalificatie hebben behaald.

Jeugd(gezondheids)beleid

De jeugdgezondheidszorg is door versnippering weinig toegankelijk. Bovendien worden we geconfronteerd met zorgelijke gedragspatronen van jongeren die overlast en criminaliteit veroorzaken. Vanuit het Rijk en Provincie komen steeds meer taken op het gebied van jeugdbeleid en jeugdgezondheidszorg naar de gemeente. Het nieuwe kabinet heeft het belang van de doelgroep jeugd onderstreept door het benoemen van een minister voor jeugd en gezin. Het nieuwe ministerie heeft

besloten dat er in de komende jaren in iedere gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin moet komen.

Een integrale visie is noodzakelijk.

In 2008 zal het Elektronisch Kind Dossier (EKD) in gebruik genomen worden. Het EKD is een instrument om kinderen in de zorg te kunnen volgen. Eén dossier voor kinderen van 0 tot 19 jaar, dus zowel van het consultatiebureau als de GGD, maakt de overdracht tussen beide uitvoerders van de jeugdgezondheidszorg niet meer nodig. Een elektronische verwijsindex waarop alle instellingen in de zorg aangesloten zullen worden, kan het signaleren van jongeren met problemen verbeteren. Beide systemen (EKD en de verwijsindex) hebben samen als doel dat er enerzijds minder kinderen tussen wal en schip zullen vallen en anderzijds dat problemen bij een jeugdige in een eerder stadium gesignaleerd worden zodat de jeugdige (mogelijk) met lichtere en kortere hulp geholpen is.

De raad heeft bij de behandeling van de begroting 2008 via een motie het college opgedragen in het voorjaar van 2008 een startnotitie aan de raad voor te leggen met maatregelen voor het jeugd(gezondheids)beleid. De maatregelen hebben betrekking op de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin, het voeren van de lokale regie, preventie, ontwikkelen van de lokale en regionale samenwerking, gebruikmaken van subsidiestromen, deelname aan pilot-projecten en de aanpak van overlast veroorzaken jongeren. Tevens wordt een evaluatie gemaakt over de effecten van het afgesloten convenant en vervolgens een besluit genomen moeten worden of een nieuw convenant afgesloten wordt. De provincie heeft overigens in haar concept uitvoeringsprogramma Jeugd 2008 aangegeven een nieuw convenant met de gemeenten af te willen sluiten.

Wet op de jeugdzorg

In 2005 is, aansluitend op de nieuwe wet, een convenant afgesloten tussen de provincie en de regiogemeenten. In dit convenant is opgenomen wie voor welke taken verantwoordelijk is en wie de financier is. Het convenant loopt tot en met 2008.

5.6 WELKE PRESTATIES MOETEN NOG GELEVERD WORDEN?

De interacties met de burgers, de maatschappelijke organisaties en de lokale professionals (al dan niet via de Wmo-adviesraad en de Professiegroep Wmo) hebben heel veel reacties opgeleverd. Voor een overzicht van alle reacties gebundeld per prestatieveld wordt korthedshalve verwezen naar **bijlage 3**.

Op deze plaats is het voor de noodzakelijke prestaties in de planperiode of op de langere termijn van belang dat de reacties worden vertaald in gebundelde activiteiten die thematisch gegroepeerd worden volgens de opzet van het collegeprogramma, zoals reeds hiervoor gehanteerd. Op deze wijze kan vervolgens duidelijk worden gemaakt welke prestaties noodzakelijk worden gevonden en nog niet zijn gepland in de programmabegroting. Tevens wordt voor dit prestatieveld belangrijk voorgenomen beleid benoemd als speerpunt. Tot slot treft u in **bijlage 4** het “Actieplan Welzijn, Wonen en Zorg” aan, waarin op deze terreinen ook prestatieafspraken zijn opgenomen. De prestatieafspraken uit het actieplan worden in hoofdstuk 11 als totale samenvatting met de prestaties en speerpunten uit dit beleidsplan gebundeld.

Een jeugdige en zorgzame gemeente

Centrum Jeugd en Gezin

Er wordt meer aandacht gevraagd voor (pastoraal) maatschappelijk werk, er zou sprake zijn van een wachtlijst c.q. onvoldoende budget vanuit de gemeente.

De laatste jaren is er een verschuiving te zien van het Algemeen Maatschappelijk Werk naar het Jeugd Maatschappelijk Werk. Dit kan door de Rivas Zorggroep opgevangen worden, omdat het totale budget dat de gemeente beschikbaar stelt voor maatschappelijk werk voldoende is. Het Diaconaal Maatschappelijk Werk geeft niet aan dat er wachtlijsten zijn en er wordt conform haar aanvraag gesubsidiëerd.

De vraag naar meer opvoedingsondersteuning, meer cursusaanbod, meer voorlichting en zelfs de terugkeer van Home Start geeft aan dat de huidige situatie niet voldoet.

SPEERPUNT: al deze vraagstukken komen echter nader aan de orde bij de beleidsvorming en realisatie van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Jeugdbeleid

Voorts worden onvoldoende speelgebieden c.q. trapveldjes voor de jeugd, meer contact met ouders na recidive via Halt en het inzetten van ‘buurtvaders’ genoemd als aandachtspunten. Het contacteren van ouders is onderdeel van het bestaande jeugdbeleid. Meer speelgebieden, Jeugd Ontmoetingsplaatsen (JOP) en inzetten van buurtvaders zijn onderwerpen die op de agenda staan van het bestaande jeugdbeleid en mogelijk een wijkgerichte aandacht kunnen krijgen via wijk- en buurtbeheer. Daarvoor wordt o.a. verwezen naar hoofdstuk 4.

Stevig Ouderschap

Ten aanzien van het project Stevig Ouderschap is opgemerkt dat het uitreiken van de folder over stevig ouderschap niet bij de geboorteaangifte moet gebeuren. In de beleving van ouders is dat niet het juiste moment waardoor de folder zijn doel mist. Men acht het beter om deze folder uit te reiken bij een tweede bezoek aan het consultatiebureau. De controle van het consultatiebureau is niet zo vrijblijvend want de wijkverpleegkundige komt eerst op huisbezoek en dan worden de ouders uitgenodigd om naar het consultatiebureau te komen. Komen ze niet dan wordt er contact opgenomen. Als de folder bij het tweede bezoek wordt meegegeven dan wordt deze waarschijnlijk in het groeiboekje gedaan en dit komt telkens weer tevoorschijn bij controle.

Overzicht prestaties en speerpunten prestatieveld 2

Speerpunt	Door wie	Wanneer gereed
Beleidsvorming en realisatie Centrum Jeugd en Gezin	Gemeente	Eind 2008

HOOFDSTUK 6

PRESTATIEVELD 3: INFORMATIE, ADVIES EN CLIËNTONDERSTEUNING

Wettekst

Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

Toelichting wettekst

Dit prestatieveld, het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning, kan zowel een algemene als een individuele component hebben. Met 'geven van informatie en advies' wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag.

Het is wenselijk dat de gemeente zich daarbij laat leiden door de 'één loket gedachte': een burger dient zich in principe niet vaker dan één maal tot de gemeente behoeven te wenden om over het gehele scala van voorzieningen de nodige informatie te verkrijgen. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot die voorzieningen waar zij zelf 'over gaat', maar ook informatie te geven over relevante aanpalende terreinen, zoals zorg en wonen.

Onder 'cliëntondersteuning' wordt verstaan de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntondersteuning heeft tot doel de regie van de cliënt (en zijn omgeving) te versterken ten einde de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen. Cliëntondersteuning gaat een stap verder dan informatie en advies en richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de betreffende persoon het zelf en met zijn omgeving niet op kan lossen.

6.1 Omschrijving

De informatie- en adviesfunctie t.a.v. zorg- en welzijnsvoorzieningen (de loketfunctie) is bij de verschillende gemeenten in de regio Alblasserwaard & Vijfheerenlanden, vanuit historisch gegroeide situaties, verschillend vormgegeven. Aan de kant van de aanbieders op het gebied van wonen, zorg en welzijn is het aanbod veelal (sub)regionaal georganiseerd. Door de sociale samenhang in de regio Alblasserwaard & Vijfheerenlanden zoeken cliënten een passend aanbod binnen de regio.

6.2 Visie

De vraag van de klant is altijd vertrekpunt van de dienstverlening. De deskundigheid van de mensen die informatie en advies geven moet erop gericht zijn dat de vraag van de klant verhelderd wordt, van daaruit wordt geadviseerd naar de juiste oplossing. De klant centraal betekent voor de informatie- en adviesfunctie ook dat deze laagdrempelig en goed toegankelijk georganiseerd is met als uitgangspunt een snelle, efficiënte afhandeling van de vragen. Tenslotte betekent het uitgangspunt de klant centraal voor de informatie- en adviesfunctie ook dat de dienstverlening zo is georganiseerd dat deze snel en transparant kan verlopen. Korte communicatielijnen tussen het loket en de (gemeentelijke) back-office is van groot belang voor de client. Daarnaast is het uitgangspunt van de eigen verantwoordelijkheid

van belang. De dienstverlening ten aanzien van de informatie- en adviesfunctie sluit aan bij de behoefte van de klant aan ondersteuning bij het zoeken van een oplossing. Dit betekent dat burgers zo goed mogelijk in staat moeten worden gesteld om zelf hun informatie te verkrijgen die zij nodig hebben om hun probleem op te lossen. Alleen klanten die dat nodig hebben, worden extra ondersteund in het realiseren van de oplossing (cliëntbegeleiding).

Tenslotte is in de visie van onze gemeente de keuzevrijheid van klanten van groot belang. Burgers moeten kunnen rekenen op een onafhankelijk, objectief advies over de mogelijkheden van diensten en voorzieningen.

6.3 Doelstelling

Bij de inrichting van het lokaal loket is gekozen voor een brede benadering. De medewerker aan het loket geeft informatie en advies aan een brede doelgroep. Ook vindt er vraagverheldering plaats, d.w.z. burgers die een vraag hebben en op zoek zijn naar het juiste aanbod worden geholpen. Daarbij worden in het loket ook de activiteiten die nodig zijn om (toegang tot) bepaald aanbod te verkrijgen uitgevoerd/ in gang gezet, zoals het innemen van aanvragen en het waar mogelijk opstellen van indicatie(adviezen) en zo nodig het begeleiden van de cliënt m.b.t. de aanvraagprocedures.

Belangrijk hierin is de nauwe samenwerking met de gemeentelijke back-office (waar indicatiebesluiten worden genomen, beschikkingen worden afgegeven en de realisatie in gang wordt gezet), maar ook de samenwerking met andere aanbieders/back-offices op het gebied van welzijnsvoorzieningen, wonen en AWBZ-zorg.

De **doelstelling** voor de komende jaren is om met een goede dienstverlening snel en adequaat in te spelen op (zorg) vragen van de inwoners van onze gemeente. Centraal zal staan de klanttevredenheid en kwaliteit van de dienstverlening. Daarnaast dient te worden gekomen tot een brede dienstverlening vanuit het loket en de samenwerking met de ketenpartners.

6.4 Regionaal en lokaal beleid

6.4.1 Informatie en advies

Wmo-loket

In het beleidsplan 2007 is gekozen voor het vormgeven van een wmo-loket in de vorm van een regelloket. Het regelloket biedt de meeste optimale vorm van dienstverlening aan de burgers. In het regelloket wordt informatie en advies geboden aan een brede doelgroep. Ook vindt er vraagverheldering plaats, d.w.z. burgers die een vraag hebben en op zoek zijn naar het juiste aanbod worden geholpen. Daarbij worden in het regelloket ook de activiteiten die nodig zijn om (toegang tot) bepaald aanbod te verkrijgen uitgevoerd/ in gang gezet, zoals het innemen van aanvragen en het stellen van indicaties en zo nodig het begeleiden van de cliënt m.b.t. de aanvraagprocedures. In het loket staan klantgerichtheid en snelheid van handelen voorop. Wat snel in het loket kan worden afgehandeld vindt daar plaats. Het aantal overdrachtsmomenten wordt zoveel mogelijk beperkt. Belangrijk is de nauwe samenwerking met de regionale uitvoeringsorganisatie in Giessenlanden, als regionaal back-office, waar complexe zaken worden afgehandeld en waarvan uit ondersteuning wordt geboden op uitvoering en ict. Maar ook de samenwerking met andere aanbieders/back-offices op het gebied van welzijnsvoorzieningen, wonen en AWBZ-zorg. Mede in het licht van het zoveel mogelijk uitstellen of voorkomen van individuele aanspraken is deze functie van het loket van belang voor de gemeente. Daarnaast levert het regelloket belangrijke managementinformatie op over de vraag naar en het gebruik van voorzieningen die gebruikt kan worden bij het formuleren van beleid. Ook vanuit klantperspectief wordt het regelloket als meest optimale

variant van een loket gezien: het biedt burgers een plek waar integraal en onafhankelijk informatie en advies wordt geboden.

Op basis van deze afwegingen hebben de gemeenten van de regio Alblasserwaard & Vijfheerenlanden, voor zover zij deze diensten nog niet hadden, ervoor gekozen om de diensten van een regelloket voor de inwoners te gaan realiseren. In het vervolg wordt verder gesproken over het Wmo-loket. Vanaf 1 januari 2007 is in onze gemeente de bestaande lokettenstructuur met een loket in het gemeentehuis en de IGO-servicepunten welzijn, wonen en zorg op diverse lokaties in de gemeente Wmo-proof gemaakt. Gemeente en IGO werken nauw samen met de regionale uitvoeringsorganisatie in de gemeente Giessenlanden. Deze uitvoeringsorganisatie werkt ten behoeve van zeven samenwerkende gemeenten in de Alblasserwaard Vijfheerenlanden (Leerdam, Giessenlanden, Hardinxveld-Giessendam, Liesveld, Nieuw-Lekkerland, Zederik en Graafstroom). Het loket en de uitvoeringsorganisatie zijn ingericht aan de hand van het bedrijfsplan zoals dat in 2006 is opgesteld door adviesbureau BMC. De eerste helft van 2007 stond in het teken van de implementatie van het loket (automatisering, deskundigheidsontwikkeling, inregelen werkprocessen, afstemming front- en backoffice, werken met de beslisboom, ontwikkelen managementrapportages). Gebleken is dat de theorie van het bedrijfsplan in de praktijk soms niet helemaal aansluit bij de visie van een regelloket. Vandaar dat is besloten om vanaf de tweede helft van 2007 e.e.a. te monitoren. Dit kan leiden tot aanpassing van de huidige werkwijze. De resultaten van deze evaluatie zijn ten tijde van het ontwikkelen van dit beleidsplan nog niet beschikbaar. Op grond van deze evaluatie kan het beleid ten aanzien van het loket en de uitvoeringsorganisatie verder worden aangescherpt. Vooruitlopend op genoemde evaluatie zijn bij de realisatie van het wmo-loket en de back-office diverse knelpunten naar voren gekomen. De knelpunten op de korte termijn (1 tot 6 maanden) hebben ondermeer betrekking op de verdere invoering van de geautomatiseerde systemen en het optimaliseren van de werkprocessen. De aandachtspunten voor de middellange termijn (één tot drie jaar) hebben betrekking op het invoeren en gaan werken met het digitale zorgloket, de 'sociale kaart', het benutten van resultaten van de benchmark onderzoeken (waaronder het jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek) ondermeer voor sturing en bijsturing en het waar mogelijk ontwikkelen van nieuwe vormen van ketensamenwerking in het loket.

6.4.2 Regionale activiteiten

Een eerste actie heeft betrekking op het vertalen van de resultaten van het evaluatie onderzoek rond de uitvoeringsorganisatie naar mogelijk aanvullende maatregelen en oplossingen om gesignaleerde knelpunten weg te nemen. Deze maatregelen zullen eind 2008/ begin 2009 ingevoerd kunnen worden.

Een tweede actie heeft betrekking op de werkprocessen. Deze zijn nog niet stabiel. Vanwege allerlei ontwikkelingen in de omgeving (herindicaties, overgangsccliënten, verder invoeren van geautomatiseerde systemen) worden de werkprocessen nog voortdurend bijgesteld en aangepast. Verwacht mag worden dat eind 2008 de werkprocessen zowel in de front-office (het loket) als de back-office meer in balans zijn. Vanaf 2009 zal gestart worden met een beschrijving van het kwaliteitssysteem.

Een derde actie heeft betrekking op de invoering van de sociale kaart. Een regionale samenwerking is daarvoor in 2009 voorzien. Beoogd is hiermee de brede en samenhangende dienstverlening aan onze inwoners met vragen ten aanzien van welzijn, wonen en zorg verder te versterken.

Een vierde actie heeft betrekking op het onderzoek naar de toepassing van de SGBO benchmark en daarop aan te sluiten managementrapportages. Ook het SGBO klanttevredenheidsonderzoek kan onderdeel gaan uitmaken van deze vorm van evaluatie en verantwoording. 2009 worden de resultaten verwacht.

Activiteit	Door wie	Planning gereed
Vertalen resultaten evaluatie onderzoek uitvoeringsorganisatie	Regionaal overleg Afdelingshoofden/Regionale beleidsgroep Wmo	Eind 2008/begin 2009
Aanpassing en bijstelling werkprocessen	Regionaal overleg afdelingshoofden/Regionale beleidsgroep Wmo	Eind 2008
Beschrijving kwaliteitssysteem	Regionale beleidsgroep Wmo	2009
Invoering sociale kaart welzijn, wonen en zorg	Regionale beleidsgroep Wmo	2009
Onderzoek naar toepassing Benchmark en klanttevredenheidsonderzoek SGBO	Regionale beleidsgroep Wmo	2009

6.5 Overig lokaal beleid

Collegeprogramma 2006-2010

De volgende passages uit het collegeprogramma zijn relevant voor dit hoofdstuk.

Een goed communicerende gemeente

De gemeente communiceert op verschillende manieren met haar burgers en staat daar ook open voor. Door middel van tijdige, duidelijke en begrijpelijke voorlichting en communicatie, zowel bij plan- en beleidsvorming als bij dienstverlening dienen de inwoners te worden geïnformeerd.

- De gemeentelijke voorlichting en informatievoorziening wordt geoptimaliseerd door actief en open te communiceren om de beleidsvoornemens en bestuurlijke intenties bekend te maken aan burgers en andere belanghebbenden, daarbij gebruik makend van de belangrijkste communicatiekanalen, zoals internet (website en in de nabije toekomst het digitale gemeenteloket) gemeentepagina in huis-aan-huisblad, berichtgeving in de regionale media (dagbladen, Merweradio en – tv) en door middel van publiekspresentaties.
- Wij streven naar een klantvriendelijkere dienstverlening. De openingstijden worden verruimd in maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur en op donderdag van 9.00 tot 19.30 uur; vragen van burgers zullen sneller worden beantwoord en ook de reactietijd op brieven en e-mails zal worden verbeterd. Een meer professionele aanpak van het callcenter wordt bewerkstelligd.

NR	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLAN
1	Optimaliseren van de gemeentelijke voorlichting en informatievoorziening	ML
2	Verruimen van de openingstijden; verbeteren reactietijd op brieven en e-mails; snellere beantwoording van vragen	Kort

Programmabegroting 2008-2011

De volgende passages uit de programmabegroting zijn relevant voor dit hoofdstuk.

Een goed communicerende gemeente

Website, raads- en bestuurlijk informatie systeem (ris/bis)

Het behoeft geen betoog dat goede digitale communicatie van groot belang is in onze samenleving. De gemeente heeft daarbij drie ‘doelgroepsites’ ter beschikking: de website (voor de burger), het raadsinformatiesysteem (voor het gemeenteraadslid), en het intranet (voor de medewerkers). Zij hebben alle drie hun basis in één en hetzelfde systeem.

Op vijf hoofdthema’s wordt gestreefd naar goede en actuele informatie-inhoud:

- website;
- digitaal loket;
- bestuurlijke informatievoorziening;
- interne informatievoorziening;
- interactieve beleidsvorming.

Eenzijds zijn het de burgers die steeds meer en betere kwaliteit (mogen) verwachten van de gemeente op het vlak van digitale communicatie, anderzijds stelt ook de rijksoverheid steeds meer eisen.

Om aan de wensen en behoeften te kunnen voldoen is inmiddels de basis gelegd voor een eigentijds digitaal loket, waar op termijn de klant 24 uur per dag terecht kan voor informatie en voor afhandeling van zijn aanvragen, inclusief een operationele betaalfunctie. Voorts wordt gewerkt aan verbetering van de bestuurlijke informatievoorziening (in combinatie met het raadsinformatiesysteem). Voor de interne communicatie is de ontwikkeling van een goed intranet gewenst.

Een voortvarende én gedegen aanpak van de ontwikkeling van de website, het digitale loket, het bestuurlijk informatiesysteem en het intranet. In het huidige budget zullen prioriteiten worden gesteld om de nodige vervolgstappen te kunnen zetten.

In het kader van de samenwerking met de gemeente Gorinchem is het voornemen uitgesproken om met name de relevante zaken voor het digitale loket in één gezamenlijk project te doorlopen waarbij rond het 4e kwartaal 2008 de eerste resultaten zichtbaar zullen zijn.

In een gezamenlijk project zal verder aandacht moeten worden gegeven aan invulling en uitvoering van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, Basisregistratie adressen en gebouwen etcetera. Ook de WMO-zorgloketfunctie zal in 2008 aandacht krijgen.

6.6 WELKE PRESTATIES MOETEN NOG GELEVERD WORDEN?

De interacties met de burgers, de maatschappelijke organisaties en de lokale professionals (al dan niet via de Wmo-adviesraad en de Professiegroep Wmo) hebben heel veel reacties opgeleverd. Voor een overzicht van alle reacties gebundeld per prestatieveld wordt korthedshalve verwezen naar **bijlage 3**.

Op deze plaats is het voor de noodzakelijke prestaties in de planperiode of op de langere termijn van belang dat de reacties worden vertaald in gebundelde activiteiten die thematisch gegroepeerd worden volgens de opzet van het collegeprogramma, zoals reeds hiervoor gehanteerd. Op deze wijze kan vervolgens duidelijk worden gemaakt welke prestaties noodzakelijk worden gevonden en nog niet zijn gepland in de programmabegroting. Tevens wordt voor dit prestatieveld belangrijk voorgenomen beleid benoemd als speerpunt. Tot slot treft u in **bijlage 4** het “Actieplan Welzijn, Wonen en Zorg” aan, waarin op deze terreinen ook prestatieafspraken zijn opgenomen. De prestatieafspraken uit het actieplan worden in hoofdstuk 11 als totale samenvatting met de prestaties en speerpunten uit dit beleidsplan gebundeld.

Informatie en advies

Naast de specifieke informatie en adviesfunctie voor zorg en welzijnsproducten via de Wmo-loketten speelt de bibliotheek ook een belangrijke rol op het algemeen ontsluiten van informatie en advies. De fysieke en digitale rol van de bibliotheek draagt bij aan een lokaal sluitend netwerk van informatie en adviesoverdracht. Daarbij is het van belang dat de bibliotheek een rol blijft spelen in de totale ketensamenwerking en bilateraal een relatie heeft met de Wmo-loketten en de gemeente.

Verder vervult de door de IGO uitgevoerde functie signalerend en preventief huisbezoek onder hoogbejaarden een belangrijke bijdrage op het terrein van informatie en advies voor deze specifieke doelgroep.

Cliëntondersteuning

Kwetsbare burgers kunnen ondersteuning nodig hebben om hun probleem of vraag te kunnen verwoorden, de mogelijke oplossingen op een rijtje te zetten en/of een keuze te maken uit alle mogelijkheden. Met goede, tijdige en kortdurende cliëntondersteuning kan voorkomen worden dat kwetsbare burgers 'zwaardere', duurdere en langduriger zorg nodig hebben. Ze krijgen de regie over hun eigen leven weer terug. Dit gaat dus een stap verder dan informatie of een advies geven. Centraal in cliëntondersteuning staan **vraaggericht werken** en **naast de cliënt staan**. Cliëntondersteuning is bedoeld voor mensen in elke levensfase. De gemeente biedt al cliëntondersteuning door middel van de consultants van de IGO, het algemeen maatschappelijk werk (Rivas en Diaconale stichting DMW), de stichting MEE Zuid-Holland Zuid specifiek voor mensen met een beperking en De Grote Rivieren (OGGZ) voor mensen met een psychische aandoening.

Wat betreft de financiering van cliëntondersteuning door MEE is de verwachting dat deze over zal gaan naar de gemeente. Vooralsnog blijft het ministerie van VWS echter subsidieverstrekker, waarbij MEE de verplichting krijgt opgelegd om met gemeenten te overleggen.

De financiering van De Grote Rivieren loopt (vooralsnog) via Centrumgemeente Dordrecht (zie hiervoor prestatieveld 9), waarbij ook afstemming met de regio plaatsvindt.

Ook bij de functie cliëntondersteuning is ketensamenwerking en afstemming van belang. Er worden reeds voorbereidingen getroffen om op regionale schaal te komen tot afstemming binnen dit domein tussen IGO, MEE en Grote Rivieren. Ook Rivas en DMW dienen hierbij te worden betrokken.

PRESTATIE: voor cliëntondersteuning ketensamenwerking en afstemming bewerkstelligen tussen IGO, MEE, De Grote Rivieren, Rivas Zorggroep en DMW.

Omdat er de afgelopen twee jaar veel gecommuniceerd is binnen de gemeente over de Wmo-lokettenstructuur en de van daaruit georganiseerde informatie en adviesfunctie en de cliëntondersteuning, zijn er maar enkele reacties gegeven, maar wel met een toekomstgerichte visie. In essentie komen de reacties neer op het verder uitbouwen van de lokettenstructuur door vanuit een gestructureerd dienstverleningsaanbod de loketten als centraal punt te benutten voor meer Wmo-activiteiten. In feite is dit een vertaling van de geplande doorontwikkeling van woonzorgzones met een servicepunt voor welzijn, wonen en zorg. Daarbij dient op basis van een digitale sociale kaart het totale, zowel vrijwillig als professionele, dienst- c.q. hulpverleningsaanbod verder op elkaar te worden afgestemd. Hierbij kan korthedshalve verwezen worden naar de prestatieafspraken in het actieplan welzijn, wonen en zorg (zie bijlage 4).

Tot slot is opgemerkt dat de schriftelijk communicatie in de media over de Wmo zo veel mogelijk via Het Kompas dient plaats te vinden, omdat dit het meest gelezen weekblad is. Inmiddels heeft de gemeente weer een contract met Het Kompas voor de gemeentelijke berichtgeving.

Overzicht prestaties en speerpunten prestatieveld 3

Nieuwe prestaties	Door wie	Wanneer gereed
ketensamenwerking en afstemming bewerkstellingen tussen IGO, MEE, De Grote Rivieren, Rivas Zorggroep en DMW	Gemeente en IGO	2010

HOOFDSTUK 7

PRESTATIEVELD 4: ONDERSTEUNING MANTELZORGERS EN VRIJWILLIGERS

Wettekst

Het ondersteunen van mantelzorgers daar onder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers.

Toelichting wettekst

Nu de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers voor het eerst een wettelijke basis heeft gekregen, zal het gemeentelijke beleid op dit punt worden geïntensiveerd. De gemeentelijke verplichtingen op dit beleidsterrein zijn vooral procedureel. Het zal hier met name gaan om algemene beleidsmaatregelen en minder vaak om individuele voorzieningen.

In het kader van de indicatiestelling binnen de AWBZ en de Wmo speelt de zogenaamde gebruikelijke zorg een belangrijke rol. Gebruikelijke zorg is de zorg die redelijkerwijs van huisgenoten mag worden verlangd. Hiervoor is geen indicatie mogelijk. De zorg die deze gebruikelijke zorg in omvang en intensiteit overstijgt wordt als mantelzorg gezien en deze zorg is in principe indiceerbaar. De indicatiesteller bepaalt voor hoeveel professionele zorg iemand in aanmerking komt. De mate waarin mantelzorgers bereid en in staat zijn een deel van deze zorg te bieden is bepalend voor het aantal uren professionele zorg dat iemand uiteindelijk krijgt. Bij het indicatieproces kan de mantelzorger aangeven welke ondersteuning hij nodig heeft om mantelzorg te kunnen bieden. Het voorgaande geeft aan dat mantelzorg niet gezien kan worden als een soort voorliggende voorziening voor bijvoorbeeld de AWBZ en de Wmo.

De vrijwillige inzet van burgers, zowel informeel en ongeorganiseerd (kleinschalig burgerinitiatief) als in georganiseerd verband (vrijwilligersorganisaties en bijvoorbeeld sport), vormt een onmisbaar deel van de 'civil society'. Vrijwilligerswerk is ook bij uitstek het voertuig voor burgers om verantwoordelijkheid te nemen en niet alles van een ander of de overheid te verwachten. Met zijn vrijwillige inzet is de burger niet slechts consument van publieke diensten, maar levert hij actief een bijdrage. Hij geeft niet alleen zijn eigen 'meedoen' vorm, maar draagt ook bij aan het 'meedoen' van kwetsbare groepen.

7.1 Omschrijving

Gemeenten moeten met de komst van de Wmo actief beleid voeren om mensen uit te nodigen, te stimuleren en te ondersteunen bij het bieden van mantelzorg en/ of vrijwillige inzet. Dit is een uitdaging voor o.a. overheden, vrijwilligersorganisaties en mantelzorgers. De gemeentelijke doelstellingen en acties ten aanzien van het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers worden in dit prestatieveld beschreven.

Voor een goed begrip zijn de definities van belang.

Mantelzorg: Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat ze een persoonlijke band

hebben met die persoon. De zorg die zij geven is langdurig, intensief en afhankelijk van de behoefte van de zorgbehoevende.

Vrijwillige zorg: vrijwilligers in de zorg werken vanuit hun eigen persoonlijke motivatie en keuze en vanuit een georganiseerd verband

Vrijwilligerswerk is op een breder terrein dan alleen zorg: denk ook aan sportverenigingen, Wmo-adviesraad, kerken, scholen, etc.

7.2 Visie

Bij het uitwerken van dit prestatieveld zijn meerdere uitgangspunten zoals genoemd in hoofdstuk 3 van belang:

- 1-3 Eigen verantwoordelijkheid/ zelforganiserend vermogen van de samenleving. Met de Wet maatschappelijk ondersteuning wordt het accent gelegd op de "eigen verantwoordelijkheid" van de burger en op het vergroten van het zelforganiserend vermogen van de samenleving. De burger neemt zoveel mogelijk verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn naaste omgeving. Op het moment dat de burger de behoefte heeft aan ondersteuning om zelfstandig te kunnen (blijven) functioneren, gaat hij op zoek naar deze ondersteuning in zijn sociale netwerk. Met andere woorden: burgers bedenken, meer dan nu het geval is, oplossingen in de sociale omgeving voor problemen die zich voordoen. Actief beleid om vrijwilligers en mantelzorgers te ondersteunen stelt burgers in staat om voor zichzelf en anderen te zorgen.
- 4 Inzet op preventie en vroegtijdige signalering.
Voorkomen van uitval en overbelasting van de mantelzorger is één van de aandachtspunten binnen dit prestatieveld. Gemeenten dienen in samenwerking met andere partijen hierop in te spelen door het organiseren van o.a. respijtzorg, signalerend huisbezoek, informatie- en adviesfunctie in het Wmo-loket, etc.
5. Collectief waar mogelijk, individueel waar nodig.
De algemene c.q. collectieve voorzieningen dienen zoveel als mogelijk met vrijwilligers gerealiseerd te worden. Voorbeelden van collectieve voorzieningen zijn uitwerkt in de Wmo-productencatalogus. Met deze handreiking wordt een aanzet gegeven voor invulling van collectieve welzijnsproducten op lokaal niveau. Met een breed aanbod van producten kunnen mantelzorgers worden ontlast bij hun taak (zie ook punt 4).
8. Burger vanaf het begin betrekken bij het beleid.
Doelgroepen binnen de Wmo moeten actief betrokken worden bij de beleidsvorming, zo ook de vrijwilligers en mantelzorgers. Zij hebben specifieke wensen en behoeften.
11. Invulling regierol.
De regietaak van de gemeente is om haar burgers te stimuleren hun verantwoordelijkheid te nemen en hen instrumenten te geven waarmee zij de bovengenoemde verantwoordelijkheden kunnen invullen. Dit zal moeten gebeuren in samenwerking met vrijwilligersorganisaties, professionele organisaties, belangenorganisaties en burgers.

7.3 Doelstellingen

Laagdrempelige lokale ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, waarbij met regionale partijen kan worden samengewerkt.

Zoveel mogelijk inzetten op preventie en vroegtijdige signalering, om overbelasting en uitval van mantelzorgers te voorkomen.

Vrijwilligerwerk stimuleren om het meedoen en mee laten doen in de samenleving te bevorderen.

7.4 Regionaal en lokaal beleid

Op landelijk, provinciaal en regionaal niveau zijn diverse organisaties werkzaam die ondersteuning bieden aan mantelzorgers, vrijwilligers, belangenorganisaties en gemeenten door het bieden van:

- Informatie en advies
- Individuele cliëntondersteuning
- Collectieve cliëntondersteuning
- Collectieve belangenbehartiging

Deze organisaties zullen met vermelding van het aanbod worden opgenomen in de sociale kaart. Het is aan de gemeenten om aan de hand van de lokale situatie te bepalen van welk aanbod zij gebruik willen maken in aanvulling op die lokale situatie.

Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg

Vanaf 2008 hebben gemeenten de beschikking over de zgn. CVTM-middelen via het gemeentefonds. Tot 2007 kreeg Hendrik-Ido-Ambacht als vestigingsgemeente van de stichting MEE deze middelen en betaalde deze uit aan MEE Zuid-Holland Zuid.

Wij zijn sedert 2005 in gesprek met MEE over de toekomstige taken van de stichting voor onze gemeente op het terrein van mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning en de cliëntondersteuning, zoals beschreven onder prestatieveld 3. Aan de stichting is gevraagd haar producten zodanig te ontwikkelen dat vanaf 2008 een passend aanbod kan worden gedaan waarbij de reeds lokaal uitgevoerde taken door de IGO op deze terreinen door MEE kunnen worden aangevuld en ondersteund. Wij hebben samen met de overige AV-gemeenten besloten MEE ZHZ in 2008 te subsidiëren op basis van het ontvangen CVTM-bedrag voor de uitvoering van mantelzorg en vrijwilligersondersteuning. De productafname is voor 2008 reeds gebaseerd op een in ontwikkeling zijnde matrix, waarbij een taakverdeling wordt aangegeven tussen IGO, MEE en De Grote Rivieren. Voor 2009 en volgende jaren zal de matrix weer model staan voor de productieafspraken met de IGO en MEE.

SPEERPUNT: voor 2009 en volgende jaren nieuwe productieafspraken maken met de IGO en MEE voor vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning.

Expertisecentrum Jeugd, Samenleving, Onderwijs (JSO)

JSO heeft in 2006 een regionaal onderzoek uitgevoerd onder jongeren van 13 tot 15 jaar in hoeverre zij bereid zijn vrijwilligerswerk te verrichten op de deelreinen van de Wmo. Er zijn 5.195 enquêteformulieren verstuurd en 1.350 stuks ingevuld retour gezonden. Uit het onderzoek is gebleken dat ca. 10% van de jongeren in deze leeftijdscategorie al vrijwilliger is. Bijna de helft van de respondenten die nog geen vrijwilligerswerk doet geeft als antwoord wel bereid te zijn om vrijwilliger te worden.

In de aanbevelingen voor gemeenten concludeert JSO o.a. dat het van belang is speciale aandacht aan deze doelgroep te besteden. Dit is mogelijk door extra middelen (bijvoorbeeld via de Regionale Agenda Samenleving) in te zetten op projecten op scholen (maatschappelijke stages), imago van vrijwilligerswerk d.m.v. de media te verbeteren, een interactieve website op te richten en een jongeren vrijwilligersprijs in te voeren. Ook extra aandacht aan een jongerenvacaturebank, regionale initiatieven en deskundigheidsbevordering kunnen hierin worden meegenomen.

NIEUWE PRESTATIE: in regionaal verband verder vormgeven aan projecten gericht op jeugdvrijwilligerswerk.

Regionale gezondheidsmonitor 2006

De GGD heeft in 2006 een regionale gezondheidsmonitor gehouden. In deze monitor is ook aandacht besteed aan het onderwerp "mantelzorg". Volgens de gezondheidsmonitor verleent 12% van de respondenten ouder dan 19 jaar mantelzorg (één op de acht). Van hen geeft circa

13% aan zwaar belast of zelfs overbelast te zijn. Eén tiende van de respondenten geeft aan meer dan 21 uur per week aan mantelzorg te besteden.

Eén van de conclusies uit het rapport is dat veel mantelzorgers nog geen gebruik maken van ondersteuning. Dat ligt vooral aan de mate van bekendheid en toegankelijkheid van de aangeboden ondersteuning. Het geven van ondersteuning in de vorm van advies, oppas en dagopvang kan een verlichting betekenen voor de mantelzorger. Dit gegeven wordt meegenomen in de productieafspraken met de IGO en MEE.

Indicatiestelling

Per 1 april 2007 zijn de nieuwe regels rond indicatiestelling ingegaan. Vanaf die tijd mag het aandeel van de mantelzorg niet automatisch van de indicatie worden afgetrokken. In het indicatiebesluit moet het aandeel van de mantelzorg expliciet gemaakt worden, zodat helder is, wat in theorie de volledige aanspraak op zorg is. Het CIZ praat in termen van bruto en netto. Bruto is de zorg, inclusief de zorg die de mantelzorger op zich neemt; netto is de zorg die geïndiceerd wordt.

Dit betekent dat bij uitval van de mantelzorger snel, zonder herindicatie, vervangende zorg ingezet kan worden, want de totale zorg (bruto) is al vastgesteld. Aandachtspunt hierbij is dat de sociaal-emotionele component die de mantelzorger inbrengt hiermee niet is afgedekt. Dit gegeven wordt meegenomen in de productieafspraken met de IGO en MEE.

Uitkering voor mantelzorger

Mantelzorgers die iemand verzorgen met een indicatie voor extramurale AWBZ-zorg, zouden voor een uitkering in aanmerking komen van € 250,00 op jaarbasis. Omdat het rijk met de betrokken partijen niet tot een juiste uitvoering van de eenmalige maatregel konden komen, is er een eenmalige mantelzorgimpuls in het gemeentefonds gestort. Voor onze gemeente is dat € 29.524. Dit bedrag wordt alsnog ingezet voor mantelzorgondersteuning via productieafspraken met de IGO en MEE.

Maatschappelijke stages

De ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben in november 2007 het Plan van Aanpak voor de maatschappelijke stages gepresenteerd. Dit plan is eind januari 2008 besproken in de Tweede Kamer. In het plan zijn de taken voor gemeenten, scholen, begeleiders en leerlingen vastgelegd, evenals de verdeling van de gelden voor de maatschappelijke stages onder de gemeenten en scholen.

De maatschappelijke stage is vanaf 2011 verplicht voor alle scholieren (VMBO, HAVO en VWO), maar mag nu ook al worden ingevoerd. De verplichte stageduur in 2011 is 72 uur. Op dit moment mogen scholen zelf invulling geven aan het aantal stage-uren. De stages worden bij vrijwilligers- of maatschappelijke organisaties uitgevoerd. De organisatie van de maatschappelijke stages ligt bij het ministerie van OCW en VWS. OCW is eindverantwoordelijk.

Een van de gemeentelijke taken is de ontwikkeling en versterking van een stagemakelaar. Deze stagemakelaar heeft drie taken: geschikte stageplaatsen zoeken en creëren, organisaties ondersteunen en leerlingen matchen met organisaties. Lokale vrijwilligerscentrales kunnen de rol van stagemakelaar vervullen. In het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning moet deze makelaar ook andere doelgroepen interesseren voor vrijwillige inzet, bijv. ouderen. VWS, OCW en VNG hebben hierover kortgeleden een convenant afgesloten en financiële afspraken gemaakt. De helft van het beschikbare budget gaat naar de 225 gemeenten met VO-scholen. De andere helft wordt verdeeld over alle 443 gemeenten naar rato van inwoneraantal. In de periode 2008-2011 komt voor Hardinxveld-Giessendam binnen het gemeentefonds het

volgende zogenaamde participatiebudget beschikbaar (de bedragen vanaf 2009 zijn indicatief):

2008: € 4.932

2009: € 15.535

2010: € 20.816

2011: € 31.432

NIEUWE PRESTATIE: participatiebudget in gemeentefonds bestemmen voor maatschappelijke stages en vrijwilligersbeleid.

Lokale vrijwilligersorganisaties

Naast de regionale organisaties zijn er ook lokale organisaties werkzaam die met inzet van vrijwilligers een aanbod hebben op het gebied van zorg en welzijn (Rode Kruis, De Zonnebloem, kerken, Nederlandse Patiëntenvereniging, vrijwillige hulpdiensten, interkerkelijke Terminale Thuiszorg Hardinxveld-Giessendam & Sliedrecht.

Deze instellingen zijn vrijwel allemaal vertegenwoordigd in het algemeen bestuur van de IGO. Bovendien onderhoudt de IGO in de praktijk contacten met de vrijwilligersorganisaties zodra naar alternatieven gezocht moeten worden voor niet beschikbaar zijnde professionele dienstverlening. Bij het ontwikkelen van een digitale sociale kaart en een verdere uitwerking van de ketensamenwerking in het kader van servicepunten in woonzorgzones zullen ook de vrijwilligersorganisaties worden betrokken bij de vormgeving.

NIEUWE PRESTATIE: vrijwilligersorganisaties op terrein van welzijn en zorg betrekken bij ontwikkeling digitale sociale kaart en ketensamenwerking.

Beleidsregels tegemoetkoming kosten kinderopvang voor sociaal-medisch geïndiceerden

De gemeente heeft in het kader van de Wet kinderopvang beleidsregels vastgesteld op basis waarvan burgers in aanmerking kunnen komen voor een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang. Deze beleidsregel heeft betrekking op sociaal-medisch geïndiceerden. Dit is feitelijk een vorm van mantelzorgondersteuning voor gezinnen met jonge kinderen.

7.5 Overig Lokaal beleid

Collegeprogramma 2006-2010

De volgende passages uit het collegeprogramma zijn relevant voor dit hoofdstuk.

Een zorgzame gemeente

Ook de inwoners die extra zorg nodig hebben, verdienen de aandacht bij het besturen van deze gemeente. Met aandacht voor en solidariteit met sociaal zwakkeren en kwetsbaren in onze gemeente, wordt gestreefd om iedereen zo optimaal mogelijk mee te kunnen laten doen in onze gemeenschap.

- Vrijwilligerswerk en mantelzorg worden gekoesterd en waar mogelijk ondersteund. In 2007 kunnen beleidsvoorstellen in het kader van de WMO worden verwacht over inzet WMO-subsidieregeling voor ondersteuning vrijwilligerswerk en mantelzorg vanaf 2008.

N R	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLA N
1	Vrijwilligerswerk en mantelzorg koesteren en waar mogelijk ondersteunen.	ML

Programmabegroting 2008-2011

De volgende passages uit de programmabegroting zijn relevant voor dit hoofdstuk.

Maatschappelijke ondersteuning

In een lokaal door de raad vast te stellen vierjarig beleidsplan dienen de prestatievelden aan de orde te komen en waar nodig beleidsvorming plaats te vinden. Dit traject is in feite een voortzetting c.q. een actualisatie van de bestaande Integrale nota ouderen- en gehandicaptenbeleid 2001-2006. Tevens kan hiervoor gebruik worden gemaakt van het lokale actieplan wonen, zorg en welzijn, gebaseerd op het Pact van Bleskensgraaf.

Duidelijk is dat de in het collegeprogramma genoemde uitbreiding woonzorgzones en het ondersteunen van vrijwilligerswerk en mantelzorg speerpunten in het WMO beleid zullen zijn.

7.6 WELKE PRESTATIES MOETEN NOG GELEVERD WORDEN?

De interacties met de burgers, de maatschappelijke organisaties en de lokale professionals (al dan niet via de Wmo-adviesraad en de Professiegroep Wmo) hebben heel veel reacties opgeleverd. Voor een overzicht van alle reacties gebundeld per prestatieveld wordt korthedshalve verwezen naar **bijlage 3**.

Op deze plaats is het voor de noodzakelijke prestaties in de planperiode of op de langere termijn van belang dat de reacties worden vertaald in gebundelde activiteiten die thematisch gegroepeerd worden volgens de opzet van het collegeprogramma, zoals reeds hiervoor gehanteerd. Op deze wijze kan vervolgens duidelijk worden gemaakt welke prestaties noodzakelijk worden gevonden en nog niet zijn gepland in de programmabegroting. Tevens wordt voor dit prestatieveld belangrijk voorgenomen beleid benoemd als speerpunt. Tot slot treft u in **bijlage 4** het “Actieplan Welzijn, Wonen en Zorg” aan, waarin op deze terreinen ook prestatieafspraken zijn opgenomen. De prestatieafspraken uit het actieplan worden in hoofdstuk 11 als totale samenvatting met de prestaties en speerpunten uit dit beleidsplan gebundeld.

Een zorgzame gemeente

Ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgers

Uit de vele reacties van vooral de Wmo-adviesraad blijkt dat er heel veel ideeën bestaan over het organiseren en verbeteren van vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning. Ook wordt duidelijk hoeveel onbekendheid er bestaat met de vele activiteiten die er reeds lokaal bestaan op deze terreinen. Dit is gelijk een punt van zorg. Want het is belangrijk dat zogenaamde toeliders, zoals raadsleden en leden van een Wmo-adviesraad, op de hoogte zijn van de lokale activiteiten om andere burgers te informeren of en waar bepaalde voorzieningen kunnen worden aangevraagd. Doorverwijzen naar het Wmo-loket van de IGO is altijd een mogelijkheid en aan te bevelen als het gaat om welzijn, wonen en zorg, want dit is ook het punt waar begeleiding kan plaatsvinden bij het verkrijgen van voorzieningen. Maar deze constatering is wel een nieuwe bevestiging van het in het actieplan welzijn, wonen en zorg geformuleerde prestatieafpraak om een voor iedereen toegankelijke (digitale) sociale kaart te ontwikkelen zodat het bestaande voorzieningenaanbod overzichtelijk wordt.

Het lokale en regionale aanbod voor vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning is in de loop der jaren ontstaan uit de vraag in de dagelijkse praktijk. Er is zowel voor vrijwilligerwerk als mantelzorg geen integrale beleidsvisie van de gemeente of de regio. Zoals in de AV-regio reeds is geconstateerd en ook in de actieplannen welzijn, wonen en zorg wordt aangegeven is het verder vormgeven van een vrijwilligers- en mantelzorgbeleid vanuit een regionaal verband aan te bevelen.

NIEUWE PRESTATIE: via een regionale beleidsaanzet komen tot een lokale lange termijnvisie voor vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning.

Overzicht nieuwe prestaties en speerpunten prestatieveld 4

Nieuwe prestaties	Door wie	Wanneer gereed
via een regionale beleidsaanpak komen tot een lokale lange termijnvisie voor vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning	AV-gemeenten, gemeente	Eind 2009
in regionaal verband verder vormgeven aan projecten gericht op jeugd-vrijwilligerswerk	AV-gemeenten, JSO	Eind 2010
participatiebudget in gemeentefonds bestemmen voor maatschappelijke stages en vrijwilligersbeleid	Gemeente	2008
vrijwilligersorganisaties op terrein van welzijn en zorg betrekken bij ontwikkeling digitale sociale kaart en ketensamenwerking	Gemeente, IGO	2009
Speerpunten	Door wie	Wanneer gereed
nieuwe productieafspraken maken met de IGO en MEE voor vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning	Gemeente, IGO en MEE	Eind 2008

HOOFDSTUK 8

PRESTATIEVELD 5: BEVORDEREN DEELNAME AAN HET MAATSCHAPPELIJK VERKEER EN ZELFSTANDIG FUNCTIONEREN

Wettekst

Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Toelichting wettekst

In dit prestatieveld wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente hoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. In die zin hoeft de maatregel dus niet bij uitsluiting gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem, zolang zij er in ieder geval maar baat bij hebben.

8.1 Omschrijving

Het gaat hier om een breed scala van mogelijke maatregelen. Grofweg kunnen vier factoren worden aangeduid die de deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking kunnen bevorderen:

1. Toegankelijkheid woningen, woonomgeving, openbare ruimten en openbaar vervoer.
2. Toegankelijkheid collectieve voorzieningen en activiteiten.
3. Specifieke voorzieningen en activiteiten op maat.
4. Individuele voorzieningen.

Wat betreft de deelname aan het maatschappelijk verkeer wordt gedacht aan de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimten zoals het gemeentehuis, bank, postkantoor, winkelgebied, etc. De deelname van mensen met een beperking aan het maatschappelijk verkeer wordt bevorderd als zij zich met hun rolstoel, of met welk hulpmiddel dan ook, gemakkelijk kunnen bewegen in hun woonomgeving, en toegang hebben tot alle openbare faciliteiten.

Daarnaast is er de toegankelijkheid van voorzieningen en activiteiten in de zin van fysieke bereikbaarheid, maar ook deelnamemogelijkheden. Mensen met een beperking moeten sociaal, cultureel, creatieve, recreatieve en sportieve voorzieningen kunnen bereiken en betreden zonder belemmeringen en deelname dient mogelijk te zijn. Gedacht wordt aan deelname aan het sociaal cultureel werk met haar cursussen, hobbyclubs en andere culturele en creatieve activiteiten. Andere voorbeelden zijn bezoek aan het theater, deelname aan recreatieve activiteiten in sportaccommodaties en een lidmaatschap van sportverenigingen.

Indien bereikbaarheid en deelname niet mogelijk zijn of de voorziening of activiteit ontbreekt simpelweg, zijn aparte voorzieningen en activiteiten op maat voor deze specifieke doelgroep(en) te overwegen.

Tot slot kunnen individuele voorzieningen worden genoemd als middel om mensen met een beperking zelfstandig te kunnen laten functioneren en de voorwaarde te scheppen om deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Wij hebben het hier over de individuele verstrekkingen

op grond van de Wmo, zoals mobiliteitshulpmiddelen, vervoersvoorzieningen, woningaanpassingen en huishoudelijke verzorging.

Door het gebruik van het woord 'bevorderen' geeft dit prestatieveld de gemeente enerzijds een grote mate van beleidsvrijheid. Zij kan daardoor invulling aan dit beleidsterrein geven met behulp van het bestuurlijk instrumentarium waarover zij zelf beschikt, maar ze kan evenzeer, als 'pleitbezorger' van de mensen om wie het gaat, veranderingen pogen aan te brengen op terreinen waar zij geen directe bevoegdheid heeft. Te denken valt aan de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, waarvoor de gemeente niet of slechts ten dele verantwoordelijk is. Ook een sector als 'aanpasbaar bouwen' is een voorbeeld van een terrein waarop de gemeente geen beleidsinstrumenten heeft, maar waarop zij wel degelijk voor de doelgroep belangwekkende resultaten kan boeken.

Anderzijds is er de wettelijke compensatieplicht waarbij het gehele prestatieveld verplicht zal moeten worden toegepast om de beperking van een burger zodanig te compenseren dat hij/zij kan deelnemen aan de maatschappij en zelfstandig kan functioneren. Bij participatie in de samenleving gaat het om de mogelijkheden tot deelname aan alle aspecten van de samenleving. Deze participatie zal gelden voor alle mensen, inclusief de doelgroep 'mensen met een beperking waaronder: mensen met lichamelijke beperkingen, lichte verstandelijke beperkingen en gedragsproblemen, ouderen met ouderdomsgebreken, gehandicapten, chronisch zieken, [ex]psychiatrische patiënten.

8.2 Visie

Het gaat hier om het inclusief beleid, dat is geïntroduceerd in het kader van de Wmo. 'Meedoen' is het motto, waarmee het kabinet wil bereiken dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en werken en daardoor zij de regie over hun eigen leven kunnen houden. Dat betekent dat gemeenten de voorwaarden moeten scheppen, zodat mensen met welke beperking dan ook kunnen meedoen in de maatschappij.

De gemeente speelt daarbij een stimulerende, faciliterende of regisserende en/of initiërende rol .

Onder het hoofdstuk "Uitgangspunten Gemeentelijke Visie" zijn de algemene uitgangspunten voor de gemeentelijke visie geformuleerd. Een aantal daarvan worden in het kader van dit prestatieveld nader toegelicht, te weten:

1. De Wmo is er voor alle burgers

Het lokaal leggen van de maatschappelijke ondersteuning is dé voorwaarde om de individualisering tegen te gaan en de betrokkenheid van alle valide burgers bij de ondersteuning van zorgbehoevende mensen met een beperking te waarborgen en zelfs te vergroten waar dit kan.

De (lokale) overheid kan veel voorwaarden scheppen om de deelname aan de maatschappij mogelijk te maken, maar de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties en particulieren is daarbij onmisbaar. Ook de zelfstandige ondernemer dient ervan overtuigd te zijn dat zijn winkel toegankelijk moet zijn voor mensen met een beperking. Zelfs onachtzame burgers die hun auto verkeerd parkeren kunnen een negatieve invloed hebben op het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking. Het is dus een mentaliteitskwestie onder alle burgers.

2. Nadruk op eigen verantwoordelijkheid van de burger

Het mag duidelijk zijn dat de overheid niet alle burgers ongevraagd moet begeleiden in het organiseren van maatschappelijke ondersteuning. Dit is betuttelend, werkt afhankelijkheid in de hand en is veel te duur voor de gemeenschap. Uitsluitend de kwetsbare groepen zijn de doelgroep voor de lokale overheid in het kader van de Wmo. De doelgroep kan indirect en direct worden ondersteund. In indirecte zin kan de doelgroep worden ondersteund door

de naasten van deze mensen (mantelzorgers, vrijwilligers) te begeleiden en te ondersteunen. De doelgroep kan ook direct worden ondersteund indien de inzet van mantelzorg en vrijwilligers niet mogelijk is. In dat geval komt de professionele zorgverlening aan de orde. De Wmo kent hiervoor een duidelijk schema: zelfzorg > mantelzorg > Wmo > AWBZ.

3. Vergroten zelforganiserend vermogen samenleving

Met name in veel kleine gemeenten in Nederland is de gemeenschapszin nog dermate groot dat deelname aan de maatschappij en het zelfstandig functioneren van kwetsbare groepen nog voldoende ondersteund kan worden. Maar doordat het aantal werkenden toeneemt, waardoor de vrijwillige beschikbaarheid voor de maatschappij vermindert, ontstaat er een dilemma. Er komt dus meer maatschappelijk werk op minder schouders terecht, hetgeen vraagt om professionele ondersteuning van de mantelzorgers en vrijwilligers. Daarnaast moeten zorgbehoevende mensen met voorwaarden scheppende maatregelen van de overheid zoveel mogelijk gestimuleerd worden om zelfzorgend op te treden, waardoor de belasting op mantelzorgers niet te veel toeneemt. De overheid kan zorgen voor maatregelen die het zorgbehoevende mensen makkelijker maakt zelf de regie in handen te houden. Voorbeelden zijn woningaanpassingen, aanpasbaar bouwen, vervoersvoorzieningen e.d. die het zelfstandig functioneren bevorderen.

4. Collectief waar mogelijk, individueel waar nodig

Collectieve voorzieningen hebben vaak het voordeel dat deze minder stigmatiserend overkomen en goedkoper zijn, terwijl deze voorzieningen voor grote groepen zorgbehoevenden een uitkomst zijn. Voor de mensen met een bijzondere situatie dienen individuele voorzieningen op maat leverbaar te zijn. Een dergelijke benadering bevordert de houdbaarheid van een maatschappelijk systeem van ondersteuning en kan veel mensen het gevoel geven niet tot een hulpbehoevende doelgroep te behoren, maar een burger die gebruik maakt van collectieve producten. In feite is dan sprake van inclusief beleid.

5. Inclusief beleid waar mogelijk, exclusief waar het niet anders kan

Hieruit volgt dat de gemeente streeft naar een integrale beleidsbenadering en optimale afstemming van de voorzieningen op het domein van welzijn, wonen en zorg.

Een maatschappij voor iedereen zonder individuele voorzieningen is een utopie, maar zeker bij de overheid moet het beleid erop gericht zijn zoveel mogelijk burgers zonder bijzondere voorzieningen aan de maatschappij te laten deelnemen. Het zelfstandig functioneren moet altijd het uitgangspunt zijn, omdat een dergelijke levenswijze de beste garantie is voor het behoud van een goede mentale en lichamelijke gezondheid. Bovendien is het begeleid functioneren van mensen met een beperking op de lange termijn vaak vele malen duurder voor de overheid, omdat men eerder en langduriger een beroep doet op professionele (zware) zorg (AWBZ).

8.3 Doelstellingen

Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem door het levensloopbestendig maken van de gemeente en door preventief gezondheidsbeleid. Dit betekent dat tijdens elke levensfase van de inwoners er een voldoende aanbod is van bereikbare, toegankelijke en bruikbare woningen (dus inclusief woonomgeving), openbare ruimten, (aanvullend) openbaar vervoer en welzijns- en zorgvoorzieningen. Ook wordt door diverse actieprogramma's de gezondheid van de inwoners bevorderd om beperkingen op latere leeftijd te voorkomen.

8.4 Regionaal beleid

Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren (zelfredzaamheid) van mensen met een beperking is een doelstelling die al langer wordt nagestreefd vanuit meerdere invalshoeken. De Welzijnswet bijvoorbeeld geeft de opdracht om de ontplooiingskansen van mensen te vergroten en hun zelfredzaamheid alsmede hun deelname aan de samenleving te bevorderen.

Vanuit de Bestuurscommissie Alblasserwaard & Vijfheerenlanden is door de regiogemeenten en de provincie voor 2006-2008 een Regionale Agenda Samenleving 2006-2008 opgesteld (zie ook prestatieveld 1). Deze agenda heeft betrekking op een gezamenlijke en regionale aanpak van samenlevingsvraagstukken. De regionale agenda stelt zich de versterking van de sociale en culturele infrastructuur in de regio ten doel en de realisatie van een meer integrale en sluitende aanpak van samenlevingsvraagstukken om problemen te verminderen of op te lossen. Na 2008 wordt de thematische provinciale subsidiëring in onze regio voortgezet.

Ook is een regionale woonvisie vastgesteld, waarin nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan een visie op wonen voor diverse doelgroepen en de verdeling van woonruimte over de regio.

In het Pact van Bleskensgraaf hebben de gemeenten, de bestuurscommissie en woon-, zorg- en welzijnsinstellingen in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden met de provincie Zuid-Holland afgesproken dat zij in 2015 de volgende prestatieafspraken hebben gerealiseerd:

- Ontgroening gekeerd:
voldoende woningproductie voor starters en middengroepen.
- Zelfstandig wonen is het dominante beeld:
zelfstandig wonen wordt bevorderd door toegankelijkheid deel woningvoorraad voor zorgleverantie aan huis; overal kan zorg worden geleverd, op afspraak of op afroep binnen 15 minuten.
- Welzijnswerk versterkt:
er is ondersteuning, scholing en begeleiding beschikbaar voor mantelzorg en vrijwilligerswerk; welzijnswerk levert diverse producten voor thuis en buiten de deur met verzekerde kwaliteit en continuïteit, gericht op alle inwoners en deels op doelgroepen.
- Informatie sterk verbeterd:
sluitende informatievoorziening voor wonen, zorg en welzijn; 1-loketformule gecoördineerd door de onafhankelijke zorg- en welzijnsadviseurs.
- Verzorgd/beschut wonen:
wordt geboden voor burgers die dagelijks veel aandacht en ondersteuning nodig hebben. Stelt hoge eisen aan de woning en woonomgeving.
- Zorg- en welzijnssteunpunten:
steunpunten vervullen functies voor alle inwoners en zijn tevens uitvalbasis voor zorgverlening aan zelfstandig wonende ouderen en mensen met een beperking en zijn verspreid over de regio.
- Beschermd wonen of clusterwonen:
zorg- en welzijnssteunpunten met een woonfunctie, onzelfstandig wonen met 24-uurs zorgtoezicht.
- Projecten die leefbaarheid en veiligheid bevorderen: lokaal kleinschalig door vrijwilligersorganisaties.
- Openbaar vervoer en collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) zijn versterkt:
geen knelpunten meer in de binnenwaard, goede aansluiting OV en CVV,
- Structurele contacten tussen zorg/welzijnsaanbieders in de regio en onderwijsinstellingen:
het doel is instroom van nieuw personeel in welzijn en zorg.

8.5 Lokaal beleid

Collegeprogramma 2006-2010

De volgende passages uit het collegeprogramma zijn relevant voor dit hoofdstuk.

Een bouwende gemeente

Een evenwichtige groei van de gemeente maakt Hardinxveld-Giessendam een prettig dorp om in te wonen en werken. Hierbij is het uitgangspunt dat er een evenwichtige verdeling van nieuwbouw plaatsvindt over de beide kernen Boven- en Neder-Hardinxveld/Giessendam.

- De woningvoorraad in de gemeente zal worden uitgebreid. Het gaat hier voor wat betreft Neder-Hardinxveld/Giessendam om het ontwikkelen van de gebieden Giessendam-West III, Troelstrastraat, Uranusstraat, Koningin Wilhelminaschool en het Centrumplan. Voor Boven-Hardinxveld worden, naast de al geplande locatie Tienmorgen-Noord, de mogelijke woningbouwlocaties geïnventariseerd.
- Daarbij komt er meer aandacht voor betaalbare starterswoningen in beide dorpskernen, met name in Giessendam-West III en Tienmorgen-Noord. Er wordt in Giessendam-West III gestart met de bouw van 20 goedkope woningen en 14 betaalbare huurappartementen, 12 sociale koopeengezinswoningen en 14 betaalbare eengezinswoningen.
- De mogelijkheden worden verkend van inpassing van woonvoorzieningen voor mensen met een handicap in bouwprojecten. Het gaat hier o.a. om Giessendam-West III en Tienmorgen-Noord.

N R	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLA N
1	Uitbreiding woningbouw: Ontwikkelen van West III, Tienmorgen-Noord, Troelstrastraat, Uranusstraat, Koningin Wilhelminaschool, Centrumplan.	Kort/ML
2	Meer aandacht voor betaalbare starterswoningen in beide dorpskernen Met name in West III en Tienmorgen-Noord	Kort/ML
3	Verkennen mogelijkheden inpassing woonvoorzieningen voor mensen met handicap in bouwprojecten	ML

Een zorgzame gemeente

Ook de inwoners die extra zorg nodig hebben, verdienen de aandacht bij het besturen van deze gemeente. Met aandacht voor en solidariteit met sociaal zwakkeren en kwetsbaren in onze gemeente, wordt gestreefd om iedereen zo optimaal mogelijk mee te kunnen laten doen in onze gemeenschap.

- Woonzorgzones worden op korte termijn uitgebreid. De nota 2^e woonzorgzone (Neder Hardinxveld-Giessendam) is vrijwel afgerond. De afwerking ervan en de doorontwikkeling van de woonzorgzones komen aan de orde.
- De aandacht voor preventief gezondheidsbeleid (o.a. voorlichting over verslavingen) wordt voortgezet als uitwerking van de nota Jeugdbeleid (2000) en nota Volksgezondheid (2003): onder meer door verslavingspreventieproject op scholen voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs. Ondersteuning en uitvoering van de activiteiten in het jeugd- en jongerenwerk wordt uitgevoerd door Bouman GGZ en stichting Voorkom.
- Het overleg met lokale zorgaanbieders wordt geoptimaliseerd om goede afstemming in de zorgketen te bewaken. Daarbij kan wenselijkheid en haalbaarheid van een huisartsenpost in onze gemeente aan de orde komen. Oprichting van een professionele groep wonen, zorg en welzijn kan een goede bijdrage leveren.

N R	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLA N
1	Streven naar uitbreiding woonzorgzones	Kort
2	Aandacht voor preventief gezondheidsbeleid (o.a. voorlichting over verslavingen)	Kort
3	Optimalisering van het overleg met lokale zorgaanbieders om goede afstemming in de zorgketen te bewaken. Daarbij kan wenselijkheid en haalbaarheid van een huisartsenpost in onze gemeente aan de orde komen.	ML

Een veilige gemeente

Een veilige gemeente is voor iedereen prettig. Een belangrijke doelstelling hierbij is de handhaving van de openbare orde en (verkeers)veiligheid.

- Er vindt een inventarisatie plaats van knelpunten ten behoeve van meer veilige schoolroutes. Bij reguliere werkzaamheden zullen mogelijkheden worden benut om maatregelen te treffen.

N R	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLA N
1	Veilige schoolroutes bevorderen	Kort

Een droge en mobiele gemeente

Een prettige gemeente om in te wonen en werken is een gemeente die er netjes uitziet met een goede infrastructuur. Onderhoud van wegen, riolering en afwatering moeten op orde zijn en wateroverlast moet worden bestreden en zo mogelijk voorkomen.

- De openbare ruimte moet schoon, heel en veilig zijn. Actuele beheerplannen op het gebied van wegen, riolering, openbare verlichting en bruggen/duikers vormen de basis voor een goed beheer en onderhoud.
- Wij willen versterking van het openbaar vervoer in Boven- en Beneden-Hardinxveld. Er komen mogelijk twee nieuwe haltes aan de Merwede-Lingelijn (één ter hoogte van Giessendam-West III en één nabij de Huibjesbrug) en het bestaande station wordt aangepast.
- De ontwikkelingen en kansen op een aansluiting met de waterbus richting Gorinchem, Werkendam en Dordrecht worden gevolgd. Hierbij letten wij met nadruk op de financiële haalbaarheid.

N R	ONDERWERP UIT PROGRAMMA	TIJDSPLAN
1	Voldoende middelen ter beschikking stellen voor meerjaren onderhoud van wegen en fietspaden.	Kort
2	Versterking openbaar vervoer in Boven- en Beneden-H' veld. Blijven inzetten op realisatie van 2 nieuwe haltes (1 ter hoogte West III en 1 nabij Huibjesbrug) aan de Merwede-Lingelijn en het opplussen van het bestaande station, waarbij financiële haalbaarheid uitgangspunt is.	Kort/ML
3	Volgen ontwikkelingen mbt. Kansen aansluiting op waterbus richting Gorinchem, Werkendam en Dordrecht. Financiële haalbaarheid is uitgangspunt.	Lang

Programmabegroting 2008-2011

De volgende passages uit de programmabegroting zijn relevant voor dit hoofdstuk.

Toegankelijkheid openbaar vervoer

In 2010 moet 50% van de bushaltes in de gemeente toegankelijk zijn voor rolstoelen. Deze doelstelling is analoog aan de provinciale doelstelling. Als de bushaltes toegankelijk zijn, kunnen ook mindervaliden gebruik maken van het reguliere openbaar vervoer.

De lijnbussen worden zodanig uitgevoerd dat de instap aansluit op het busperron. Ook een rolstoel of kinderwagen heeft dan zonder problemen toegang tot de bus. De aanpassing van de bushaltes worden zoveel mogelijk gelijktijdig met reguliere werkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden vinden met name plaats in 2009 en 2010 (centrum, station, Peulenlaan).

Voor een aantal haltes zijn geen reguliere werkzaamheden te verwachten; deze zullen in 2008 worden aangepast. Dit betreft de haltes Juliana van Stolbergstraat, Pauwtjesmolen, Nieuweweg (viaduct), Weideveld en Wieling. Vanwege het te verwachten aantal in- en uitstappers alsmede technische complicaties worden de haltes op dijkniveau vooralsnog niet aangepast. Het streven is om de kosten volledig te dekken met provinciale subsidiegelden.

Programma werk / participatie

De volgende actiepunten zullen in gang worden gezet:

- 60 opstap- en vangnetbanen benutten, waarvan minimaal 40 ingezet zullen worden bij de Avelingengroep (kosten per baan ongeveer € 15.000);
- 40 stageplaatsen en proefplaatsingen invullen om uitkeringsgerechtigden meer werkervaring te laten opdoen (kosten per werkplek € 2.500);
- 50 uitkeringsgerechtigden vrijwilligerswerk laten doen in het kader van sociale activering, waarbij ook elementen van de Wet inburgering en de WEB worden meegenomen (vergoeding € 700 per jaar);
- Inzet van andere reïntegratietrajecten zoals voortrajecten, kanswerk en workfirst (niet nader gekwantificeerd);
- In het kader van de Wet inburgering 100 trajecten uitvoeren voor uitkeringsgerechtigden met een inburgeringsplicht en 100 trajecten voor inburgeringsplichtige oudkomers zonder inkomen.

Programma inkomen

Het voornemen is om:

- Het aantal te verstrekken uitkeringen te verminderen door meer mensen aan het werk te krijgen (zie maatregelen genoemd bij programma werk);
- de Sociale Verzekeringsbank de uitkeringen aan 65 plussers te laten verstrekken;
- het Regionaal Bureau Zelfstandigen te Rotterdam de BBZ te laten aanvragen en afhandelen.

Programma zorg

Het voornemen is om:

- De doelgroep armoedebeleid uit te breiden tot 110% van de geldende bijstandnorm;
- een pc privé project voor kinderen die het voortgezet onderwijs volgen te ontwikkelen;
- de bijdrage uit het Regionaal declaratiefonds alsmede uitbreiding kostensoorten te verhogen;
- de bijdrage uit het Regionaal Fonds Buitengewone uitgaven te verhogen;
- het instellen van een formulierenbrigade (ondersteuning bij invullen formulieren);
- het uitvoeren van een armoedemonitor teneinde de doelgroepen in beeld te krijgen en te bereiken;
- het afsluiten van een collectieve verzekering bij Zorgverzekeraar Trias;
- het aanbieden van een 'basispakket schuldhulpverlening' bestaande uit elf diensten.

Realisatie de Blauwe Zoom

De Blauwe Zoom is de belangrijkste uitbreidingswijk van de gemeente. Het is de bedoeling deze wijk in de jaren tot 2015 te realiseren. De eerste bouwplannen zijn onder andere gericht op het bieden van huisvesting aan starters en mensen met een handicap. Er zal onder andere een programma van eisen worden opgesteld rond duurzaam bouwen en het gebruik van duurzame middelen en materialen (Uitgangspunt in de gesloten intentieovereenkomst is duurzaam bouwen op niveau B). Tevens zal het gebruik van energiebesparende openbare verlichting worden onderzocht. De intentie is gezien de bestaande grondpositie, de wijk samen met een projectontwikkelaar te ontwikkelen.

Realisatie overige woningbouwplannen (binnen de bebouwde kom)

De belangrijkste locaties binnen de bebouwde kom die voor herontwikkeling in aanmerking komen zijn de locatie Calvijn, de gereformeerde kerk Buitendams, Thorbeckehuys, Wilgenzoom, de locatie Giessenschool locatie Het Fort, de Koningin Wilhelminaschool en delen van het Centrumplan. Dit laatste betreft naast appartementen ook winkels en openbare (ondergrondse) parkeervoorzieningen. Door de winkelruimten en parkeervoorzieningen wordt een forse impuls aan het centrale winkelcentrum gegeven en vindt invulling plaats van het door de raad gekozen haltermodel. Door de realisatie van de herontwikkelings- en uitbreidingslocaties wordt voldoende gebouwd voor het realiseren van het beleidsuitgangspunt migratiesaldo nul. Het in ontwikkeling nemen van andere

locaties (inclusief de strategische ruimte het oog) in de periode tot 2015, waarbij substantiële uitbreiding van het aantal woningen plaatsvindt, is vanuit dit gezichtspunt derhalve ongewenst.

Actuele ontwikkelingen

Met de stichting Syndion en woningstichting Omnivera zijn gevorderde plannen om te komen tot een woonproject voor lichamelijk en verstandelijk beperkten in De Blauwe Zoom. Dit is een primeur voor onze gemeente en verdient zeker navolging, gelet op aantoonbare behoefte van inwoners of voormalige inwoners met een beperking die noodgedwongen momenteel elders in regio wonen. Ook met de stichting De Ark en zorgleverancier Philadelphia Zorg is de gemeente in gesprek met als doel het creëren van een woonproject voor mensen met een beperking.

Ook is het bijzonder interessant om te vermelden dat momenteel via een burgerinitiatief een particulier plan wordt ontwikkeld voor de vestiging van de eerste zorgboerderij voor mensen met een beperking in onze gemeente.

8.6 WELKE PRESTATIES MOETEN NOG GELEVERD WORDEN?

De interacties met de burgers, de maatschappelijke organisaties en de lokale professionals (al dan niet via de Wmo-adviesraad en de Professiegroep Wmo) hebben heel veel reacties opgeleverd. Voor een overzicht van alle reacties gebundeld per prestatieveld wordt korthedshalve verwezen naar **bijlage 3**.

Op deze plaats is het voor de noodzakelijke prestaties in de planperiode of op de langere termijn van belang dat de reacties worden vertaald in gebundelde activiteiten die thematisch gegroepeerd worden volgens de opzet van het collegeprogramma, zoals reeds hiervoor gehanteerd. Op deze wijze kan vervolgens duidelijk worden gemaakt welke prestaties noodzakelijk worden gevonden en nog niet zijn gepland in de programmabegroting. Tevens wordt voor dit prestatieveld belangrijk voorgenomen beleid benoemd als speerpunt. Tot slot treft u in **bijlage 4** het “Actieplan Welzijn, Wonen en Zorg” aan, waarin op deze terreinen ook prestatieafspraken zijn opgenomen. De prestatieafspraken uit het actieplan worden in hoofdstuk 11 als totale samenvatting met de prestaties en speerpunten uit dit beleidsplan gebundeld.

Een bouwende gemeente

Gevarieerde woonvormen

Er wordt aangedacht gevraagd voor meer differentiatie in het woningaanbod. Met name voor mensen met een beperking waaronder jongeren, volwassenen en ouderen dient op deze doelgroepen gerichte woningbouw plaats te vinden waarbij ook specifieke woonvormen met een zorgsteunpunt node worden gemist.

Uit de programmabegroting en de beschreven actuele ontwikkelingen blijkt dat er inmiddels enkele initiatieven zijn op het terrein van ‘experimentele’ woonvormen. In het Actieplan welzijn, wonen en zorg wordt ook nader ingegaan op deze materie. (**zie bijlage 9**).

Bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar

Verder wordt benadrukt dat de gemeente vooral een bereikbare, toegankelijke en bruikbare inrichting moeten hebben in de brede zin van het woord. Dit betekent een voor ouderen en mensen met een beperking geschikte openbare ruimte, woonomgeving, woningen, openbare gebouwen en winkelgebied. Dit betekent niet alleen blijvende aandacht hiervoor bij de bouw

en aanleg van dergelijke voorzieningen, maar ook het blijvend toetsen van bestaande voorzieningen aan de bereikbaarheids-, toegankelijkheids- en bruikbaarheidseisen (BTB-eisen). Ook de voortzetting van het toetsen in combinatie met de iconenregistratie in de gemeentegids wordt als zeer waardevol gezien voor alle mensen met een beperking. Op termijn kan wellicht aansluiting gezocht worden bij de uitvoering van buurt en wijkbeheer, zoals voorgesteld bij prestatieveld 1 in hoofdstuk 4. Per wijk kan met inzet van burgerinitiatieven regelmatig wijkschouwen worden gehouden, waarbij het Gehandicaptenplatform of de Wmo-Adviesraad een bijdrage kunnen leveren.

SPEERPUNT: BTB-eisen blijvend toepassen in combinatie met de iconenregistratie in de gemeentegids.

Een zorgzame gemeente

Welzijnsprogramma's nieuwe doelgroepen

Er wordt aandacht gevraagd voor sociaal culturele en educatieve activiteiten voor meer doelgroepen. Daarnaast wordt via het signalerend huisbezoek geconstateerd dat 20% van de 75-plussers weinig contacten hebben en 6% zichzelf eenzaam voelt. Tevens kampen ouderen in onze gemeente aanzienlijk meer met gezondheidsproblemen dan gemiddeld in de provincie.

De eerste twee opmerkingen zijn welzijnsvraagstukken. Er zal in ieder geval meer sociaal cultureel en educatief aanbod moeten komen voor nieuwe doelgroepen. Door het vestigen van nieuwe woongroepen voor mensen met een beperking dient daarvoor een welzijnsaanbod te worden ontwikkeld. Samen met de doelgroepen en de zorgverlenende instanties dient een welzijnsprogramma te worden ontwikkeld. De eenzaamheidsbestrijding onder hoogbejaarden is vaak een complex probleem. Veelal wil deze doelgroep om uiteenlopende redenen niet aan activiteiten meedoen waardoor geen nieuwe sociale contacten worden opgebouwd. Het probleem bestaat vaak als er geen partner (meer) is en alle ADL-verrichtingen in huis plaats vinden. Een fundamentele oplossing is de verhuizing naar een woonzorgcomplex, waar veel ADL-verrichtingen in groepsverband plaatsvinden. Omdat voor de woonzorgcomplexen de vraag vaak groter is dan het aanbod en de indicatienormen een verhuizing niet altijd mogelijk maken, is het bespreekbaar maken van experimentele vormen van groepswonen voor vitale ouderen een mogelijke optie.

De derde opmerking is primair een aangelegenheid voor gezondheidsbeleid en de caresector, maar voor de lange termijn kunnen woon- en welzijnsaspecten ook een preventieve rol spelen. Het is het samenspel van welzijn, wonen en zorg dat ervoor kan zorgen dat gezondheidsproblemen worden voorkomen en als deze problemen er zijn, de levensloopbestendigheid van onze gemeente ervoor kan zorgen dat deze doelgroep nog zo veel mogelijk zelfstandig kan blijven functioneren en maatschappelijke deelname mogelijk blijft. De doorontwikkeling van het beleid op de terreinen van welzijn, wonen en zorg komen in dit beleidsplan en het Actieplan welzijn, wonen en zorg voldoende aan bod.

NIEUWE PRESTATIE: bestaande aanbod sociaal culturele en educatieve activiteiten evalueren en voor nieuwe doelgroepen welzijnsprogramma's ontwikkelen.

Een mobiele gemeente

Normering en herkenbaarheid GPP

Aandacht wordt gevraagd voor een onderzoek naar de 50-meternorm van de aanwezige gehandicaptenparkeerplaatsen en de verbetering van de herkenbaarheid van de plaatsen door een duidelijke markering op het wegdek.

SPEERPUNT: onderzoek naar de juiste normering en herkenbaarheid van gehandicaptenparkeerplaatsen.

Overzicht prestaties en speerpunten prestatieveld 5

Nieuwe prestaties	Door wie	Wanneer gereed
voor nieuwe doelgroepen welzijnsprogramma's ontwikkelen	Gemeente/SKEW/IGO	2011
Speerpunten	Door wie	Wanneer gereed
BTB-eisen blijvend toepassen in combinatie met de iconenregistratie in de gemeentegids.	Gemeente/Gehandicaptenplatform	2009
normering en herkenbaarheid van gehandicaptenparkeerplaatsen.	Gemeente/ Gehandicaptenplatform	2009

HOOFDSTUK 9

PRESTATIEVELD 6: VOORZIENINGEN

Wettekst

Artikel 1

Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;

Artikel 4

Ter compensatie van de beperkingen die een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 4,5 en 6, ondervindt in zijn zelfredzaamheid en zijn maatschappelijke participatie, treft het college van burgemeester en wethouders voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning die hem in staat stellen:

- a. een huishouden te voeren
- b. zich te verplaatsen in en om de woning
- c. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel
- d. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan;

Bij het bepalen van de voorzieningen houdt het college van burgemeester en wethouders rekening met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager van de voorzieningen.

Toelichting wettekst

Doelgroep en doel

In de wet wordt onder “mensen met een beperking” verstaan: mensen met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische of anderszins chronische psychische aandoening of beperking, of een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap. Daarbij gaat het om de kenmerken van de persoon. Verlies van zelfstandigheid en een gebrek aan deelname aan het maatschappelijk verkeer, kan ook een gevolg zijn van problemen die iemand heeft in zijn relatie met anderen, met zijn sociale omgeving als gevolg van een “psychosociaal probleem”. Deze omschrijving is ruimer dan de definiëring van het begrip “gehandicapte” in de voormalige Wvg.

De voorzieningen

Het gaat om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Dat individuele gebruikskarakter van de voorziening betekent niet dat de gemeente het verlenen van die voorziening niet op collectieve wijze vorm kan geven. Een voorbeeld is het vervoer van gehandicapten door middel van gecombineerd openbaar taxivervoer waarop men een individueel beroep kan doen, in onze regio het collectief vraagafhankelijk openbaar vervoersysteem “De Molenhopper” genoemd. Of men toegang heeft tot een dergelijke voorziening hangt echter altijd af van de individuele kenmerken van de persoon met een beperking. De gemeente is, met uitzondering van de voorzieningen genoemd in de algemene maatregel van bestuur van artikel 4, geheel vrij om te bepalen welke concrete voorzieningen zij zal verlenen, en welke niet. Bijvoorbeeld woonvoorzieningen, sportrolstoelen, begeleiding bij zelfstandig wonen, dagbesteding voor ouderen, maaltijdvoorziening, sociale alarmering,

vervoersvoorzieningen, klussendiensten, algemeen maatschappelijk werk of vormen van psychosociale hulpverlening.

9.1 Omschrijving

In feite hoeft dit prestatieveld weinig toelichting. Het gaat om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Dat individuele gebruikskarakter van de voorziening betekent niet dat de gemeente het verlenen van die voorziening niet op collectieve wijze vorm kan geven.

9.2 Visie

De gemeente gaat binnen de wettelijke kaders en gemeentelijke regelgeving individueel voldoende adequate voorzieningen aanbieden, gericht op compensatie van beperkingen in de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Dit voorzover algemene voorzieningen geen adequate oplossing bieden. Een algemene voorziening is een voorziening die wordt geleverd op basis van directe beschikbaarheid, een beperkte toegangsbeoordeling en die een regelarme, snelle en adequate oplossing biedt voor de beperkingen die een persoon ondervindt.

Uitgangspunt voor het vaststellen van de beperkingen en de voorzieningen vormen de ICF-classificatie en het huidige verstrekkingenbeleid onder de Wet voorzieningen gehandicapten. Bij de invoering van de wet wordt het landelijk overgangsprotocol gehanteerd met als doel een zo soepel mogelijke overgang voor de zorgontvangers met zo min mogelijk consequenties.

Onder hoofdstuk 3, Uitgangspunten Gemeentelijke Visie zijn de algemene uitgangspunten voor de gemeentelijke visie geformuleerd. Een aantal daarvan worden in het kader van dit prestatieveld nader toegelicht, te weten:

Collectief waar mogelijk, individueel waar nodig

Het kan mogelijk zijn om via een collectieve voorziening waarop individueel een beroep kan worden gedaan, beperkingen te compenseren. Waar dat mogelijk is hebben collectieve voorzieningen de voorkeur. De individuele situatie van de zorgvrager is bepalend voor de vraag of een collectieve voorziening een adequate oplossing is voor de geconstateerde gebreken. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling van de wetgever geweest om met de opname van de compensatieplicht in de wet het aanbieden van collectieve voorzieningen te belemmeren. Een goed voorbeeld daarvan is het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer, de Molenhopper. Deze heeft de voorkeur boven individuele voorzieningen. Er zal nadere invulling moeten worden gegeven aan de vraag welke voorzieningen voorliggend zijn.

De vraag van de burger staat centraal

De vraag van de burger dient integraal benaderd te worden. Dit betekent dat de individuele situatie uitgangspunt is en dat de voorzieningen in samenhang worden aangeboden ter compensatie van beperkingen. Het lokaal loket in de vorm van het regelloket vervult hierin een centrale rol. De cliënt centraal betekent ook dat indicatieprocessen zo snel en efficiënt als mogelijk worden georganiseerd, waarbij afstemming met andere organisaties (waaronder het CIZ die indicatie voor AWBZ-zorg stelt) van groot belang wordt geacht.

Ten aanzien van de indicering is het Protocol Huishoudelijke Verzorging en het protocol Gebruikelijke Zorg overgenomen. In het nieuwe verstrekkingboek (versie 2007) is praktisch uitgewerkt onder welke voorwaarden een beroep kan worden gedaan op individuele verstrekkingen in het kader van de Wmo.

Keuzevrijheid voor de burger

Uitgangspunt van de wet is dat de aanvrager de keuze geboden moet worden tussen meerdere aanbieders van voorzieningen in geval van zorg en voorzieningen in natura en een persoonsgebonden budget.

Bij de aanbesteding van hulp bij het huishouden is met dit principe rekening gehouden. Er zijn 15 zorgaanbieders geselecteerd. In het bestek en de daarbij aansluitende raamovereenkomsten en werkafspraken met de zorgaanbieders zijn de beleidsuitgangspunten uitgewerkt. Het betreft dan ondermeer levering in het gehele gebied, leveren volgens kwaliteitsnormen en periodieke verantwoording.

Naast de keuzevrijheid voor zorg in natura is wettelijk ook de mogelijkheid voor een Persoongebonden Budget (pgb) geregeld.

Burger vanaf het begin betrekken bij beleid

In samenspraak met belanghebbende organisaties wordt het verstrekkingenbeleid waar nodig verder ontwikkeld.

Inclusief beleid waar mogelijk, exclusief waar het niet anders kan

De gemeente streeft naar integrale beleidsbenadering en optimale afstemming van de voorzieningen op het terrein van welzijn, wonen en zorg.

Uitgangspunt is dat alle burgers op een volwaardige en zelfstandige wijze kunnen deelnemen aan de samenleving.

Marktwerking maar niet ten koste van alles

Kwaliteit, continuïteit, vraaggerichtheid en klantvriendelijkheid zijn o.a. belangrijke uitgangspunten bij de aanbestedingen. Ten aanzien van aanbesteding van hulp bij het huishouden en gehandicaptenvoorzieningen zullen in de tussentijdse evaluaties, de eventuele verlenging van de gunningen en de nieuwe bestekken, in overleg met de gemeentelijke participatieorganen, nadrukkelijk deze en andere elementen meegenomen worden. Bij nieuwe aanbesteding is het uitgangspunt de economisch meest voordelige inschrijving, dat wil zeggen dat gegund wordt op beste prijs/kwaliteit-verhouding.

Invulling regierol varieert per prestatieveld

De gemeente dient met name bij het aanbieden van zorg en voorzieningen in natura de kwaliteitscriteria te bepalen en te bewaken. Het lokaal Wmo-loket vervult een belangrijke functie bij het toewijzen van zorg en voorzieningen en het bewaken van het gebruik en de kwaliteit. Daarnaast dienen met de indicerende instelling(en) goede afspraken gemaakt en bewaakt te worden. Het niveau van de vereiste zorg of voorzieningen dient concreet aangegeven te worden.

De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten

Via de eigen bijdrage regeling wordt met toepassing van een inkomenstoets de hoogte van de eigen bijdrage bepaald. Omdat op de rijksbudgetten voor hulp bij het huishouden reeds een korting is toegepast tot het niveau van de huidige eigen bijdragen, kan het niet anders dan dat er ook door de gemeenten een eigen bijdrage wordt opgelegd. De hoogte van de eigen bijdrage ligt vast in nog op te stellen Financieel Besluit. Hierbij vindt afstemming plaats met het gemeentelijk minimabeleid, zoals dat wordt uitgevoerd door de Regionale Sociale Dienst. Voor eigen bijdragen geldt het uitgangspunt dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

Lokale autonomie, regionale samenwerking waar mogelijk

Op het gebied van het Beleidsplan, Verordening en Verstrekkingenboek, de aanbesteding/inkoop, indicatiestelling en uitvoeringsorganisatie wordt regionaal samengewerkt. Gemeenten blijven echter individueel zelfstandig verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de Wmo. Streven is een zo gelijkkluidend mogelijk beleid t.a.v. individuele verstrekkingen, wellicht met beperkte lokale beleidsverschillen.

De zorgvraag is leidend, maar deze vindt zijn beperking in de beschikbare financiën voorzover het geen compensatieplicht betreft

Uitgangspunt dient een goede uitvoering van de Wmo te zijn met adequate voorzieningen voor inwoners met beperkingen. De financiële middelen die beschikbaar zijn, zijn echter niet onbeperkt. De budgettaire mogelijkheden van de gemeente zijn dan ook medebepalend voor het niveau van de voorzieningen. Afhankelijk van de ontwikkeling van de uitgaven ten opzichte van de beschikbare budgetten kan op termijn de noodzaak ontstaan om het verstrekkingenbeleid en/of de eigenbijdrageregeling te heroverwegen. Daarbij dient uiteraard de wettelijke compensatieplicht in stand te blijven.

9.3 Doelstellingen

Het binnen de wettelijke en financiële mogelijkheden verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer. De zorgvrager zijn tevreden over de verleende voorzieningen en de kwaliteit van deze voorzieningen.

9.4 Regionaal en lokaal beleid

Er is in 2006 middels regionale samenwerking een Wmo-verordening ontworpen en nadien lokaal door de gemeenteraad vastgesteld. Ter uitwerking van de verordening zijn tevens een (financieel) Besluit maatschappelijke ondersteuning en Beleidsregels door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld. In het besluit worden ondermeer de financiële hoogte van verstrekkingen en de eigen bijdrage vermeld. In de beleidsregels is een verder verfijning van het beleid opgenomen, voorheen ook wel het verstrekkingenboek genoemd.

Zoals ook in hoofdstuk 6 wordt aangegeven, is in 2006 ook de lokettenstructuur en in het algemeen de organisatie voor het verstrekken van voorzieningen Wmo-proof gemaakt. Wij zijn gaan samenwerken met een uitvoeringsorganisatie in Giessenlanden en de IGO-activiteiten zijn uitgebreid met Wmo-taken.

Naast het lokale bestel aan voorzieningen zijn er ook de in de regio beschikbaar zijnde voorzieningen zoals de maatschappelijke opvang en het verslavingsbeleid. Deze voorzieningen komen verder aan de orde in hoofdstuk 10 bij de prestatievelden 7,8 en 9.

Tot slot kunnen nog de samenhangende beleidsvelden Wet werk en bijstand en de Wet Sociale werkvoorziening genoemd worden.

Wet Werk en Bijstand.

De Wet Werk en Bijstand streeft ernaar om mensen die hun baan verloren hebben, terug te leiden naar werk door middel van het aanbieden van een re-integratietraject of een traject van sociale activering. Daarnaast biedt de Wet Werk en Bijstand ook bijzondere bijstand om de deelname aan sportieve, culturele, sociaal-culturele en educatieve activiteiten mogelijk te maken. Denk bijv. aan financiële voorzieningen voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten.

De inkomensondersteuning en regeling schuldhulpverlening van de Regionale Sociale Dienst zijn ervoor bedoeld om kwetsbare burgers zodanig te ondersteunen dat zij niet in een sociaal isolement raken en daardoor de aansluiting met het maatschappelijk verkeer kunnen behouden.

Daarmee heeft de uitvoering van de Wwb uitdrukkelijk raakvlak met de doelstellingen van de Wmo en is afstemming wenselijk.

Wet sociale werkvoorziening.

Als een gewone baan door een arbeidshandicap te hoog gegrepen is, kan iemand via de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) hulp krijgen bij het vinden van een baan die past bij zijn of haar mogelijkheden en beperkingen. Bij voorkeur bij een gewoon bedrijf met ondersteuning van een begeleider, als dat niet mogelijk is bij een bedrijf in de sociale werkvoorziening (i.c. Avelingen Groep Gorinchem).

De Wsw wordt gemoderniseerd. In 2005 is de indicatiestelling inmiddels overgedragen aan het CWI. Per 1 januari 2008 is de wet gewijzigd. Deze wijziging geeft de gemeente meer verantwoordelijkheid.

Wij vinden het belangrijk om het Wsw-beleid te bezien in samenhang met ons Wwb- en Wmo-beleid. Dit zorgt ervoor de mogelijkheden van de Avelingen Groep beter te benutten.

NIEUWE PRESTATIE: het voorzieningenbestel beter op elkaar afstemmen door de samenhang van de beleidsvelden Wmo, Wwb en Wsw te versterken

9.5 Lokaal beleid

Collegeprogramma 2006-2010

De volgende passages uit het collegeprogramma zijn relevant voor dit hoofdstuk.

Een zorgzame gemeente

Ook de inwoners die extra zorg nodig hebben, verdienen de aandacht bij het besturen van deze gemeente. Met aandacht voor en solidariteit met sociaal zwakkeren en kwetsbaren in onze gemeente, wordt gestreefd om iedereen zo optimaal mogelijk mee te kunnen laten doen in onze gemeenschap.

- De WMO wordt efficiënt ingevoerd. De financiële beheersbaarheid vormt een belangrijk uitgangspunt. De invoering van de WMO wordt lokaal en regionaal voorbereid. Bijzondere aandacht wordt geschonken aan open eindereregelingen, zoals inmiddels ook op landelijk niveau gebeurt. Dit probleem wordt ervaren als een continue inbreuk op de financiële factor van de gemeente.

Programmabegroting 2008-2011

De volgende passages uit de programmabegroting zijn relevant voor dit hoofdstuk.

Maatschappelijke ondersteuning

In een lokaal door de raad vast te stellen vierjarig beleidsplan dienen de prestatievelden aan de orde te komen en waar nodig beleidsvorming plaats te vinden. Dit traject is in feite een voortzetting c.q. een actualisatie van de bestaande Integrale nota ouderen- en gehandicaptenbeleid 2001-2006. Tevens kan hiervoor gebruik worden gemaakt van het lokale actieplan wonen, zorg en welzijn, gebaseerd op het Pact van Bleskensgraaf.

Duidelijk is dat de in het collegeprogramma genoemde uitbreiding woonzorgzones en het ondersteunen van vrijwilligerswerk en mantelzorg speerpunten in het WMO beleid zullen zijn.

De burgerparticipatie in de vorm van een WMO adviesraad (in oprichting) dient geformaliseerd te worden in een juridische vorm en verankering in een verordening burgerparticipatie.

Daarnaast dienen de onderliggende beleidsdocumenten, een verordening, een besluit en gedetailleerde beleidsregels, die in 2006 onder grote tijdsdruk zijn vastgesteld, verder te worden uitgewerkt en te

worden aangepast op basis van de operationele ervaringen. Daarbij zal nadrukkelijk de in het collegeprogramma opgenomen wens van een efficiënte uitvoering van de WMO aan de orde komen. Naast de tot stand gekomen inhoudelijke en beleidsmatige samenwerking met de zeven AV-gemeenten en de inhoudelijke coördinatie- en backofficefunctie door de gemeente Giessenlanden is ook een bedrijfsmatige samenwerking voor de operationele WMO met Gorinchem in voorbereiding. Beide samenwerkingsvormen worden op elkaar afgestemd.

Dit alles vindt plaats via het vierjaarlijks beleidsplan WMO, waarbij jaarlijks door middel van burgerparticipatie wordt geëvalueerd en horizontaal wordt verantwoord.

9.6 WELKE PRESTATIES MOETEN NOG GELEVERD WORDEN?

De interacties met de burgers, de maatschappelijke organisaties en de lokale professionals (al dan niet via de Wmo-adviesraad en de Professiegroep Wmo) hebben heel veel reacties opgeleverd. Voor een overzicht van alle reacties gebundeld per prestatieveld wordt kortheidshalve verwezen naar **bijlage 3**.

Op deze plaats is het voor de noodzakelijke prestaties in de planperiode of op de langere termijn van belang dat de reacties worden vertaald in gebundelde activiteiten die thematisch gegroepeerd worden volgens de opzet van het collegeprogramma, zoals reeds hiervoor gehanteerd. Op deze wijze kan vervolgens duidelijk worden gemaakt welke prestaties noodzakelijk worden gevonden en nog niet zijn gepland in de programmabegroting. Tevens wordt voor dit prestatieveld belangrijk voorgenomen beleid benoemd als speerpunt. Tot slot treft u in **bijlage 4** het “Actieplan Welzijn, Wonen en Zorg” aan, waarin op deze terreinen ook prestatieafspraken zijn opgenomen. De prestatieafspraken uit het actieplan worden in hoofdstuk 11 als totale samenvatting met de prestaties en speerpunten uit dit beleidsplan gebundeld.

Klanttevredenheid

De reacties uit de gemeente zijn zeer beperkt voor dit hoofdstuk, omdat dit prestatieveld zo nadrukkelijk aan de orde is geweest voor de inwerkingtreding van de Wmo op 1-1-2007.

Er is de suggestie gedaan om de gebruikers van voorzieningen en diensten (zoals van Tafeltje Dekje) meer te betrekken bij het beleid.

In principe moeten de uitkomsten van klanttevredenheidsonderzoeken regelmatig deel uitmaken van beleidsevaluaties. Dit gebeurt nog te beperkt, omdat het vaak veel tijd kost. Maar in het kader van de Wmo zijn dergelijke onderzoeken in ieder geval noodzakelijk voor de door de gemeente verstrekte voorzieningen. Regionaal werkende professionele organisaties werken doorgaans ook met dergelijke onderzoeken. Bovendien zijn de contractanten voor woningaanpassingen, vervoersvoorzieningen en Hulp bij het Huishouden met de gemeente overeengekomen om regelmatig klanttevredenheidsonderzoek uit te voeren en communiceren met de gemeente. Gestreefd moet worden naar klanttevredenheidsonderzoeken voor alle door de gemeente (mede)gefinancierde voorzieningen.

NIEUWE PRESTATIE: streven naar regelmatig klanttevredenheidsonderzoek voor alle door de gemeente (mede)gefinancierde voorzieningen.

Maaltijdbezorging zonder overheidsdeelname

Een tweede opmerking is dat de maaltijdvoorziening van de stichting SKEW met de vrijwillige bezorgers te zwaar belast wordt.

Het toenemend aantal afnemers maakt dat de route steeds intensiever wordt voor de vrijwilligers. Bovendien nemen de administratieve handelingen daardoor ook toe. Voor dit laatste wordt ook door de leverende tehuizen steeds meer automatisering gebruikt. Maar het toenemend aantal wijzigingen gebeurt veelal telefonisch. In 2008 wordt in ieder geval de

koelversmaaltijd geïntroduceerd. Strenger wordende regelgeving over de bezorgde maaltijdtemperatuur, de stijgende kosten van warm uitgebrachte maaltijden en de behoefte aan keuzevrijheid (moment van gebruik) hebben ertoe geleid dat naast warme maaltijden ook koelvers zal worden aangeboden. Een belangrijk ander voordeel van koelvers is de flexibele mogelijkheden van bezorging, waardoor de druk op organisatie en vrijwillige bezorgers aanzienlijk wordt verminderd. Een andere belangrijke ontwikkeling op het terrein van maaltijdvoorziening in het algemeen is dat de betrokkenheid van en financiering door de gemeente steeds minder relevant wordt doordat steeds meer marktpartijen maaltijden zijn gaan aanbieden. Primair is overheidsbemoeienis van belang indien er voor kwetsbare burgers onvoldoende voorzieningen voorhanden zijn. In de loop der tijd zijn er echter voldoende aanbieders van vooral koelversmaaltijden gekomen, waaronder de Rivas Zorggroep, de lokale woonzorgcentra en de supermarkten. Woonzorgcentrum De Lange Wei is met haar productie nog volledig gericht op warme maaltijden. Voorts kunnen deze aanbieders concurreren met de gesubsidieerde maaltijdprijs van Tafeltje Dekje. Om de continuïteit van de bediening van de bestaande 140 afnemers van de gesubsidieerde maaltijdvoorziening te waarborgen, dient overleg te worden gestart met de marktpartijen om de organisatie van de uitbrengmaaltijden over te hevelen. Het is voor een marktpartij interessant om vaste klanten te krijgen voor de afzet van hun overige producten.

NIEUWE PRESTATIE: in overleg met de woonzorgcentra Waardeburch en De Lange Wei de continuïteit van de maaltijdbezorging zonder overheidsdeelname waarborgen.

Sociale alarmering

Wat betreft zogenaamd flankerend ouderenbeleid en aanbod van marktpartijen kan een parallel worden getrokken naar de ouderenalarmering. Er bestaat AWBZ-gefinancierde alarmering met een medische indicatie en alarmering met een sociale indicatie voor ouderen die niet voor een medische indicatie in aanmerking komen. De alarmering met een sociale indicatie is voortgekomen uit het flankerend ouderenbeleid van gemeenten. Veelal wordt deze alarmering door zorgaanbieders verstrekt, waarbij gemeenten nog een bijdrage in de kosten verlenen. Nadat wij als gemeente in de jaren 80 zelf de apparatuur met behulp van vrijwilligers hebben geëxploiteerd, is deze dienstverlening eind jaren 80 overgeheveld naar de Rivas Zorggroep. Onderdeel van de overheveling was een gemeentelijke bijdrage in de aansluitkosten van de apparatuur van € 59,00 per aansluiting. Inmiddels wordt deze dienstverlening door diverse zorgaanbieders aangeboden en wordt terecht aangegeven dat sprake is van oneerlijke concurrentie omdat alleen met de Rivas Zorggroep de gemeente een subsidierelatie heeft. Ook bij deze dienstverlening kan gesteld worden dat er voldoende aanbod is van marktpartijen en overheidsbemoeienis en financiering niet meer nodig is. Ouderen die afhankelijk zijn van dergelijke dienstverlening en een inkomen op bijstandniveau hebben, kunnen altijd een beroep doen op de Regionale sociale dienst. Derhalve kan de bijdrageverlening voor alarmering op sociale indicatie aan de Rivas Zorggroep worden beëindigd.

NIEUWE PRESTATIE: de bijdrageverlening voor alarmering op sociale indicatie aan de Rivas Zorggroep beëindigen.

Overzicht prestaties en speerpunten prestatievelid 6

Nieuwe prestaties	Door wie	Wanneer gereed
Afstemming Wmo, wwb en Wsw	Gemeente/RSD/Avelingengroep	2011
Regelmatig klanttevredenheidsonderzoek	Gemeente/gefinancierde instellingen	2009

Continuïteit maaltijdbezorging en sociale alarmering waarborgen zonder overheidsdeelname	Gemeente/SKEW/Rivas Zorggroep	2009
--	-------------------------------	------

HOOFDSTUK 10

PRESTATIEVELDEN 7, 8 EN 9: BIEDEN VAN MAATSCHAPPELIJKE OPVANG, BEVORDEREN OPENBARE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG, BEVORDEREN VERSLAVINGSBELEID

Wettekst

- het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd
- het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen
- het bevorderen van verslavingsbeleid

Toelichting wettekst

Maatschappelijke opvang (PV 7)

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Vrouwenopvang (PV 7)

Onder vrouwenopvang wordt begrepen het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld en het beleid ter bestrijding van huiselijk geweld.

OGGz (PV 8)

Onder het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) wordt nagenoeg hetzelfde verstaan als hetgeen in de Wet collectieve preventie volksgezondheid nu hieronder wordt verstaan. Te weten: het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Het bieden van psychosociale hulp bij rampen wordt niet in de Wmo ondergebracht. Dit desbetreffende deelgebied is daarom expliciet uitgezonderd van het begrip openbare geestelijke gezondheidszorg in de Wmo.

Ambulante verslavingszorg (PV 9)

Ambulante verslavingszorg doelt op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding van overlast door verslaving.

10.1 Dordrecht: centrumgemeente

Dordrecht was al verantwoordelijk voor de regionale uitvoering van maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, bestrijding van huiselijk geweld en verslavingsbeleid. Met de invoering van de Wmo in 2007 is daar Openbare geestelijke gezondheidszorg bijgekomen.

Dordrecht is als centrumgemeente hét bevoegd gezag voor de prestatievelden 7, 8 en 9. Vanuit die verantwoordelijkheid heeft de gemeente Dordrecht een eigen meerjarenbeleidsplan opgesteld voor de gehele regio Zuid-Holland Zuid. De regiogemeenten zijn in de gelegenheid gesteld een advies uit te brengen en hiervan is in regionaal verband en via de afzonderlijke colleges, gehoord de Wmo-adviesraad, gebruik gemaakt.

Wij hebben centrumgemeente Dordrecht o.a. gewezen op het belang van spreiding van zorgaanbod en voorzieningenaanbod en gevraagd zich (meer dan nu) open te stellen voor de lokale en (sub)regionale behoeften.

Het Dordtse beleidsplan “Zorg voor elkaar; Plan maatschappelijke zorg Zuid-Holland Zuid 2008-2010, regionaal kompas 2008-2014” is als **bijlage 5** onderdeel van dit lokaal beleidsplan.

10.2 Lokaal beleid

De gemeente Hardinxveld-Giessendam beschikt met de invoering van de Wmo over een beperkt budget voor Collectieve Preventie Geestelijke Gezondheidszorg. Dit budget bedroeg in 2007 € 8.862 per jaar en maakt vanaf 2008 integraal en ontschot onderdeel uit van het totaal Wmo-budget.

Wij hebben het voornemen om deze middelen regionaal in te zetten voor het Uitvoeringsprogramma Preventie van depressies in Zuid-Holland zuid. Dit programma wordt uitgevoerd door GGD Zhz in samenwerking met o.a. de Rivas Zorggroep en De Grote Rivieren.

Voor onze gemeente wordt sterk ingezet op de doelgroepen jeugd en ouderen. Voor deze doelgroepen wordt een regionaal basispakket uitgewerkt op de volgende elementen:

- Kennis verhogen door voorlichting en bewustwording;
- Sociale omgeving versterken door signalering en advies.

Het uitvoeringsprogramma depressiepreventie heeft een sterke relatie met andere programma's van het lokaal gezondheidsbeleid (o.a. alcohol) en met prestatievelden zeven, acht en negen (kwetsbare groepen) van de WMO. Daarnaast heeft het programma sterke relaties met de jeugdgezondheidszorg (epidemiologie /vroegsignalering/doorverwijzing).

Huiselijk Geweld

Huiselijk Geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd. Onder geweld wordt de aantasting van de persoonlijke integriteit verstaan met daarbij een onderscheid tussen psychisch (waaronder belaging) en lichamelijk (waaronder seksueel) geweld. De huiselijke kring van het slachtoffer bestaat uit (ex) partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. het begrip 'huiselijk geweld' betreft hier de relatie tussen dader en slachtoffer en niet de lokatie.

De centrumgemeente Dordrecht is verantwoordelijk voor het beleid en de voorzieningen Maatschappelijke Zorg, inclusief bestrijding van Huiselijk Geweld. De regiogemeenten zijn verantwoordelijk voor de samenhang van dit beleid met de overige prestatievelden, specifiek gericht op informatie en ondersteuning en op jeugd, ouderen, gezondheid, leefbaarheid en veiligheid.

De gemeente is onder andere verantwoordelijk voor:

- het benoemen van Huiselijk Geweld als thema in relevante beleidsplannen;
- het bevorderen van de meldingsbereidheid onder de bevolking en de professionals door bekendheid te geven aan de bestaande aanpak Huiselijk Geweld en uit te dragen dat Huiselijk Geweld niet geaccepteerd wordt in de samenleving en een strafbaar feit is;
- het bevorderen van de bekendheid onder de bevolking en de professionals van de meldstructuur van het Meldpunt Zorg en Overlast (ZO) / Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en de lokale zorgnetwerken;
- het uitvoeren van het tijdelijk huisverbod.

Overzicht prestaties en speerpunten prestatieveld 7,8,9

Speerpunten	Door wie	Wanneer gereed
Preventie van depressie jeugd/ouderen	GGD ZHZ	2009
Preventie huiselijk geweld	Gemeente, GGD ZHZ, politie	2009

HOOFDSTUK 11

SAMENVATTING NIEUWE PRESTATIES EN SPEERPUNTEN PER PRESTATIEVELD (incl. Actieplan welzijn, wonen en zorg)

Hierna treft u een samenvatting van alle in dit beleidsplan voorgestelde nieuwe prestaties en van belang zijnde speerpunten uit de bestaande beleidsbegroting per prestatievelde van de Wmo. Daarbij zijn tevens de meest relevante prestaties uit het in bijlage 4 opgenomen Actieplan welzijn, wonen en zorg meegenomen, zodat een totaaloverzicht ontstaat welke beleidsactiviteiten de komende vier jaar per prestatievelde aan de orde zijn. Hierdoor is in een oogopslag te zien wat onze gemeente in de periode 2008-2011 aanvullend op bestaand beleid onderneemt op de betreffende prestatievelde van de Wmo als resultante van het voorafgaande interactieve proces met de lokale burgers, maatschappelijke organisaties, professionals, raadsleden, collegeleden en ambtenaren.

Prestatieveld 1: sociale samenhang en leefbaarheid

Nieuwe prestaties	Door wie	Wanneer gereed
onderzoek naar mogelijke introductie van wijkgerichte burgerparticipatie	Gemeente en burgers	Eind 2009
Onderzoek combifunctie school, sport en cultuur	Gemeente en onderwijs, sport en cultuur	Eind 2009
Speerpunten	Door wie	Wanneer gereed
Ontwikkeling concreet plan voor multifunctionele accommodatie	Gemeente en betrokken organisaties	Eind 2008
Evaluatie ambulante jongerenwerk met intentie structurele beleidsaanbeveling	Gemeente/SKEW	Eind 2008
pilotproject SUS-wachten in het uitgaansgebied	Gemeente/politie	Eind 2008

Prestatieveld 2: preventieve voorzieningen voor jeugdigen

Speerpunt	Door wie	Wanneer gereed
Beleidsvorming en realisatie Centrum Jeugd en Gezin	Gemeente	Eind 2008

Prestatieveld 3: informatie, advies en cliëntondersteuning

Nieuwe prestaties	Door wie	Wanneer gereed
ketensamenwerking en afstemming bewerkstellingen tussen IGO, MEE, De Grote Rivieren, Rivas Zorggroep en DMW	Gemeente en IGO	2010

Prestatieveld 4: ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers

Nieuwe prestaties	Door wie	Wanneer gereed
via een regionale beleidsaanpak komen tot een lokale lange termijnvisie voor vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning	AV-gemeenten, gemeente	Eind 2009
in regionaal verband verder vormgeven aan projecten gericht op jeugd-vrijwilligerswerk	AV-gemeenten, JSO	Eind 2010
participatiebudget in gemeentefonds bestemmen voor maatschappelijke stages en vrijwilligersbeleid	Gemeente	2008
vrijwilligersorganisaties op terrein van welzijn en zorg betrekken bij ontwikkeling digitale sociale kaart en ketensamenwerking	Gemeente, IGO	2009
Speerpunten	Door wie	Wanneer gereed
nieuwe productieafspraken maken met de IGO en MEE voor vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning	Gemeente, IGO en MEE	Eind 2008

Prestatieveld 5: bevorderen deelname aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig functioneren

Nieuwe prestaties	Door wie	Wanneer gereed
voor nieuwe doelgroepen welzijnsprogramma's ontwikkelen	Gemeente/SKEW/IGO	2011
Speerpunten	Door wie	Wanneer gereed
BTB-eisen blijvend toepassen in combinatie met de iconenregistratie in de gemeentegids.	Gemeente/Gehandicaptenplatform	2009
normering en herkenbaarheid van gehandicaptenparkeerplaatsen.	Gemeente/ Gehandicaptenplatform	2009

Prestatieveld 6: voorzieningen

Nieuwe prestaties	Door wie	Wanneer gereed
Afstemming Wmo, wwb en Wsw	Gemeente/RSD/Avelingengroep	2011
Regelmatig klanttevredenheidsonderzoek	Gemeente/gefinancierde instellingen	2009
Continuïteit maaltijdbezorging en sociale alarmering waarborgen zonder overheidsdeelname	Gemeente/SKEW/Rivas Zorggroep	2009

Prestatievelden 7, 8 en 9: bieden van maatschappelijke opvang, bevorderen openbare geestelijke gezondheidszorg, bevorderen verslavingsbeleid

Speerpunten	Door wie	Wanneer gereed
Preventie van depressie jeugd/ouderen	GGD ZHZ	2009
Preventie huiselijk geweld	Gemeente, GGD ZHZ, politie	2009

BIJLAGE 1 Begrippenlijst

ADL

Algemene dagelijkse levensverrichtingen, zoals opstaan, wassen, eten bereiden, schoonmaken.

AWBZ

De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is een volksverzekering die iedere Nederlander tegen onverzekerbare risico's verzekert zoals langdurige chronische zorg.

Civil society

Een samenleving waarin men zorgt voor zichzelf en voor elkaar. Het gaat hierbij om de balans in de verantwoordelijkheden van de overheid en van de burgers/ zorgzame samenleving.

CIZ

Het Centrum Indicatiestelling Zorg (voorheen RIO) is verantwoordelijk voor de indicatiestelling binnen de AWBZ. Het CIZ beoordeelt objectief en onafhankelijk of iemand recht heeft op AWBZ-zorg.

CVV

Collectief Vraagafhankelijk Vervoer, zoals in deze regio de “Molenhopper”, die ook openbaar te gebruiken is door niet-Wmo-geïndiceerden. De “Drechthopper” en “Sliedrechthopper” zijn bijvoorbeeld gesloten CVV-systemen uitsluitend voor ouderen en gehandicapten.

Enkelvoudige huishoudelijke verzorging

Enkelvoudige huishoudelijke verzorging is huishoudelijke verzorging die niet geïndiceerd is in combinatie met andere AWBZ-functies. Mensen met een indicatie voor enkelvoudige huishoudelijke verzorging hebben dus alléén een indicatie voor huishoudelijke verzorging. Dit wordt ook wel huishoudelijke hulp genoemd. Het gaat dus in principe om schoonmaakwerkzaamheden en bijvoorbeeld kleine boodschappen. De alphahulp is de goedkoopste vorm voor enkelvoudige huishoudelijke verzorging, ook wel HH1 genoemd.

Horizontale verantwoording

Horizontalisering houdt in dat de gemeente verantwoording aflegt aan de burgers en de gemeenteraad. Bij verticale verantwoording legt de gemeente (ook) verantwoording af aan het rijk.

Inclusief beleid

Inclusief beleid is beleid dat rekening houdt met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van mensen. Resultaat is dat algemene voorzieningen ook beschikbaar zijn voor mensen met een beperking. Het doel van inclusief beleid is dat mensen met beperkingen vanzelfsprekend op een gelijkwaardige manier kunnen deelnemen aan alle aspecten van het maatschappelijke leven

Informele zorg

Mantelzorg en vrijwilligerszorg samen wordt aangeduid als ‘informele zorg’.

JPT

Jeugd Preventie Team

ICF-classificatie

International Classification of Functioning, Disability and Health

een begrippenstelsel, waarmee het mogelijk is het functioneren van mensen - en de eventuele problemen die zij in het functioneren ervaren - eenduidig te beschrijven vanuit drie verschillende dimensies + externe factoren.

IGO

Instelling Gecoördineerd Ouderenwerk, Servicepunt voor Welzijn, Wonen en Zorg, tevens in onze gemeente het Wmo-loket buiten het gemeentehuis.

ISV

Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing. Een subsidie van rijk en provincie om de kwaliteit van de woon- en leefomgeving in steden en dorpen te verbeteren.

KCP

Klantcontactpunt, het loket van de gemeente Gorinchem.

Mantelzorg

Onder mantelzorg wordt verstaan: 'de langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de bestaande sociale relatie (familie, vrienden etc.)'.

MEE

Voorheen: de sociaal pedagogische dienst (SPD). MEE levert onder meer informatie, advies, cliëntondersteuning aan mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking en biedt vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning in het informele zorgcircuit in samenwerking met de lokale loketten (IGO).

Meervoudige huishoudelijke verzorging

Bij mensen die naast de indicatie voor huishoudelijke verzorging ook een indicatie hebben voor een andere AWBZ-functie -zoals persoonlijke verzorging, ondersteunende en activerende begeleiding of verblijf- heet de huishoudelijke verzorging 'meervoudig'.

MD-team

Multi Disciplinair Team, een team met verschillende deskundigheden die casuïstiek een probleemsituatie bespreken en integrale oplossingen bedenken.

Openbare Geestelijke GezondheidsZorg (OGGZ)

Het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de OGGZ, het bereiken en begeleiding van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreigende crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de OGGZ. De wettelijk omschreven taak voor gemeenten op het terrein van de OGGZ gaat over van de WCPV naar de Wmo. De middelen hiervoor zitten in het gemeentefonds.

Persoonsgebonden budget (pgb)

Met een persoonsgebonden budget krijgt de cliënt een voorschot van de gemeente (Wmo-voorzieningen) en/of het zorgkantoor (AWBZ-voorzieningen) waarmee hij zelf zijn geïndiceerde zorg en voorzieningen kan inkopen.

Prestatievelden

De Wmo maakt gemeenten verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning. Deze maatschappelijke ondersteuning wordt omschreven in negen prestatievelden of beleidsterreinen.

RBL

Regionaal Bureau Leerplicht

Respijtzorg

De tijdelijke overname van zorg door vrijwilliger of professionele hulpverlener om de mantelzorger even vrijaf te geven.

SMART

‘SMART’ staat voor: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden. Dit is een afkorting waarin criteria verwerkt zijn waaraan uitvoering van beleid moet voldoen.

Startkwalificatie

Diploma Havo, Vwo of 2 jaar MBO.

Vrijwilligerswerk

Werk dat in enig georganiseerd verband onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving.

Vrijwilligerszorg

Vrijwilligerszorg is de praktische, sociale en emotionele ondersteuning gedurende een relatief lange periode van mensen met een langdurige ziekte of handicap en van hun naasten.

WCPV

De Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid geeft gemeenten de taak preventief beleid op volksgezondheid te voeren. De gemeente is verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van collectieve preventietaken. De gemeente zorgt ook voor continuïteit, samenhang en afstemming binnen de collectieve preventie en de curatieve zorg. Gemeenten leggen hun preventieve gezondheidsbeleid eens in de vier jaar vast in een nota.

Wmo

Wet maatschappelijke ondersteuning, per 1-1-2007 van kracht geworden.

Wvg

De Wet voorzieningen gehandicapten is de voorloper van het voorzieningendeel in de Wmo, waarin de verstrekking door gemeenten van rolstoelen, woon- en vervoersvoorzieningen aan mensen met een beperking werd geregeld.

WWB

Wet Werk en Bijstand. Deze wet is ingegaan op 1 januari 2004 als opvolger van de Algemene bijstandswet (Abw). De WWB neemt ook de plaats in van wet- en regelgeving op het gebied van gesubsidieerde arbeid. Centraal thema van de WWB is ‘werk boven inkomen’.

Zorg in natura

Bij zorg in natura krijgt de cliënt de zorg die nodig is van een zorgaanbieder op basis van een indicatiebesluit.

Zorgkantoor

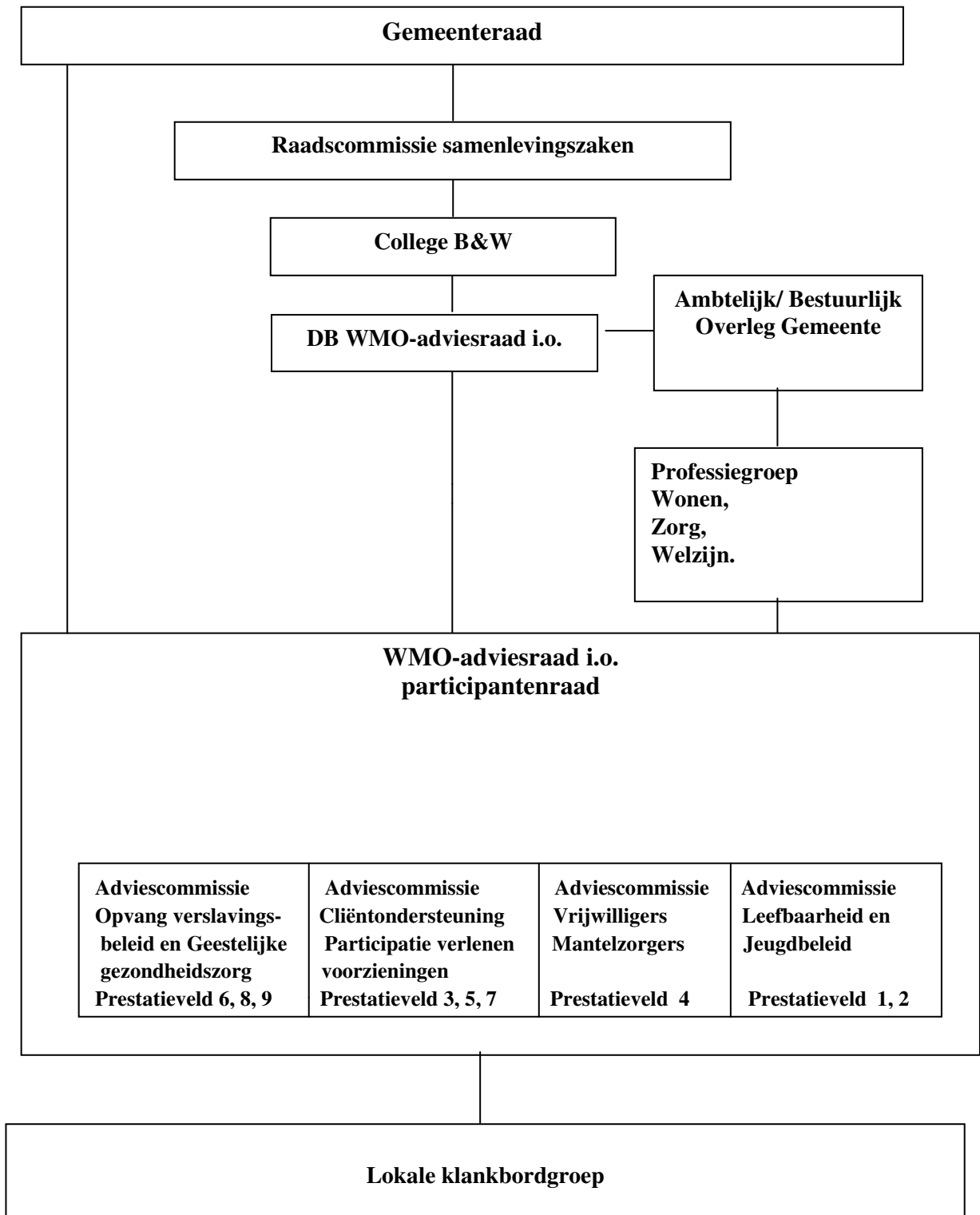
De zorgkantoren regelen dat de cliënt zorg ontvangt van een zorgaanbieder. Het zorgkantoor is dus verantwoordelijk voor de zorginkoop in de AWBZ, het verzorgt dus administratieve taken voor de AWBZ. Het zorgkantoor behoort tot een zorgverzekeraar. In de Alblasserwaard & Vijfheerenlanden is dit het Zorgkantoor Waardenlanden, dat is gehuisvest bij het TRIAS.

Zorgverzekeraar

De zorgverzekeraar is door de overheid benoemd om het AWBZ-geld te verdelen over de zorgaanbieders.

BIJLAGE 2

Adviesstructuur Wmo

BIJLAGE 3

ALLE REACTIES UIT HET INTERACTIEVE VOORTRAJECT EN DE FORMELE INSPRAAKPERIODE GEBUNDELD PER PRESTATIEVELD

PRESTATIEVELD 1: het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

- Geen recreatieve voorzieningen in seniorencomplex Peulenlaanflat;
- Ouderen hebben sterk de behoefte aan gemeenschappelijke voorzieningen in en rond de woning.
- Overlast jeugd langs wetering Wielwijk, houdt rekening bij renovatieplannen;
- Trottoirs nabij zorgcomplexen (rolstoeltoegankelijkheid Lange Wei, Tiendwaard);
- Beschikbaarheid winkelgebied, trottoirs;
- Meer brievenbussen (hoek Ekster-Schapedrift)
- Verkeersveiligheid kan beter bij zebra's in gemeente (o.a. Pietersweer);
- Weinig woongelegenheden voor starters;
- Meer woningen in goedkope sector realiseren in woonkern Beneden-Hardinxveld;
- Overlast hangjeugd, hard rijdende scooters en auto's achter sporthal de Wielewaal;
- Overlast hangjeugd in en nabij Westpark, meer verlichting lijkt één van de oplossingen;
- Weinig surveillance van politie (in Westwijk);
- Te weinig woongelegenheden voor mensen met verstandelijke- en lichamelijke beperkingen.
- Veiligheid in wijken: Om de veiligheid te bevorderen is het noodzakelijk om in stegen en brandpaden een goede buitenverlichting te hebben. In het verleden is hier in samenwerking met de gemeente al actie op ondernomen. Door dit opnieuw onder de aandacht te brengen van de wijkbewoners en het beschikbaar stellen van lampen door de gemeente verwachten we ook van de wijkbewoners initiatieven om de veiligheid te vergroten.
- De lokale loketten die er al in de gemeente zijn voor de WMO, uitbreiden voor alle vragen over de WMO, dus ook voor b.v. wijkveiligheid. Misschien is het mogelijk om 1x per maand een spreekuur te houden van de wijkagent of b.v iemand van de woningstichting. Ook zou een lid van de WMO adviesraad vragen kunnen beantwoorden over de WMO. Het loket kan dan ook als een kleinschalig ontmoetingspunt functioneren waar mensen met dezelfde ideeën samen kunnen komen.
- Vanuit de gemeente stimuleren om wijkverenigingen op te zetten, niet alleen voor de feesten maar ook om de sociale samenhang te bevorderen.
- De wijkbezoeken door de leden van het college structureel te maken. Actie ondernemen op de aangedragen punten en met de betrokkenen controleren en evalueren of de oplossing goed is. Ook informeren over punten die niet gerealiseerd kunnen worden met opgaaf van redenen.
- 20% van de ouderen heeft weinig contacten, 6% kampt met sterke eenzaamheidsgevoelens.
- Jeugdoverlast bij Jupiterstraat, bij de sporthal, bij het Peulenplein, Damstraat

- camera's en suswachten werken niet, zien ze nooit en reactie camera's is onvoldoende vanuit Gorinchem.
- locaties op den dam, wetering(bruggetje!!!!) sporthal, wielinghof, peulenflat
- burgers voelen zich niet serieus genomen bij melding van klachten na wel drie keer
- wethouder biedt aan hem te bellen als er geen gehoor wordt gevonden bij de klachtenlijn van de gemeente
- onvrede over geplande hoge woningbouw, terwijl er minder belangstelling is voor eengezinswoningen en de wielinghof.
- Er is onbegrip over het slopen van het gymnastieklokaal aan het Peulenplein, omdat er een tekort aan accommodaties bestaat.

PRESTATIEVELD 2: op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden

- Meer aandacht voor (pastoraal) maatschappelijk werk, jeugd en volwassenen.
- Na diverse contacten met HALT ouders benaderen;
- Vraag naar opvoedingsondersteuning kan niet beantwoord worden;
- Onvoldoende speelgebieden voor de jeugd (trapveldjes);
- Buurtvaders 'benoemen / bedenken'.
- Om de doelstellingen te bereiken is het zinvol om het aanbod te versterken.
- Meer aanbod in cursussen. B.v. in aansluiting op de nu al gegeven zwangerschap-gymnastiek een vervolg cursus. De a.s. moeders hebben al een band met elkaar en kunnen in de vervolgcursus van elkaar leren om te gaan met de nieuwe situatie.
- Het opnieuw in de gemeente onderbrengen van de organisatie Home Start. Deze organisatie heeft in het verleden zijn waarde bewezen door een opvoedingsondersteuning aan te bieden aan vooral gezinnen met meerdere problemen. Deze zeer laagdrempelige voorziening voorkomt dat gezinnen met kinderen in een veel later stadium gebruik moeten maken van veel meer professionelere instellingen. De betrokken vrijwilligers zorgen voor een stabiele situatie zodat kinderen meestal veilig kunnen opgroeien. Ook verwijzen zij zo nodig door naar andere hulpverlening.
- Voorlichting door het opvoedbureau op scholen, tijdens ouderavonden, op buitenschoolse opvang, speelzalen, consultatiebureaus, kortom overal waar ouders van jonge kinderen samenkomen.
Voor de ouders van oudere kinderen kunnen ook bijeenkomsten georganiseerd door b.v. kerken of andere organisaties waar deze kinderen regelmatig zijn.
- Ten aanzien van de voorgestelde combifunctie onderwijs, cultuur en sport wordt opgemerkt dat dit met tijdelijk rijksgeld wordt opgezet, maar net als de VIS-constructie ondanks alle energie weer kan verdwijnen bij onvoldoende eigen middelen.

PRESTATIEVELD 3: het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

- Veel Wmo-communicatie en via Het Kompas
- Breng structuur aan in totaal dienstverleningsaanbod, zowel professioneel als vrijwillig, nadat het totale aanbod is geïnventariseerd, door het totale aanbod vanuit een centraal punt te coördineren.
- Onderzoek verrichten naar de mogelijkheden van integrale fysieke loketten voor specifieke vraagpatronen op het terrein van wonen, zorg en welzijn voor ouderen en

- gehandicapten in Boven- en Neder-Hardinxveld in combinatie met zorgzones rond de woonzorgcentra en een integraal elektronisch loket voor de gehele gemeente.
- Onderzoek naar onderlinge koppeling van geautomatiseerde gegevensbestanden in het gemeentehuis ter verbetering van de klantvriendelijke afhandeling van aanvragen.
 - Burgers worden te laat bij planvorming gemeenten betrokken, dit veroorzaakt veel onrust omdat men zich voor het blok geplaatst voelt.
 - Bij opzetten sociale kaart en elektronisch klant dossier waken voor privacy burgers.

PRESTATIEVELD 4: het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

- Meer coördinatie vrijwilligerswerk, PAD Dordrecht?
- Mensen moeilijker te vinden voor (bestuurs)functies;
- Te veel vrijwilligerswerk nodig in bepaalde instellingen;
- Het in de gaten houden van de mantelzorg, signalering overbelasting (bijv. ook door arts/dokter);
- Bijeenkomsten voor mantelzorgers meer onder de aandacht brengen, meer publiciteit vooraf;
- Problemen anoniem aankaarten (mantelzorgbijeenkomsten in andere gemeente);
- Jeugd stimuleren voor vrijwilligerswerk/mantelzorg.
- Evenals bij mantelzorgondersteuning een matrix opstellen waarin de activiteiten op het terrein van vrijwilligersondersteuning worden weergegeven.
- Ondersteuningstructuur mede op basis van handreiking VWS, VNG en Mezzo via basisfuncties in praktijk brengen.
- Overwegen een makelaarsfunctie voor vrijwilligerswerk in te stellen en mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid.
- Maatschappelijke betrokkenheid vergroten door mantelzorgers bij de indicatiestelling te betrekken.
- Respijtzorg regelmatig onder de aandacht van mantelzorgers brengen.

Betreffende ondersteuning mantelzorgers:

- Inventariseren welke personen in de gemeente mantelzorgers zijn.
- Overzicht van mantelzorgers opstellen en actueel houden
- Inventariseren welke personen en/of organisaties en/of instellingen zich bezig houden met begeleiding en ondersteuning van mantelzorgers
- Overzicht van personen en/of organisaties en/of instellingen die zich bezig houden met begeleiding en ondersteuning van mantelzorgers opstellen en actueel houden
- Regelmatige communicatie met mantelzorgers organiseren om te weten te komen of de taken al of niet (tijdelijk) te zwaar zijn
- Signaleren en vastleggen waar en wanneer welke ondersteuning van mantelzorgers nodig is. Dit geldt ook voor eventuele vervanging t.b.v. uitstapjes, bezoek bijeenkomsten o.d.
- Opzetten/in stand houden/verbreden van één of meer steunpunten mantelzorg
- Onderzoeken of “maatjesprojecten” tot de mogelijkheden behoren. Een “vaste” vrijwilliger gaat regelmatig, bij aanwezigheid van een mantelzorger, de persoon die verzorgd wordt bezig houden
- Organiseren van geestelijke verzorging voor mantelzorgers, al of niet in combinatie met respijtzorg
- Organiseren van cursussen en bijeenkomsten van mantelzorgers

- Stimuleren dat bestaande activiteiten ten aanzien van begeleiding en ondersteuning van mantelzorgers zo breed mogelijk erkenning en waardering krijgen
- Stimuleren dat goede afstemming zal plaatsvinden tussen alle bekende personen en/of organisaties en/of instellingen die zich bezig houden met begeleiding en ondersteuning van mantelzorgers
- Maatregelen nemen ter voorkoming van ontmoediging van personen en/of organisaties en/of instellingen die zich bezig houden met begeleiding en ondersteuning van mantelzorgers

Betreffende ondersteuning vrijwilligers:

- Inventariseren welke (organisaties van) vrijwilligers er zijn
- Overzicht van (organisaties van) vrijwilligers opstellen en actueel houden
- Overzicht maken van alle vrijwilligers met specifieke kenmerken, zoals voorkeur/bereidheid voor soort(en) te verrichten werkzaamheden. Ook voorkeur/bereidheid al of niet werkzaamheden “in eigen kring” (bijv. kerkelijke gemeente) ingezet te worden. Verder frequentie en tijdsduur van de beschikbaarheid bij ieder persoon aangeven. Aan dit overzicht een zoekfunctie koppelen
- Inventariseren welke organisaties en/of instellingen zich bezig houden met begeleiding en ondersteuning van vrijwilligerswerk
- Overzicht van organisaties en/of instellingen die zich bezig houden met begeleiding en ondersteuning van vrijwilligerswerk opstellen en actueel houden
- Actief vrijwilligers werven (vooral jeugdige personen)
- Nagaan of het instellen (nieuw leven inblazen) van een klussendienst waardevol is. Zo ja, dit organiseren en er bekendheid aan geven
- Bijeenkomsten en cursussen voor vrijwilligers organiseren
- Stimuleren dat bestaande personen en/of organisaties en/of instellingen die zich bezig houden met vrijwilligerswerk en/of het begeleiden en ondersteunen ervan zo breed mogelijk erkenning en waardering krijgen
- Stimuleren dat goede afstemming zal plaatsvinden tussen personen en/of organisaties en/of instellingen die zich bezig houden met vrijwilligerswerk en/of het begeleiden en ondersteunen ervan
- Maatregelen nemen ter voorkoming van ontmoediging van personen en/of organisaties en/of instellingen die zich bezig houden met vrijwilligerswerk en/of het begeleiden en ondersteunen ervan

Algemeen:

- Met vaste regelmaat publiceren (bij voorkeur in “Het Kompas”, omdat dit het meest gelezen weekblad is) over de inhoud van het beleid, de gang van zaken, toekomstige ontwikkelingen e.d.
- Jaarlijks orgaan betreffende de inhoud van de WMO, het gemeentelijke WMO beleid en de stand van zaken ervan huis aan huis bezorgen, al of niet in combinatie met de Gemeentegids
- Nagaan welke waardevolle activiteiten op het betreffende gebied in andere plaatsen plaatsvinden; overwegen deze ook te organiseren
- Zorgen voor contacten, met vaste regelmaat, tussen mantelzorgers (organisaties van) vrijwilligers en vertegenwoordigers van professionele hulpverleners.
-

PRESTATIEVELD 5: het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem

- Meer aandacht voor educatieve voorzieningen voor alle doelgroepen.
- Faciliteren sociaal, cult. En educatieve act. Voor meer doelgroepen
- Ouderen in Hardinxveld-Giessendam kampen aanzienlijk meer met gezondheidsproblemen dan gemiddeld in de provincie. Nagaan of en hoe daarin verbetering kan worden gebracht.
- Bij de realisatie van in aanmerking komende nieuwbouwprojecten streven naar één of meer rolstoelgeschikte woningen (bij voorbeeld de hoekwoningen van een blok ééngezinswoningen).
- Er dient meer differentiatie te komen in het woningaanbod voor ouderen en gehandicapten, zowel in de koop- als huursector als wat betreft diverse te onderscheiden woonvormen. Geschikte huisvesting voor alleenstaande hoogbejaarden dient daarbij specifieke aandacht te hebben. Onderzocht zal worden of er behoefte is aan en mogelijkheden zijn voor meer ‘experimentele’ woonvormen, zoals groepswonen voor vitale ouderen en voor verstandelijk gehandicapten.
- In overleg met de woon-,zorg en welzijnsinstellingen op basis van een samenwerkingsovereenkomst creëren van gecombineerde woon-, zorg- en welzijnsarrangementen, waardoor een vooraf overeengekomen pakket aan voorzieningen aan alle, daarvoor geïndiceerde, inwoners kan worden aangeboden.
- Onderzoek doen of de aanwezige invalidenparkeerplaatsen in de gemeente voldoen aan de 50 meternorm.
- De herkenbaarheid van mindervaliden- en invalidenparkeerplaatsen verbeteren door een duidelijke markering/arcering op het wegdek.
- De openbare gebouwen en overige belangrijke bestemmingen in de gemeente vierjaarlijks en incidenteel op verzoek blijven toetsen aan de toegankelijkheidsnormen. Daarbij de resultaten gebruiken voor de toepassing van iconen in de gemeentegids.
- De toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten van de openbare ruimte blijven verbeteren door toepassing nieuwe inzichten en door het onderzoeken van klachten.
- Bij de realisatie van in aanmerking komende nieuwbouwprojecten streven naar één of meer rolstoelgeschikte woningen (bij voorbeeld de hoekwoningen van een blok ééngezinswoningen).
- Er dient meer differentiatie te komen in het woningaanbod voor ouderen en gehandicapten, zowel in de koop- als huursector als wat betreft diverse te onderscheiden woonvormen. Geschikte huisvesting voor alleenstaande hoogbejaarden dient daarbij specifieke aandacht te hebben. Onderzocht zal worden of er behoefte is aan en mogelijkheden zijn voor meer ‘experimentele’ woonvormen, zoals groepswonen voor vitale ouderen en voor verstandelijk gehandicapten.
- Het is wenselijk te komen tot een harmonisatie van de toewijzing van seniorenwoningen in de gemeente, zodat ouderen met een eenduidig en gelijkwaardig toewijzingsbeleid te maken krijgen. Hiertoe dient de woningvraag centraal geregistreerd te worden, waarbij een aanvrager kan aangeven voor welke complex(en) van welke verhuurder(s) men belangstelling heeft. Tussen de verhuurders zullen afspraken moeten worden gemaakt over de plaats en wijze van registratie en urgentiebepaling bij de toewijzing. Van gemeentewege zal initiatief worden genomen voor een overleg ter zake met de diverse woningverhuurders.

PRESTATIEVELD 6: het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer

- Participatie van gebruikers van bepaalde voorzieningen / diensten (bijv. enquête Tafeltje Dekje);
- Warme maaltijdvoorzieningen te zwaar belast;
- Streven naar een verbreding van de lokale registratie, coördinatie en afstemming van maatschappelijke ondersteuning door lokaal en regionaal opererende professionele en vrijwillige organisaties via een loket. Gedacht kan worden aan uitvoering door de IGO als Wmo-loket middels een digitale sociale kaart.
- Streven naar meer formele samenwerking en afstemming tussen de lokale welzijnsorganisaties ter bevordering van een vraaggericht aanbod, doelmatige besteding van subsidies, handhaving kwaliteit en flexibiliteit voor groeiende doelgroepen en vermindering kwetsbaarheid.
- Er wordt veel zorg uitgesproken over de wijze en resultaten van aanbesteding van de huishoudelijk hulp. Er is veel onrust onder de zorgvragers door ontstaan.
- Ook de voorgenomen stopzetting van subsidie aan de maaltijdvoorziening heeft onrust veroorzaakt. De zorgvragers zijn bang dat de maaltijdvoorziening verdwijnt.

PRESTATIEVELD 7,8,9: maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang; het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen; het bevorderen van verslavingsbeleid

- Er zijn heel veel vragen gesteld over dit prestatieveld, maar voor dit overzicht zijn er geen relevante opmerkingen of zienswijzen ingediend.

Bronnen:

Interactieve inspraakavond op basis van concept beleidsplan, 23 oktober 2008
Reacties alg. vergadering Wmo-adviesraad i.o. en adviescommissies Wmo-adviesraad i.o. 2007/2008
Reacties Professiegroep Welzijn, wonen en zorg 2007/2008
Concept-actieplan Welzijn, Wonen en zorg 2008
Onderzoek van de fracties van CU, SGP en CDA NOV. 2007
Verslagen wijkbezoeken college 2006/2007
Resultaten Signalerend huisbezoek ouderen in 2006
Plan Natuurspeeltuin Het Weitje 2007
Regionaal beleidsplan Wmo 2007
Nota integraal ouderen- en gehandicaptenbeleid 2001-2006

